Braga. Dichterlijke mengelingen. 1843

bron
Braga. Dichterlijke mengelingen. Van Paddenburg & Comp., Utrecht 1843

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/_bra005184301_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

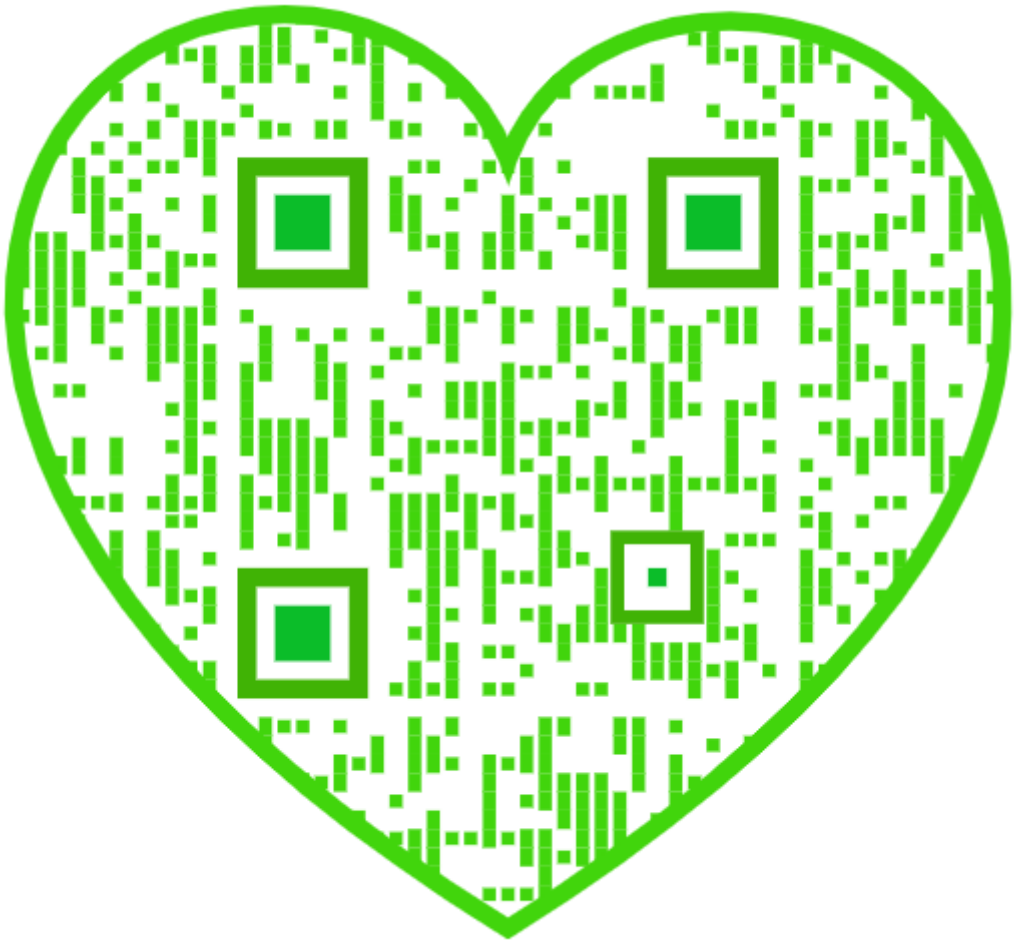

Polyglottische staalkaart van mottoos, waaruit de lezer maar te kiezen heeft.

וְהִשְׁבַּתִּי הֲמוֹן שִׁירֶיךָ וְקוֹל כִּנּוֹרֶיךָ לֹא יִשָּׁמַע עוֹד׃

EZECHIËL XXVI:13.

Bahuwwa 'angganlah 'âku derri padda menjombah berhâla, jang deperbowwar mânusyja.
EEN MALEISCH WIJSGEER.

HOR:
Sunt, quibus in Satira videar nimis acer, et ultra
Legem tendere opus: sine nervis altera quidquid
Composui pars esse putat, similesque meorum
Mille die versus deduci posse. Trebati,
Quid faciam, praescribe.
TREBAT:
Quiescas!
HORAT. *Sat. lib. II. s. 1.*

.... Est (BRAGA) ausus
Primus in hunc operis componere carmina morem,
Detrahere et pellem, nitidus qua qnisque per ora
Cederet, introrsum turpis.
ID. *ibid.*

E*υφημεῖ καὶ πόντος ἐπ᾽ Απόλλωνος ἀοιδῇ.*
KALLIMACHUS.

νόῳ καὶ πλοῦτον ἄγει, (BPAΓA), *ἄδικον οὐθ᾽ ὑ - πέροπλον ἥβαν δρέπων, σοφίαν δ᾽ ἐν μυχοῖσι* Πιερίδων.
PINDARUS. Od. VI.

αλγέω τὰν κεφαλάν, τίν δ᾽ οὐ μέλει, οὔκετ᾽ ἀείδω.
THEOKR. Id. III.

Ein reines Reim wird wohl begehrt,
Doch den Gedanken rein zu haben,
Die edelste von allen Gaben,
Das ist mir alle Reime werth.
GÖTHE.

- Que faites - vous?
- Un oeuvre sans nom.
- Monsieur, vous êtes un polisson.
BOSSU ET. *Oraisons funèbres.*

Mon vers rude et grossier est honnête homme au fond.
AUGUSTE BARBIER.

Il est fort possible que la poésie s'eu aille; je suis même assez de cet avis;

mais à coup sûr, les poëtes arrivent.
SYLVIUS. *Le poëte*.

Im Vaterlande
Schreibe was dir gefällt:
Da ist dein Liebesbande,
Da ist dein Welt!
GÖTHE.

Gleich ist alles versöhnt,
Wer redlich ficht, wird gekrönt.
GÖTHE.

Könnten Lieder tödten, so ware das Ungeheuer gewisz nicht am Leben geblieben.
HOFFMANN, *Berganza*.

Such is the force of wit! but not belong
To me the arrows of satiric song;
The royal vices of our age demend
A keener weapon and a mightier hand.
BYRON. *Engl. Bards*.

Om dat leecken van allen saken
Rime ende dicht willen maken
Gelijc klerken, dat wonder es,
Soe heb ic mi onderwonden des,
Dat ic nu wille bringen vort
Wat enen dichtere toebehort,
Die te rechte sal dichten wel:
Want dichten en is gheen spel.
J. DEKENS, *der Leecken spieghel*.

Och, si ne hebben gheen fundement,
Daar men rechte dichters in bekent.
ID. *ibid.*

1 December 1842.

Tout homme fera, construira, tout homme étendra son intelligence, tout homme sera artiste, tout homme sera poète.
J. KNEPPELHOUT.

Rarâ temporum felicitate, ubi sentire quae velis, et quae sentias, dicere licet.
TACITUS I *Histor. 1.*

Dichterlijke Mengelingen.

Voorzang.
Door de gezamenlijke Redacteuren van het dichterlijk Tijdschrift genaamd *Braga.*

Hippokreen *vloeie* overal.
BILDERDIJK.

I.
Een Tijdschrift heel in rijm! Wie zegt nu nog
Met schuddend hoofd, dat *Holland* op de flesch is?
De schatkist is misschien wat lens, - maar och,
Wat zegt dit waar de Muze schutsgodes is?
Zijn macht en rijkdom niet een droombedrog?
Wij leerden 't! - Maar, hoe bitter ook die les is,
Ze wierd verzoet door bondels poëzy:
Wat ons verlaat', *die* blijven eeuwig bij!

II.
'Maar nu, *ad rem!*' - Ja, Heeren Utilisten,
Behoefte en *Nut*, niet waar?... Uw hobbelpaard
Draaft vinnig. Juist zoo! hoe wij 't ook vernisten,
Al wat geen nut geeft is geen oortjen waard.
Wie zou er met Uw Hoog Geleerdheên twisten?
Gij vormt de helft der kindren dezer aard.
We zweeren 't U, we zullen uiterst lief zijn,
We zullen nuttig, vreeslijk *positief* zijn.

III.

‘Maar dan uw doel?’ - Ons doel, geachten? Ziet,
Het is een heerlijk, reuzig doel! Wij gooien
Een keemken uit, dat, als het wortlen schiet,
Heel *Neêrland* tot een lauwerbosch zal tooien:
Een *Delos*, dat *Europa* hulde biedt,
Waar duizend Febussen hun stralen strooien,
Een *Pindus*, wel wat laag en waatrig - maar
Dat drooge klimmen viel al lang te zwaar.

IV.

Ons *motto* luidt: ‘de Dichtkunst leev', *quand même!*
Komt, *would-be's*, komt! toont wat een *would-be* kan!
Uw goudeeuw daagt. Wie rijmen wil, hij rijme:
Licht groeit er een onsterflijkheidjen van!
De Zangnymf wrijve en nagelknaauwe en lijme,
En sta ten dienst' van elken burgerman,
Die 't *Leuterlievend* heeft en GEYSBEEK'S lijstjen![*)]
(Een kruidenier geeft beide voor een prijsjen.)

V.

Weg is die tijd, toen ge, in uw ongeduld,
Tien maanden lang naar 't oogenblik moest smachten,
Dat de almanakken, eindelijk verguld,
Uw hersenfoetus in de waereld brachten!....
Wat zeg ik? al uw droomen zijn vervuld,
Gij hoeft zelfs niet op d'eerste meer te wachten,
Als (vader IJNTEMA aan 't hoofd der rei)[**)]
De Maandschriftleggers opstaan van hun ei.

*) Hier schijnen wel het *algemeen letterlievend Maandschrift* en het *Rijmwoordenboek* van WITSEN GEYSBEEK bedoeld te zijn.
Een beschermheer, die de proeven naleest.

**) Mis, BRAGA-Heeren! Gij zijt zeer ten achter,
Misschien door 't *metrum*. - Gij hebt ongelijk:
De Hoogepriester werd een dorpelwachter,
En hing zijn stool om JAN VAN HARDERWIJK.
Gij kent dien. De eedle prulpoëetenslachter
Staat in den Muzenalmanak te prijk,
Die Noächsark, die op de tijdrivier drijft.....
P.S. Waar of 't portret van MARONIER blijft?
De beschermheer van zoo even.

VI.

Juchhé! *wij* drukken *alle veertien dagen!*
Dat heet vooruitgang! (HILDEBRAND kijkt zuur.)
Zoo elken slagboom uit den weg gedragen!
Geen *monopolie* langer na dit uur!
Gij hebt den spijker op zijn kop geslagen,
JAN KNEPPELHOUT: IN ELK WOONT DICHTRENVUUR![*)]
En waar het werkloos onder de asch gezegen leit,
Daar faalden *educatie* en gelegenheid.

VII.

Die geven *wij!* Tsa, mannen, tijgt aan 't werk!
Begint bedaard! liefst met het *descriptive:*
De Roos, 't Viooltje, of zoo iets. Vier uw vlerk
Dan *voor Sereen, voor Haar* of *voor Melieve;*
En zoo naar d' Odenhemel boven 't zwerk,
Van waar een Elf uw reistocht overbrieve![**)]
En dus al voort!... Nooit inkt genoeg gespild!
Zendt!... maar frankeert uw pakjens, als je wilt.

VIII.

Fluweelen Toekomst! als, op 't puin gezeten
Van vroegre grootheid, 't lieve vaderland
Eén Tempel wordt van zieners en poëeten,
Waar overal een lier hangt aan den wand,
De zuigling zijn behoefte in rijm doet weten,
De kindsche grijzaart nog de snaren spant,
En nacht en dag, in oorverdoovend kraken,
De zwangre persen folianten braken!

XI.

Mij dunkt, ik *zie* 't!: de snijder op zijn disch
Verstelt een *frac* en naait een elegietjen;
De bakker, die aan bollenkneeden is,
Bakt middlerwijl een kokend minneliedjen;
De smid smeedt heldendichten, rits aan ris;
Pegaasjens trapplen, hoefbronvliet op vlietjen
Ontspringt hun hiel - en zijn er ezels bij,
Dat zijn *excepties*, strootjens in de brij.

X.

Ziet! uit het kaf der uitgeblaakte tondels
Van 't Nu, rijst dan een eeuwge mastikvlam!
De GIDS scheidt uit, omdat hij al de bondels
Niet bij kan houden: 't hek is van den dam.

*) *'Tout homme est poète.' L'ÉDUCATION PAR L'AMITIÉ*. La Haye, W.P. van Stockum, 1835.

**) Geeft BRAGA ons een beetjen tijd van leven,
(Wat wenschlijk is voor wie naar waarheid zoek)
Wij zullen nog wel meer *modellen* geven:
Geduld! wij hebben riemen in een hoek,
Met gulden *aphorismen* vol geschreven,
En menig *practisch* dichtreceptenboek.
BOILEAU en FLACCUS met hun *ars poëtica*,
Zijn te oud en te overladen met *aesthetica*.
De gezamenlijke Redacteuren voornoemd.

't Stroomt BILDERDIJKEN, 't sneeuwt en hagelt VONDELS,
Maar naar de mode en van veel eedler stam,
En spartlende in de tooverzee der klanken,
Waar niemand denkt, en waar- noch wijsheid janken!...

XI.
Maar zacht, mijn Zangster!.... Spaar uw teêr gevoel
Tot half December!..... Nuttigheidsbejageren,
We ontsloten u ons hart: nu kent ge ons *doel!*
't Moge (op zijn HOFDIJKSCH*)) ons aan zorg verzwageren,
Uithuwlijken aan arbeid en gewoel,
't Is zoet voor 't Schoone en Goede te vermageren!....
Schenkt ons één traan van dankbre broedermin,
En teekent voor zes exemplaren in!

Lied.

De stroomen vervlieten,
De sterren verschieten;
Maar nooit zijn de golven de bedding ontsneld,
En nimmer de lampen des Hemels geteld.

De bloemen verkwijnen,
De blaadren verdwijnen;
Maar 't voorjaar geeft telkens een prachtigen dosch
Aan 't bloemtjen der weide en den boom van het bosch.

*) In den *BRUIDSDANS, Lied van den Minstreel van Kennemerland*.

En zouden wij staren
Op donkere baren
Wier wentling ons menig genoegen ontrooft,
Waar 't licht onzer vreugde zijn glansen in dooft?

Neen, weg met de zorgen!
Wie weet, of ons morgen,
Of ooit wel een vonkjen van blijdschap weêr wacht:
Genieten wij 't leven zoo lang het nog lacht!

De veroverde Stad.

Vuur, vuur, bloed, bloed en vernieling.
CORTE REAL.

Hoe woedt de vlam, ô Vorst, die ze op uw stem ontstaken!
Ze smoort den kreet uws volks in 't knettrend vuurgebruisch!
En, als een sombre dag weêrspieglende op de daken,
Schijnt ze in heur blijde vlucht te dansen op hun gruis!

De Moord rijst op, gelijk een reus met duizend armen;
Paleizen storten neêr tot één verzengend graf!
't Zwaard kent voor bruid noch gâ noch vaderhart erbarmen;
En 't knersend raafgebroed vliegt op den lijkwalm af!

De moeders sidderden ... hoe jammerden de maagden
Om 't dorren van haar jeugd, haar groenen lentetijd!
De wilde ruiteren, die door de tenten jaagden,
Vertrappelden haar borst, door wonde en kus ontwijd!..

Zie! heel de stad ligt in een doodskleed neêrgezegen!
Zie! alles buigt zich waar uw oorlogsbliksem trilt!
De Priesters in 't gebed vergingen door den degen,
't Boek Gods weg werpende gelijk een ijdel schild!

De kleene kinderkens, als lammeren der dalen
Verworgd, bestierven 't, ja, nog drinkt het staal hun bloed...
Uw volk, ô CALIF! kust het stof van uw sandalen,
Met gouden band gehecht aan uw almachten voet!

(*VICTOR HUGO, Orientales*, XXIII.)

De stroomnymf.

Zie, hoe de maan met haar siddrende stralen
't Wemelend golfjen belonkt op den vloed, -
Hoor, reeds weêrgalmt in de zilveren zalen
't Lied van de Stroomnymf zoo zuiver en zoet:

‘Aardsche vreugd en aardsche pracht
Sluimren in den donkren nacht;
Maar geen duister
Bluscht hier ooit mijn fakkels uit,

En het ruischend stroomgefluister
Lispelt steeds met lief geluid; -
Liefde en leven, licht en luister
Siert de zaal der waterbruid.

Sterfling! uit de diepe dellen
Zien wij enkel licht omhoog,
En het wentlen van de wellen
Vormt een eeuwgen regenboog.
Zelfs de bleekste stralen
Dalen
Zevenkleurig in den vloed;
In den zwarten nacht bewaren
Mijne baren
Licht, dat gij bij dag begroet.

Sterveling! door smart bedolven,
Zwerft gij door het aardsche dal:
Werp u in den arm der golven!
Woon bij mij in 't stroomkristal!'

Vleiende lokstem, betoovrende noten,
't Luistren is zoet naar uw lieflijk gezang!...
Wordt niet de vreugde met tranen genoten?
Maakt het verlangen ons leven niet lang?

Mijmering.

Stoeit, o golfjens, langs de boorden,
Lispelt door het buigend gras,
Als de nagalm van die woorden,
Bij wier klank ik zalig was!
Ach, geen beden,
Die 't verleden
Weêr ontrukken aan den stroom,
Die, door stormen voortgedreven,
Vrede ons rooft en vreugde en leven.....
Ach, 't verleden is een droom!

Ja, de bloemen zijn vertreden
En de blaadren vallen af;
Krakend onder onze schreden,
Ruischt het loof om 't zwijgend graf.
Waar wij staren,
Alle jaren
Bouwen graven om ons heen:
Jeugdige onschuld, kalme grijsheid,
Groote gaven, macht en wijsheid,
Alles dekt de kille steen.

't Beekjen murmelt langs den oever
Altoos met gelijken spoed, -
Dan eens blijder, dan eens droever,
Staart de sterfling in den vloed.
Na het lijden
Komt verblijden,
Na den nacht het morgenrood;
En wie nergens vreugd kan vinden,
Sluimert in de schaâuw der linden
Zacht in de armen van den dood!

Karakteristiek onzer vaderlandsche Tijdschriften.

De Boekzaal der geleerde wereld.

Een goede, doove Best van zeker tachtig lenten,
Die preêkbeurtbriefjens veilt en stooven zet in 't Nut;
Die kopjens koffij lept met brave proponenten,
't Halfjarig nieuws herkaauwt, sterk snuift, en meesttijds dut.

De Vaderlandsche Letteroefeningen.

Een dikke burgerheer, in 't bruin met kopren knoopen,
Vol van den *bon vieux temps* en kunstgenootschapsbrij;
Een vader die zijn gal gestaâg voelt overloopen,
Omdat zijn eigen kroost veel knapper is dan hij;

Een knorrige arrogant, wiens gunst ge alleen kunt koopen
Door oppervlakkigheid en domme vleierij.

Het algemeen Letterlievend Maandschrift.

Een lummel van de straat, een stadsschools plakmajoortjen,
Tabaksnat op zijn kin en inktvuil op zijn boordjen,
Die 't tot de deeling bracht, en 't genus nominis;
Die, prijzend voor een slokje en ranslend voor een oortjen,
Belachlijk of verachtlijk is.

De Gids.

Een pas ex-ganzegat, die 's nachts de bellen plondert,
De glazen inslaat en de ploerten wakker port,
Des daags zijn vrienden likt, de ontzette groenen dondert,
Latijn als water spreekt, het meest zich zelf bewondert,
Maar metter tijd Professor wordt!

Een woord in proza.

Onze eeuw is eene stoomeeuw, die, onder duizend ismen, *ook die des Polyglottisme's is. Wij twijfelen er dus geen oogenblik aan, of onze waarde lezer en nog waarder kooper verstaan onder anderen ook grondig* IJslandsch. *Alzoo kennen zij* SÄMUNDS EDDA *en de* jongere, *beide, op een prik: waardoor ze dan ook al weten, dat B R A G A de* Skandinavische APOLLO *is, bij al wat hij meer heet in de* 24e Dämesaga *der GYLFE-GINNING. Onder het patronaat van dezen Ase, hopen wij geregeld om de veertien dagen een blad dichterlijke mengelingen in 't licht te geven, in vorm en doel gelijk aan het huidige; en waarin alzoo niets* Noordsch *is dan de titel. Elke bijdrage in onzen geest zal ons aangenaam zijn. Eindelijk doe men geene moeite om achter de schermen te gluren, maar worde welgedaan en zie niet om.*

De Redactie van BRAGA.

UTRECHT, VAN PADDENBURG & COMP.

15 December 1842.

Qui non vetat peccare, quum possit, jubet.
SENECA, *Troad.* v. 289.

Μὴ *καὶ τοὺς δειλοὺς δοκέῃς ζηλοῦν τάδε σιγῶν*.
DION. CAT. *Distich.* l. III: 16.

Dichterlijke Mengelingen.

't Boek van den Roskam.
Eerste Onderhoud.

Nobilitas sola atque unica virtus.
JUVENALIS.

'*Wat doet ge?*' Ik schrijf een vers. '*Waarom?*' Hoe kunt ge 't vragen!
'k Wil ridder zijn. '*Ei wat, is 't u in 't hoofd geslagen*,
Of drinkt gij sterken drank?' Neen vriend, ik dank je zeer:
Jenever is de pest: de buikloop...*) '*Foei, Mijnheer*'....
'k Ben werkzaam in den krans der matigheid, waarvan je
Wel hoorde? '*O ja niet waar, daar drinkt men niets*?' Champanje,
Bordeaux, Madeira wel: *why not*? Een glaasjen Port
Versterkt; en bovenal het koude water wordt
Tot twintig flesschen daags uit Graefenbergschen beker
Zeer matiglijk vergund. Zie MEYLINK, d'Apotheker,
Die PRIESZNITZ... maar 'k dwaal af, ik sprak van poëzy,
Niet van 't koud water. '*Juist*'.. Ofschoon het een bij mij
Zoo vloeit als 't ander.... '*Doch, gij schijnt te tatewalen*
Naar ridderlinten: wilt gij die met rijmen halen?'
Schijnt u dat vreemd? '*Wel ja: de klagelijke klacht*,
Dat nimmer Muze nog een enklen broodkruim bracht,
Dat NOMSZ, *bij voorbeeld, zelfs op stroo stierf, en dat* VONDEL
Geen duit kopygeld kreeg, wordt zij bij elken bondel
Niet luider?' Ah, mijn vriend, verstaan we ons wèl: gij praat
Van brood, en ik van de eer: die is goedkooper. '*Slaat*
De Koning dan het oog op alles wat Oranje
Maar op Brittanje rijmt, in compagnie met Spanje?

*) De *Cholera Morbus*.

Dan heeft Hij dagwerk! - Neen, begrijp me wel, gij dient
U zelf zoo 'n beetjen te pousseren, goede vriend!
'*Pousseren*?' Ja, gij moet zoo wat connexies knoopen;
Dan schrijft ge ... '*Hemel! geen rekwest toch, wil ik hopen*?'
Wel foei! nu zie ik recht dat gij een domkop zijt,
Ge zijt schier vijftien jaar ten achtren bij uw tijd!
Maar 'k zal geduldig zijn: weet dan, 'k heb korts vernomen,
Daar is een andre weg om aan een lint te komen;
Dien zal ik volgen. '*Hoe, iets nieuws in Nederland!*
Geen imitatie! spaar mijn ongeduld: ik brand!'
Welnu: 'k gaâr alles saam wat ik in dertig jaren,
En langer, tokkelde uit mijn elpen citersnaren;
En, vriend, dat zegt wat bij een hedendaagsch pöeet
Die bijna lyrisch denkt en schier didaktisch zweet.

't Moet melk en water, week, zoetsappig, smaaklijk wezen:
Recht vloeiend, vleiend en gemaklijk om te lezen,
Heel lief, en trouw gewend op zedelijken boeg!
Is 't echter alles voor tien bundels niet genoeg,
Dan keer ik fier terug tot d' afgekookten lijmkoek,
't Geduld van 't zoet verleên, mijn WITSEN GEYSBEEKS rijmboek,
En zes cents almanak, waar 't Koninklijk geslacht
Elk op zijn nummer staat; en dan, stroom uit, mijn kracht!
Wat onuitputbre zee van heerlijke onderwerpen!...
Een Prins geboren!... ziet, al had ik zestig harpen,
Nog had ik stof ... al weêr een prins voor 't echtaltaar...
En dan - de krooning!.. ô hoe ras is 't boekjen klaar!
Dan laat ik 't drukken. '*Maar wie zal het koopen?*' Lari,
't Komt in de krant, en dulce est digito monstari!
Zijn dus tien deeltjens bij elkander, dan gezwind
Alom gezocht tot ik een fikschen binder vind.
Die klopt en ploegt hen af, en takelt hen in kleedjens
Van keurig marokijn: dan zijn 't verguld-op-sneedjens,
Kijk, om te steelen. '*Ik beklaag uw armen zak!*'
Geen nood ... na nieuwe jaar... 'k betaal op mijn gemak.
'*Maar 'k zie uw kruis nog niet!*' Geduld maar, kameraadjen,
Nu komt het: 'k neem mijn pen en schrijf op 't eerste blaadjen
('k Bedoel het schutblad voor dien titel, dien 't gebroed
Der zetters *fransch* noemt, schoon het *voorhandsch* wezen moet;
'k Versta mijn taal!)... Nu, 'k schrijf een opdracht aan den Koning,
Ik meld Zijn Majesteit mijn titels, naam en woning,
Verklaar, dat ik alleen die verzen heb gemaakt,
En mompel iets van 't doel waarnaar mijn eerzucht haakt:
Van een gedachtnis uit zijn handen, als een teeken,
Dat Hem mijn ijver en verdiensten zijn gebleken.
En zie, Zijn Majesteit, die veel van geven houdt,
Geeft mij een ridderlint (dat minder kost dan goud.)
Dan word ik wel benijd, dan noemt een hekelschrijver
Me een 'parasiet van vorst en vorstjens' en zijn ijver
Braakt golven zwadders uit de scherp gepunte pen,
Maar - meldt ook iedereen dat ik nu Ridder ben!
Dat doet mij goed ... zijn spot kan ik gemaklijk dragen;
Ja, 'k zou zelfs aan een vriend om zulk een heekling vragen!
Bekend zijn, zaligheid! bekend als ridder, Goôn!
Driedubble zaligheid! begeerlijkst dichtrenloon!
'*Maar vriend, de Koning zal uw prulwerk nimmer lezen*!'
Mijn prulwerk!.. schatjen!.. maar, hoe kunt ge toch zoo wezen,
Dat hoeft, dat moet ook niet: daar worde alleen gelet
Op 't bandjen, 't mooi velijn en 't meesterlijk *vignet!*
Dan werpe men mijn werk voor PAUL DE KOCK ter zijde,
Geen nood, indien mij slechts het ridderlint verblijde!
ô Heil dien dag! de roem schiet stralen op mijn paên,
De burgers zien mij na, de wachts slaan voor mij aan,
De dienstboôn treden mij met huivrende eerbied nader,
Mijn kindren gapen hun gedekoreerden vader
Met glinstrende oogen aan, mijn gâ, van vreugd verplet,
Krijgt zenuwschokken, en ik - ga besist naar bed!...
'*Vaarwel en goed succes! Apollo doe 't beklijven!*
'kGa een verhandling van de ware grootheid schrijven!'

Dichterenhymne.

Sic itur ad astra.

O wat is dat dichten heerlijk!
Ruk de cither van den wand!
Nergens is ze zoo begeerlijk
Als in 't dierbaar *Nederland*!
Honderd dichters op een hoopjen
Doedlen om een korstjen brood,
Met een melk- en waterzoopjen...
Maar, al schuimbekt ook de nood,
Roem verwint de hongersdood!

WITSEN GEYSBEEK, lieve jongen,
Kijk eens even uit je graf!
Daar is nooit zoo veel gezongen,
Eer je lijst de rijmen gaf!
Roll' de waereld van uw werkjen
Peperhuisjens, groot en kleen,
O wij juichen bij uw zerkjen,
En uw glorie, Kunstmeceen,
Vonkelt door de peper heen!..

U tot leuze gaan we sjouwen!
't Vel een gulden; 't is voor spot!
En de nagels die we knaauwen!...
En onze inktbeer... lieve God!...
Daags tien regels, 't is een zetjen!
Maar - een band van marokijn
En een lauwer op 't vignetjen!
Zweet en bloed en hellepijn,
Alles zou het waardig zijn!...

Alle jaren twee *octavoos,*
Kameraads, wie doet er mêe?
't Leuterlievend regent *bravoos,*
't Lasteroefnend brult: *hoezee*!
Doet de blaauwe Beul*) u beven?
Bij de klubs ons ingerold!
Zoetheên op *Heilo* geschreven!
En dan rijmlend voortgehold,
Tot de waereld zuizebolt!

WILLEM moest ons dekoreren!
Geen die 't meer verdient dan wij!
Mochten wij maar rekwestreren!
Doch - die tijden zijn voorbij!
Maar - *medaljes*?... klad wat liedjens,
En ze stroomen op uw pad!...
Pluk maar vast Vergeet-me-nietjens!...
Dat gaat naar de groote stad,
Hort, Pegaasjen, repje wat!

Per fas et nefas.

Herinnering.

De nacht van gistren die ons eenzaam om zag dwalen,
Was uwer waardig, zoo veel starren deed zij stralen,
Zoo frisch was ze in haar rust, zoo kalm, zoo zacht, zoo dons!
Zoo zweeg ze peinzend stil, als 't duifjen in haar veder,
Zoo drupte zij haar daauw, haar liefdebalsem neder
Op 't lentgebloemte en ons!
'k Stond voor u, 'k voelde 't hart van vreugd en vuurgloed beven,
Want heel uw ziel scheen in uw zoeten blik te leven!
'k Bewonderde den glans die van uw voorhoofd scheen;
En zonder dat een woord me uw denkbeeld mededeelde,
Smolt toen de teedre droom die voor uw zinnen speelde,
Zich met den mijne in een!
En 'k zegende den Heer, wiens eindlooze genade
U, dierbare! en de nacht met zegen overlaadde,
Opdat de zielevreê mocht wonen aan mijn zij;
U en de nacht zoo schoon op aarde neêr deed dalen,
Zoo vol van harmony, van geuren en van stralen,
Zoo heerlijk, schiep voor mij!
Ja, zeegnen wij den Heer, met overdekte slapen!
Hij heeft de bloeiende aard, Hij heeft uw ziel geschapen!
Hij streelt mijn minnend hart, en Hij verrukt mijn oog!

*) *De Gids*.

'k Hervind hem overal in Zijn verborgenheden!
Hij is het die uw blik doet schittren hier beneden,
Gelijk 't gestarnte omhoog!
God gaf de zoete liefde aan deze waereldkusten,
Haar, waarin alles aâmt, haar, waarop alle rusten!
Haar, de echte Dudaïm der levenswoestenij!
God heeft, o zoete bruid, u in mijn arm gesloten!
God heeft op u den kelk der Schoonheid uitgegoten,
En die der Liefde op mij!
Laat ons dan minnen - o! de liefde, ze is het leven!
't Is al wat men benijdt, al wat een traan doet zweven,
Wanneer de zon der jeugd in 't westen is verdoofd!
Niets boeit er, niets heeft glans, waar zij zich niet vertoone:
De Schoonheid is het hoofd, de Liefde alleen de kroone:
O kroon u dan het hoofd! -
Hetgeen een ziel vervult, ach, geen bewonderaren,
Geen handvol goudstof is 't, geen krans van lauwerblaêren,
Dor lover, dat de Trots omdwarrelt op haar schreên!
Geen eerzucht die ons voor een hersenschim doet bloeden,
En die zich droevig met de bittre schors moet voeden
Der dingen hier beneên!
Neen, zietge, wat zij zoekt, 't is de echt van twee gedachten,
't Is 't drukken van de hand, het gloeiend boezemsmachten,
De kus, die hemeldaauw, bedwelmende uitgestort;
En alles wat een blik ooit in een blik kan lezen,
En al de zangen uit die zoete lier gerezen,
Die 't hart geheeten wordt!
't Wordt al op aard door een geheime wet gedreven:
Elk is een schuilhoek, elk een lievlingsplek gegeven,
Waar hem een zoet instinkt gedurig poozen doet!
De visscher heeft de bark en 't klapprend zeilgewiegel,
De nachtegaal het woud, de zwaan den waterspiegel,
De ziel den liefdegloed!

(VICTOR HUGO.)

Het sterfbed van den Muzenalmanak.
Eene monologische Elegie.

(*De Muzenalmanak ligt veeg op een stroomatras; hare zusters, de Stadsalmanakken, Volksalmanakken, Blijgeestige almanakken, Dienstbodenalmanakken, Miniatuuralmanakken, enz. enz. enz. omringen haar in grooten getale. Zij richt zich hikkend op en spreekt:*)

Kindren, schuift, wat bij elkaêr:
'k Moet het je met tranen zeggen,
Dat je zuster 't af gaat leggen,
Nog pas vier en twintig jaar!
Dat heeft mij de GIDS gebakken...
(Was het maar zijn laatste feit!)
't Is je voorland, almanakken:
'k Sterf aan mijn lamzaligheid!
Was die dan zoo groot een schuld?
Helpt dan voortaan print noch bandjen
In ons waatrig vaderlandjen,
Dat het liefst een prul verguldt?
Waar was ooit publiek zoo vratig,
En met een zoo licht voldaan?...
Neen, 'k was veel te middelmatig,
Om zoo vroeg naar 't graf te gaan!
Och! wie zal er nu den stand
Onzer Letterkunde meten?
Hoe voortaan zoet Holland weten,
Wie al zoo de cither spant?
En wat moet de vreemdling denken?
Maar rampzalig u vooral,
Arme Sint Niklaas geschenken,
Waar het beste aan falen zal!
Och! wat slikzieke oceaan
Zal voortaan den stroom ontfangen
Onzer melk- en waterzangen?...
Hollands *Pindus* heeft gedaan!
't Is uw werk, Portrettenslooper,*)
Blaauwe henker, wolfsnatuur!.....
Wat wordt nu 't velijn goedkooper,
En de misdruk peperduur! -
Grijze Letteroefenaar!
Gij vooral, hoe zult ge kwijnen,
Als ik niet weêr zal verschijnen
Met uw lauwerkroon in 't hair!...
't Eenigst dat mij troost in 't sterven,
Is dat uwé op mijn zerk
Al mijn *abonnés* zult erven,
Om je keurig mengelmerk!

Sonnetten.

I.
'k Zag in den droom mij zelf, in *gala* stekend,

*) Altijd nog *de Gids*.

In zwarten *frac* en zijden vest gepent,
Gekuifd, geboord, recht voor een *bal* berekend;
En vóór mij stond mijn liefjen, wel bekend.
En 'k boog me en zeî: ‘Is uwé aangeteekend?
Ei, ei; ik maak u wel mijn compliment.’
Maar 't ijskoud woord, zoo doodelijk welsprekend,
Kneep mij de keel te samen van ellend.
En zie, op eenmaal - bittre tranen vloten
Uit liefjens oogen, als zij nooit vergoten,
En 't zalig beeld smolt in den tranenstroom.
O zoete liefdestarren, toovrende oogen,
Al hebt ge wakend mij zoo vaak bedrogen,
'k Geloof u toch, zelfs heden in mijn droom.

II.

'k Zag in mijn droom een ventjen, klein en netjens,
Het ging op stelten, 't vloog door straat en steeg;
Het droeg een rokje en keurige manchetjens,
Maar 't was van binnen magertjens en leêg.
Het was van binnen jammerlijk en veeg,
Alleen zijn beurs was goed bewoond en vetjens;
't Blufte op papa, courage en bruiloftspretjens,
En snoof en dronk en grinnikte ter deeg.
‘En weet gij wie dat is? kom hier en zie!’
Zoo vroeg de Droomgod mij; en, een, twee, drie,
'k Stond bij de Pieterskerk voor een der ramen.
'k Zag 't ventjen voor een altaar staan, daarna
Mijn liefjen naast hem, beide spraken: Ja!
En duizend duivlen riepen lagchend: Amen!

UTRECHT, VAN PADDENBURG & COMP.

1 Januarij 1843.

Ohne Schrittschuh und Schellengelaut
Ist der Januar ein böses Neut.
JOHANN WOLFGANG VON GÖTHE.

Τ*έτλαθι χωομένοιο βαρύφρονα πατρὸς ἐνιπήν.*
DION. CAT. *Distich.* l. IV: 6.

Dichterlijke Mengelingen.

Pindarische Ode
op den eersten January 1843.
(gedicht gedurende eene indigestie, elf dagen voor nieuwe-jaar.)

I.
't Nieuwe jaar, het nieuwe jaar!
Lacy, wat zal 't geven?
De eigen streken, ander hair!
Nieuw verguldsel, oude waar!..
Dat 's de loop van 't leven.
Daar bestaat geen eerst en lest;
Menschen gaan, de Menschheid rest:
Golfjens sterven, oost en west;
Schuim en wind blijft zweven!

II.
Louwmaand één... o Jan Plaizier!..
BACCHUS kent geen teugels!
Duizend wenschen, vol van vier,
Vliegen rond op kaartpapier,
Als op sprinkhaanvleugels!
Elk hinkt tusschen boos en dwaas;
En als altijd zit, helaas!
't Zieltjen, tusschen maag en blaas,
Duttend in de beugels!

III.
Oef, wat braakland in 't verschiet!

Jenny, hoe ontgin ik 't?
Mulle modder wààr je ziet,
Waar de kikker kwaakt in 't riet,
Meenend dat hij hinnikt;
Dwerrellichtjens kruisen 't moêr,
Waar 't kabbouterken zijn broêr
Op zijn CINNA'S 't lief: '*Bonjour!*'
Huichlend tegen grinnikt!

IV.
Wat al schats van nietigheên!
Vreugde zonder vrede!
Sluw bedrog, gewiekt van schreên,
Waarheid met een blok aan 't been,
MAMMON de eerste bede!
Beurzen vol en hoofden leêg,
Buiken rond en harten veeg,
God gekneed uit ieders deeg
En naar ieders rede!

V.
Gekken in satijn gehuld,
Hemel, watte bende!...
Wanhoop met een lagch verguld!
Macht van goud in nacht van schuld!...
Schitterende ellende!...
Vreemdelingen boven aan!
Koû! en mist! en noodorkaan!...
Dagen vol van wind en waan,
Nachten zonder ende!...

VI.
IJdle daauw van zweet en gal,
Waar uit doornen wasten!..
Rekeningen zonder tal,
Nawêen van ons kostlijk mal,
Volgers onzer gasten!...
Altijd tollen halver wegs:
Bakers, kindren, links en rechts,
Meerder meiden, nieuwe knechts.
Zwaarder schoorsteenlasten! -

VII.
Bundels preeken en romans
Tot een berg geschreven!
Jan en alleman ten dans!
Prullen uit Hoogduitsch en Fransch,
In 't Barbaarsch hergeven!
Rijmers, krielend door elkaêr!
Recensenten, rood van hair!
En de Lasteroefenaar
Altijd nog in leven!...

VIII.
Lacy, watte profeetsy,
Droever wijl ze waar is!
Heeft er niemand artsenij?
't Soest en suist mijn hoofd voorbij,
Dat als lood zoo zwaar is!
Als ik nog een dag of tien
't Eigen schrikgezicht moet zien,
Sterf ik zeker aan de *spleen*,
Eer het nieuwe-jaar is![*)]

V.....

Utrecht,
20 December 1842.

't Boek van den Roskam.
Tweede onderhoud.
Een praatjen over ons huidendaagsch Patriotisme.

Italia mia, benche 'l parlar sia indarno
Alle piaghe mortali
Che nel bel corpo tuo si spesse veggio;
Piacemi almen, che i miei sospir sien etc.

PETRARCA.

*) De Redacteuren blijven den geëerden inzender, wiens spelling zij op zijn verzoek naauwkeurig geëerbiedigd hebben, ten hoogste dankbaar voor dit kernachtig stukjen. - Bedriegen zij zich niet, dan ('t zij zonder onbescheidenheid gezegd) hebben zij het der wèl versneden pen des Heeren VENMAN te danken, wiens Muze de stad Utrecht, het Sticht, ja heel het Vaderland, reeds met zoo menig keurig dichtproduct begiftigd heeft. Zij bevelen zich ten zeerste aan, voor zijne voortdurende, hooggewenschte medewerking.

‘*Och, goede vriend, wij zijn van 't eerste schoolbankje af*
Tot ons het vijfde jaar een dubblen eerprijs gaf,
Zóó op de Liefde tot het Vaderland gewezen,
En zóó er in doorzult en zóó er om geprezen,
Dat wij nu zoo precies niet weten wat zij is.’
Ge ontkent haar ons alzoo? Wel foei, wat slaat gij mis!
Wie onzer leest niet graag van ‘vrij gevochten slaven,’
Van ‘tachtig jaren strijds,’ de ‘moedige *Bataven*,
Ons voorgeslacht,’*) te forsch voor Roomschen ketenprangk?
Wie heeft geen HELMERS op zijn eiken boekenplank
In Engelsch linnen? wie de *Vaderlandsche Mannen*
En Vrouwen niet van 't Nut? Wij vloeken de tyrannen:
Vooral NAPOLEON, den bloedhond! Ja, geen land
Is vaderlandscher, als BELLONE'S fakkel brandt.
Gij twijfelt? waag het lijf! beklim de zolderingen
Der Boekverkoopers! tracht de bergpas in te dringen
Der ‘*op 's!*’ en ‘*zegt, waarheen 's*?’ waarvoor geen kooper kwam,
Sints HOLLANDS Leeuw op nieuw een middagslaapjen nam.
Ge erinnert u gewis 't jaar dertig, 't jaar der Perzen
En Meders, en vooral der Overwinningsverzen!
Ja, de eerste burger, die 't niet met ons eens is, heet
Een *aterling*, plus 't een of ander epitheet,
Bij voorbeeld *vloekbaar, vuig* of *duivelsch*, dat hem dadelijk
Bekeert, of - niet bekeert. Ook zijn wij onverzadelijk
Aan toasten *op de Kaas* (de *Hollandsche!*) op den *bloei*
Van Land en Koning, op *de Vrijheid*, op *den groei*
Der Neêrlandsche Industrie, fabrieken en *tafrieken*,
En wat dies meer zij! Hoort het vroege morgenkrieken
Niet vaak 't *Wilhelmus* of het *nieuwe-haringlied*,
Dat onder 't glaasjen puns ons *vol* gemoed ontschiet?
We kennen LAMARTINE, en ware ons de oude spelling
En de eeuwge zedepreêk geen eeuwge bron van kwelling,

*) Volgens de vrij algemeene dwaling.

We kenden vader CATS van buiten op een prik.
En, wat een ALBERT raze, ik durf beweeren, ik
Die *abonné* ben met mijn vrouw en kroost, wij hèbben
Een *nationaal tooneel!* en wou de vloed wat ebben
Der lokkende opera's, 'k ging stellig tweemaal 's weeks
Mijn oog verlustigen aan de eindelooze reeks
Verdietschte KOTZEBUE'S en lieve ALEX-VAN-RAYTJENS,
Dat meesterstukjens zijn, zoo aardigjens en fraaitjens,
Dat wis, wat zeden en wat taal betreft, niet één
(De autheur der *Neven* zelfs!) ooit in zijn spoor zal treên!
De oorspronklijkheid is nul bij zulk een *translateeren!*
'*Maar onze kleeding?*' Wij chausseeren en coëffeeren
Adoniseeren en pinceeren ons, precies
Naar buitenlandsch model, 'k beken het, - Maar - 't zegt niets
Wijl de ondervinding meer dan overtuigend leerde,
Hoe bitter weinig ons een kleederdracht flatteerde
Die nationaal moest zijn. 't Is iets *absurds*, een zoon
Van Neêrland *nationaal*, in kleederdracht. Gewoon
Aan 't keurs van vreemden, mòèt hij dobbren op de golven
Der mode en 't plaatjen der Parijsche naaisters volgen.
Maar o wat zegt dit? want rijst niet, aan d' andren kant,
Statue en eerzuil op, tot roem van 't Vaderland?
DE RUITER is (in steen) te *Vlissingen* herboren!
DE ZWIJGER zal het Plein[*)] bewoonen! En waar gloren
Ter waereld zoo veel lints en kruisen? 't geen ons leert
Hoe onder ons 't getal geniën steeds vermeêrt!
Wij bluffen op 't verleên; want hoeveel stralen taanden,
Ze zijn er toch geweest! Wij steken alle maanden
't Belastingouter aan, tot stijving van 's lands kas,
(Een Danaïdenvat schoon 't eens gebodemd was!)
En zweeren in het fransch, duitsch, engelsch, alle talen:
'Geen tong der aarde kan bij 't krachtig Neêrlandsch halen!'
Nu vraag ik vriend, is dat geen nationaliteit?
'*Concedo! 'k dwaalde! wilt ge amende?*[**)] *ik ben bereid!*'

Gerne hätt' ich fortgeschrieben,
Aber es ist liegen blieben.

Zwart op wit.
Proeve van Oosterwijk-Bruiniaansche poëzy.

De knecht van onzen mulder
Was op zijn meisjen trotsch,
Vertrouwend op haar liefde
Zoo vast als op een rots;
Doch HANS, de schoorsteenveger,
Steeds opgeruimd en blij,
Hield met het mooije GRIETJEN
Ook menig vrijpartij.

Want zie, het dartel meisjen
Dacht: één-alleen verveelt:

*) Te *'s Gravenhage*.
**) *Amende honorable*.

Daarom ook kus en liefde
Bij deze twee verdeeld!
En als nu soms haar vrijer
Den molen draaijen doet,
Doet zich het trouwe GRIETJEN
Met zwarten HANS te goed.

Dra fluisterden zijn vrienden
Den molenaar in 't oor:
‘Pas op den schoorsteenveger:
Hij gaat met GRIETJEN door!’
‘Kom, grapjens,’ riep hij lagchend,
‘Wat zotteklap is dit!
Wilt gij 't me doen gelooven,
Zoo geeft mij zwart op wit!’

Juist trof het, kort na dezen,
Dat hij bij GRIETJEN kwam,
Toen in het eenzaam duister
Een vreemdling afscheid nam.
De vreemdling kuste teeder
Op wang en mond zijn schat;
Hij riep, van woede bevend:
‘Wel d....l, wat is dat?’

‘'t Is,’ antwoordt zij, ‘mijn neefjen,
Die ons voor 't laatst nog groet,
Omdat hij morgen ochtend
Van hier naar *Londen* moet!’
‘“Wel Neef!”’ roept hij te vreden,
‘“Omhels ook mij als vrind!”’
En dadelijk omarmen
Ze elkander welgezind.

Vlug ging het neefjen strijken,
‘Kom, liefjen, breng ons licht...’
Zij haalt.... maar doodsche bleekheid
Bedekt haar aangezicht:
Wie schildert haar ontroering,
Daar ze ANTONS wambuis ziet,
Rondom met roet geteekend....
Ontkennen kon zij 't niet.

‘Ha, slang!’ roept hij vol woede,
En vliegt in vuur en vlam:
‘Vaarwel, ik ken het neefjen,
Dat van u afscheid nam;
't Is HANS de schoorsteenveger,
O, nooit geloofde ik dit,
Maar zelve gaf hij heden
Mij duidlijk zwart op wit!’

Na-herfst.

De herfst, verzeld van regenvlagen,
Kwam reeds de laatste bloemen vragen,
Ons door den zomer toegewijd;
En overal, langs bosch en gaarde,
Stort zich 't verdorde loof ter aarde,
Als dekkleed voor den wintertijd.

En woud en veld en hoven derven
Hun cieraad: alles schijnt te sterven
Of legt zich neêr in diepe rust; -
Steeds trager kruipt het bloed door de aderen,
En 't is of door de natte bladeren
De levensvlam wordt uitgebluscht.

Niet thands, maar als de lenterozen,
Geliefde! op groene heuvels blozen
In 't levenwekkend jaargetij,
Als nieuwe krachten 't harte blaken
En al wat ademt doen ontwaken,
Dan zingen en dan juichen wij!

Moog spoedig herfst en winter wijken,
En 't voorjaar heel natuur doen prijken
In 't lagchend kleed der teedre min!
Dan stemmen we onder 't groen der blaêren
Bij 't kransen-vlechten, bloemen-gaêren,
Vereenigd Liefdes feestzang in!

Privatieve gedachtenjacht.

De Ode aan de Ode.

Een galm vol zoeten winds, een onbewoonde woning,
Een tulpe zonder geur, een purper zonder Koning!...
't Hart blijft er werkloos bij, en enkel 't oor wordt moê.
TEN KATE, ontijdig was uw vaderminbetooning:
Uw vrucht kwam dood ter aard: de houtmijt paste er toe!

Als

Als in het dichtrenrijk de strafwet geldig was,
Die moord en diefstal loon naar werken doet ontfangen,
Wat aaklig tuchthuis wierd de Hollandsche Parnas:
BEETS werd gegeesseld en VAN LENNEP werd gehangen!

Op Rimax *Ridderworden*.

Nu de orde van den Leeuw aan RIMAX viel ten deel,
Verhuist hij binnen kort van *Rotterdam* naar *Geel*.*)

Grafschrift.

Dat vrij 't gewormt' der aard dit eenzaam graf beslijme:
PIET ligt er in, wiens ziel òf niet bestond òf sliep.
't Is niet de moeite waard, dat ik zijn grafschrift rijme,
En dat de lieve God hem schiep.

Aan den Autheur van 'de Roover, een Drentsch verhaal.'

Uw roover is een dief van 't hoofd tot aan de zolen.
Wee 't geld van die hem koopt, den tijd van die hem leest!
U had' hij toen hij kwam gewis 't verstand ontstolen,
Waart gij die kleinigheid niet lang reeds kwijt geweest!

De oorsprong der Almanakken.

De Moddergod was bang dat in ons Vaderland
Zijn rijk gevaar liep, en al 't water weg zoû zakken
'Wat droogte!' riep hij uit: 'Poëeten, op, ter hand!'...
Hij wenkte en - 't regende Almanakken.

UTRECHT, VAN PADDENBURG & COMP.

*) Een plaatsjen in *Noord-Braband* waar een beroemd gekkeninstituut is.

15 Januarij 1843.

.... Latijn als water spreekt,
En 't meest zich zelf bewondert.

BRAGA, *bl. 4*.

Fools are my theme,
let satire be my song.
LORD BYRON.
Engl. Bards & Sc. Rev. v. 6.

Dichterlijke Mengelingen.
Tweede druk.

Eene huishoudelijke Vergadering der Redacteuren van den Gids; gevolgd door de plechtige installatie van een nieuw Lid.

(Afgeloerd door een Profaan.)

I. De huishoudelijke Vergadering.

BAKHUIZENIUS à BRINCKIO, *de Praeses, heeft het woord:*

Viri pedantissimi!
Kokki, messam non habentes!
Gidsi, viam nescientes!
Fratres conjunctissimi!
Vos salvere jubeo!.....
Est aperta sessio.

(*Een hamerslag.*)

Praelegantur notulae!...
Recte! - Nunc *Recensiones*
Dividantur per tirones...
Cuique suum.... optime!

Tu, ALBERTE, scribas tres,
Quae supersunt mihi des!

HEYE per sonnetticum,
POTGIETERIUS per prosam
Humoristico-morosam
Vullant melgelwerkium!...
Sic secundus Nummerus
Fiat meesterstukkius!
Igitur, Fraternitas!
Fisce, Membra et Ab-actis!
His feliciter peractis,
Clausa est societas!....
Nam jam dudum zweetimus
Pulcris his laboribus.

Nunc pleantur pocula!
Maneat *γαλλιματτεια*!
Vivat *χαρλαταννερεια*!
Floreat *φιλαυτια*!
Et per omne saeculum
Nostrum sodalitium!

(*Een tweede hamerslag. De vergadering is geëindigd.*)

II. De Installatie van het nieuwe Lid.

Novitius:
Coram vobis inclinatus,
Illustrissime senatus,
Viri nobilissimi!
Praecor, quaeso audiatis,
Membrum me accipiatis
Vestri sodalitii!

Praeses:
Tu si optas hoc sincere,
Primum hâcce vesperâ
Eruditionis verae
Nobis des specimina.
Quî, exempli gratiâ,
Decet rite *recensere?*

Novitius:
Magne Praeses, Auditores!
Si poëtae seu scriptores
Non sunt membra Vestri bendi,
Tunc sunt ita recensendi:
‘Nobis scribendi
Facultas et jus!
‘Tu habes nullum
vαi nullum belullum,
‘Nullum belullum de artibus!
Opus tuum magnum prullum,
Nam te non cognoscimus.
Objective,
Subjective,
Es et manes asinus!’ -

Chorus:
Recte tu, rectissime,
Optime, Gidsuncule!

Praeses:
Respondisti sapienter;
Pergo tecum nunc lubenter,
Juniorum ipsa flos!
Vidimus de arte prosae;
Nunc tu dicas ingeniose,
Quid sit ars poëseos!

Novitius:
Magne Praeses, Auditores,
Decus nostrae patriae!...
Est Poësis ars sudoris,
Ars *τοû* Abracadabrae!
Est cantare,
Conflanzare
Quod non intelligimus,
Volumus nec credimus;
Est rymare
Et lymare
Voces sine sensibus!

Chorus:
Recte tu, rectissime,
Optime, Gidsuncule!

Praeses:
Taceatis! et pergamus!...
Tandem, Ornatissime,
Si te membrum declaramus,
Quid promittis facere?

Novitius:
Me metipsum adorabo,
Vos vestraque gatlikkabo,
Om den wille van het smeer!
Et pro symbolo kiezabo:

‘Lik-je mij, ik lik-je weêr!’

Chorus:
Recte tu, rectissime,
Optime, Gidsuncule!

Praeses:
Silentium! silentium!...
Peracto hoc examine,
Cunctorum horum entium,
Praesentium, absentium
Et futurorum nomine
Te membrum nuntio nostrorum clubsiae!
Atque confero in Te
Jus bluffandi,
Arrogandi,
Adorandi
Te et Nos;
Procreandi
Prullilos;
Flagellandi
Optimos! -

(*De Praeses en de overige Leden dansen hand aan hand romdom den Novitius onder 't volgende koorgezang.*)

Chorus:
Wijze: *Daar gink een Pater enz.*
Habebit nemo spiritum,
Hei, 't was in de Mey!
Habebit nemo spiritum
Quam nostrum sodalitium!
Hei, 't was in de Mey,
In de Mey zoo blij,
In de Mey, in de Mey,
In de Mey, ei, ei,
Ei, ei, ei, ei, ei.

(*Hier werd het rumoer zoo vreeslijk, dat de volgende coupletten niet te verstaan waren.*)

Afscheid.

Nog één woord, dat bij het breken
Van mijn afgefolterd hart,
Toen ik 't afscheid uit zoû spreken,
Op mijn mond bevroren werd!

Nog één groet van uit de verte,
Die voor duizende volsta,
Groet van liefde, groet van smarte,
Tot een zaligend hierna.

Hadden wij bij 't eerst ontmoeten
(Paradijsdroom!) ooit verwacht,
Dat ik eens u zóó zoû groeten
Met een: eeuwig goeden nacht!

Weêr een stengel neêr geslagen,
Door den nachtvorst af gemaaid!
Weêr een hoop naar 't graf gedragen,
Weêr een toekomst weg gewaaid!

Weêr een plettrend onweêrblaken
In mijn halmen neêr gestort....
Weêr twee harten in 't ontwaken
Hunner zoete jeugd verdord!

Zoo dan leven wij gescheiden,
(Ach, geen sterven valt zoo zwaar!)
Maar geen stroomen tusschen beiden
Scheuren zielen van elkaêr!

Maar God schiep ons voor elkanderen,
Schoon ons de aarde scheiden mocht;
En geen Aarde kan veranderen
Wat de Hemel heeft gewrocht!

Dien heb ik voor u gebeden,
En die bede zwijgt niet stil,
Zoo lang Hij me in 't dor beneden
Kracht tot bidden schenken wil!

Vaar dan wel! - In zoete stralen
Rijze u soms mijn beeld omhoog,
Als gestorven idealen
Zweven voor uw mijmrend oog!
Moogtge u troostende op zien doemen
Wat u zoetst en zaligst heugt:
Mij de dorens, u de bloemen!
Mij de droefheid, u de vreugd!

Iedre morgen brenge U zegen
Met de weêrkeer van het licht,
Iedre voetstap op uw wegen
Eenig Englenaangezicht!

En omwoeden mij de winden,
In de barning van den druk,
Dan moge ik mijn baken vinden
In den glans van uw geluk!

Waarom.

Als na den kalmen zomernacht
Mijn voet bij 't lieflijk ochtendblozen
Door veld en weiden om gaat dolen
En soms, vermoeid van 't rustloos dwalen,
Den onbestemden tred verzacht,
Dan boeien frisch ontloken rozen,
En hemelsblaauwe veldviolen,
En witte leliën der dalen,
Het meest mijn boezem door heur pracht.

En daalt de zon in 't Westen neêr,
Verspreidt zich 't lieflijk schemerduister,
En heerscht er stilte langs de dreven,
Terwijl de maan, zoo statig blinkend,
Zich spiegelt in het zilvren meir,
Dan hoor ik gaarn 't zephirgefluister
En hoe de teedre snaren beven
Der windharp, door het woud weêrklinkend
Als tonen uit een reiner sfeer.

En vraagtge, waarom wel dit schoon
Het allermeest mijn hart kan boeien?
Ik vind 's viooltjens blaauwe glansen
In de oogen van mijn meisjen weder;
Ik zie, dat op haar zachte koon
Ook frissche lenterozen bloeien,
Daar lelies 't voorhoofd haar omkransen,
Terwijl haar stem zoo zielvol teder,
Zoo zacht klinkt, als der windharp toon

***

De groote Man kan in één polsslag van den tijd
Zijn roem verliezen en den lof hem toegewijd,
  Zijn rijk en al zijn lauwerblaêren,
Ja, zelfs die stralenkroon, waarin zijn grootheid blonk,
En die zijn hoofd den glans eens starrenhemels schonk;...
  Toch blijft hij zijn Genie bewaren!

Zóó, als de God des Krijgs een vendeldoek ontplooit,
Wordt al de gouden franje en zijde die het tooit,
  De roode, witte en blaauwe kleuren,
Door 't plettrend schrootvuur in één oogmerk weg gemaaid,
Verschroeid verschrompeld en op 't walmend kruid verwaaid,
  Als mocht een roofdier ze verscheuren!

Wat zegt het! dwars door 't staal, 't gebrul en 't hoefgestamp,
Het worstlen van den strijd, den bliksem en den damp
  Van 't heemlenschokkend pulverbranden,
Hoog op de standaartspits, wiens aanblik 't heir bezielt,
Waar eens dat purper hing, tot tonder thands vernield,
  Staat steeds de Leeuw te blikkertanden!

  (*VICTOR HUGO.*)

Raad.

Neem den voorspoed zonder morren!
  Pluk de bloemen op uw baan!
Dikwijls eer haar blaadjens dorren
  Is reeds uw geluk vergaan.

Zoetste rust is nimmer zeker;
  Goud beveiligt voor geen pijn;
In den groen bekransten beker
  Sluimert vaak het felst venijn.

Maar ook als u de onspoedsvlagen
  Stuiten in uw blijden vaart,
Wees geduldig in 't verdragen,
  Blijf manmoedig en bedaard!

Laat geen toekomst u ontroeren;
  Vrees voor geen gevaar in nood:
't Onweêr kan ter reede u voeren,
  Of in de afgrond van de dood.

Wees gedurig op uw hoede,
  Steeds te vreden in uw lot;
Waak voor 't kwaad, geniet het goede,
  En, in alles, 't oog op God!

Hendrik aan Hendrika.

(*De motto's bij een volgende gelegenheid*.)

De waereld is dom en de waereld is blind;
Het geurigste bloemetjen knakt er:
Zoo spreekt ze bij voorbeeld van U, mijn zoet kind;
Als hadt ge geen nobel karakter.

De waereld is dom en de waereld is blind;
Ge moet u met haar niet bemoeien:
Ze weet niet hoe teeder uw hartjen bemint,
En hoeder uw kusjens wel gloeien!

Sophocles en van Someren.

Een SOPHOCLES greep 't dichtpenseel,
En sints heeft niemand meer hem voor een gek versleten.
VAN SOM'REN greep het ook: O noodlot der Poeëten!
Den stumper is 't gevolg precies het tegendeel!

UTRECHT, VAN PADDENBURG & COMP.

1 Februarij 1843.

Ick snyd wel in een puyst,
Daer 't leven lucht vereyscht,
en onder dreigt te smooren.
HUYGENS aan BARLAEUS,
Korenbl. bl. 652.

C'en est fait au jourd' hui de la beauté de l'art.

BARBIER. Iambes. X.

Dichterlijke Mengelingen.

Geniale gedachtenvonken over Rijm en Maat. Door een gelauwerd poëet.

Dàt is van het verzenmaken
   Zulk een prettig convenient,
Datje, roef! in eens aan 't blaken,
Zonder 't pijpjen te verzaken,
   Maar geduldig neder pent,
En je vers aan 't eind ziet raken,
   Eer je recht begonnen bent.
Eigenlijk is al dat denken
   Over doel en onderwerp
Maar een nutloos harssenkrenken:
't Rijmwoord moet gedachten schenken,
   Of wat heeft men aan zijn harp?
Dan kon 't even goed in prosa;
   En wat had de Poëtrij
   Dan toch vóór bij u en mij?...
Dichtren (maar het blijft *sub rosâ*)
   Is 't verstand belastingvrij!...

Rijmen (om een beeld te wagen,
   Dat nog maagd is van de pers)
   Zijn de vleugels van het vers,
Zijn de paarden voor den wagen:

Zijn de hielen goed beslagen,
Vliegt dan maar in wilden run,
Zonder naar den weg te vragen,
Toujours voort door dik en dun!
Somtijds leeft de wagen nog, -
Doet hij 't niet, je komt er toch!
'k Zing bij voorbeeld van den *hemel*,
'k Zoek maar wat de weêrklank is,
'k Vind terstond het *stofgewemel:*
Wat een stoute antithesis!
Of - ik worstel met de *liefde*,
In het een of ander *hart:*
Kan 't dan anders of zij *griefde*,
Zeer natuurlijk vol van *smart*,
Die ge met iets *hartverplet*BAARS,
*Zieldoorvlijm*BAARS of *ontzet*BAARS,
Bitters, fels of *wreeds* lardeert,
Naar de maat het permitteert!

Ja, die maat!... dàt 's eerst een rakkert!
't Is (het beeld bevalt me wel)
Voor den wagen 't raderstel....
Och, hoe menig goeden stakkert
Trok hij de ooren onder 't vel!
't Is een hondenwerk, te waken
Dat de velgen niet en kraken,
Dat het paard, wanneer het stijgt,
Met het wiel geen ruzie krijgt!...
Maar - Oom BARTJENS leerde tellen!
Rikkidouw, één, twee, drie, vier!
Hièr wat dijgen, dààr wat knellen...
Hoe geduldig is 't papier,
En de taal, die goeje slons,
Kunje wringen als een spons!

Jongens! als de menschen 't wisten!
Zonder slagboom stond de tol!
Alle koffers, alle kisten
Stopten zich met verzen vol!

Ieder maakte op 't onvoorzienste
KNEPPELHOUTS voorspelling waar;
Iedre nagel wierd een snaar!...
Maar mijn hemel! wat verdienste
Had dan nog de zwanendrift
Van ons dierbaar Lasterschrift?...

Neen! wij minnen onze lauweren:
Daarom is het politiek,
Dat geen enkle der aanschouweren
Achter de coulises riek'!

't Boek van den Roskam.
Derde onderhoud.
Berijmde epistel aan Albinus over het Haagsche Schouwtooneel.

(*Ingezonden*.)

Wat eischt ge, ALBINUS, dat mijn pen u een verslag
Van 't *Haagsche* schouwtooneel zal geven! - Ach en ach!
Dus zucht ik op dien eisch, van vreeze in 't hart verslagen.
Was 't nog het *Amsterdamsch*, mijn waarde, 'k zou het wagen
Te schetsen, hoe men daar soms nog een enklen maal,
Een sprankjen ziet van Kunst, in de arme houten zaal;
Hoe PETERS nog bij wijl ons oor en hart kan streelen,
Verrukken, boeien en ontgloeien door het spelen
Van deze en gene rol, mits hij niet, dol en dwaas,
Als ADHEL marktschreeuwe of als DON HENRICO raas';
Hoe ENGELMAN en diens verdienstelijke gade,
En de edele OLL'FEN (ach, wat oog dat nimmer baadde
In tranen, als die rijkbegaafde Kunstnares
Ons neêr deed knielen voor de telg van SOPHOCLES,
En tot den uitroep dwong: Goddank! nog zijn ze in leven,
Die ons een denkbeeld van 't waarachtig schoone geven!)
Hoe, zeg ik, deze trits, die de echte Kunst bemint,
Met NARET-KONING 't hart van elken kenner wint...
Maar 't *Haagsche*, ALBINUS! ach, gij wilt mijn smart vernieuwen,
Gij doet mij andermaal (als ARENT AEMSTEL) 'gruwen
Op dien zoo zwaren eisch' - maar 't *Haagsche*, dat zoo lijdt
Aan schriklijk kunstverval, aan tering, zelfs in spijt
Van menig, die 't zoo graag nog medicijn woû geven,
Opdat het voor het minst één enkle vonk van leven,
Zooals *wij* dat verstaan, zoû toonen ....'k bid u, spaar
Mijn zenuwen, en klop gij aan bij andren, waar
Een andwoord, minder hard dan 't mijne, uw ziel zal schokken!
Want o, de Kunst is uit dien tempel lang vertrokken;
En lang voorbij de tijd, dat daar door 't hooge koor
Ons oog in tranen zwom, en 't overrompeld oor
Geketend bleef aan taal, de groote vaadren waardig;
De tijd is lang voorbij dat BILDERDIJK, (wie vaardig
In 't prijzen was, niet hij!) de lofspraak gaf: 'en hij,
Hij voert die rol gelijk een BINGLEY uit.'*) Voorbij

*) Zedelijke Gispingen, Bladz. 33.

Is lang die zoete tijd, toen daar geen wansmaak de ooren
Verscheurde, en de eedle WART, als voor 't tooneel geboren,
- De Genius der kunst bezielde nooit zijn zoon,
Al ziet hij soms een krans door de *Englen* zich geboôn,
Al doet een vriend of wat een lofzee tot hem stroomen
Omdat hij buldert zooals ROOBOL aan de zoomen
Van 't *Y* doet - met een VALCKENIER ons boeien mocht,
In beter stukken dan zoo menig wangedrocht
Als men er opvoert in dees dagen, monsterprullen,
Die ons met walging en met ergernis vervullen,
En wie met volle recht de geesselroê kastijdt
Van een *Spectator*. Ach, vervlogen is de tijd;
Dat daar het Schouwtooneel een school des volks mocht heeten,
En wat BARBIER eens aan de Hoofdstad heeft verweten
Van Frankrijk, geldt ook hier in de achtbre Gravenstad:
't Is wansmaak, wantaal, moord en zedeloosheid, wat
Hier een beschaafd publiek wordt opgedischt, mijn waarde!
En 't spel?.. - hoewel ook laatst het *Handelsblad* verklaarde,
('t Orgaan, geloof ik, van d'akteursklub,) dat het schoon
En heerlijk is geweest wat ons werd aangeboôn
In een JOHANNA,[**)] 't was claqeurslof: ik verzeker
U, met de hand op 't hart, den echten kenner bleek er
Geen jota van al 't fraais, daar luid in uitgekraaid,
En dat alleen het oor van 't domste *vulgus* paait.
Het spel is soms nog iets, wanneer men *vaudeville*
Of blijspel opvoert, maar - en nimmermeer beziele
Me een sprank van kunstgevoel zoo ik onwaarheid zeg! -
In 't hooge treurspel is men bijster van den weg,
Zoo men er immer op den weg was!.. Wie dees dagen
(Op 't jaarlijksch martelfeest!) den GIJSBRECHT voor zag dragen,

**) JOHANNA, Koningin van Napels.

Hij stemt het graag mij toe (al vonkte in *Fénélon*
Nog flaauw de naschijn op der uitgebluschte zon)
Dat hortend vaersgekrasch en jankend regelsbraken
Het eenge uitstekend was, dat daar het oor mocht raken,
En men er geen begrip of schaduw kent van Kunst.
Schenke eens Apollo zulke spelers toch zijn gunst!!
Toch zij den wakkren HOEDT verschuldigde eer gegeven,
Dat hij nog menigmaal den ouden tijd in 't leven
Tracht weêr te roepen en ons kluistert aan zijn spel...
Ook aan zijn gade voegt die hulde soms nog wel,
Mits haar de dwaasheid niet in 't grijzend hoofd mag wellen,
Een achttienjarige, ons tot walging, voor te stellen.
Ook SCHOUTEN speelt er met de zachte STOOPENDAAL
(Wie rouwde niet met haar toen zij zich heur gemaal
Zag scheuren van het hart?) meest treffend en behaaglijk.
En RUFFA? is somtijds ook wel iets meer dan draaglijk!
Maar verg mij, bid ik u, geen andre namen meer! -
Geen andre namen? - ja, nog één, want die is de eer
Van 't Haagsche Schouwtooneel, en geeft ons veel te hopen
Ja, die (meest die - alléén) zet mij den Schouwburg open,
Als ik mijn veenbrand voor geen kunstkoû ruilen zoû:
Zij, SABLAROLLES, aan de ware Kunst getrouw,
Zij, die zich door natuur met gaven zag bedeelen,
Die nog de zielen door de zinnen kunnen streelen,
Die in het drama 't hart ons bovenal verrukt,
En d' echten lauwer steeds voor 't jeugdig voorhoofd plukt,
Vervulle zij, wat wij met recht van haar verwachten,
En wijde ze aan de Kunst heur gaven en heur krachten.

Het Haagsche Schouwtooneel, dat Koninklijke heet,
Kwijnt in zijn armoê weg. Ach, hoort zijn bangen kreet,
Gij allen wie de Kunst aan 't harte ligt. Uw oogen
Er heen gericht en 't ondersteund met uw vermogen!
Het zij niet langer een verstooten, hulploos kind,
Een arme smeekling, die gesloten ooren vindt:
't Worde uit het stof gerukt, waarin het is gezegen,
Het vinde een milde hand, die 't liefdrijk wil verplegen,
Het zij eens ieders lust! Wal gaat het vreemde ons aan?
Aan wat inheemsch is voegt het ons de hand te slaan!
Wie rijk is steune 't en bescherme 't allerwegen...
Geen Fransche zeedloosheid bracht ooit aan Holland zegen!
Nog is het tijd: de vonk is nog niet uitgebluscht,
Het toont bij wijlen nog een sprank van levenslust;
Geeft goud - en 't zal weldra zich uit het slijk verheffen,
En, nieuw herboren, ons door d' ouden luister treffen.
Snelt aan, gij die 't vermoogt, brengt redding, raad en daad!
Eer ze ons in de ooren klinkt, de roepstem: 't Is te laat! -

W.

Iambe.

't Is droevig, overal niets dan het kwaad te ontwaren,
Slechts dompig, klaaggezang te ontlokken aan zijn snaren,
Een wolk te vinden op den blaauwsten dageraad

En rimplen des verdriets op 't lagchendste gelaat.
Wèl hem, wien 't goede deel des hemels is beschoren!
Wèl, wien de Kunst alleen haar lichtzij heeft doen gloren!
Helaas! ik voel 't, had ik een zestienjarig kind
Tot Muze ontfangen, licht en dartlende als de wind,
Een telg der Mey en blond als 't koren, o hoe speelde
Mijn vlotte ziel dan rond in droomen, louter weelde!
Wat had ik menigmaal op rozen uitgerust!
En, zingende om mij heen, had zoete hemellust
Mijn lente tot geluk en lachjens uitverkoren!
Maar nu - een sombre stem doet in mijn hart zich hooren;
Die zegt me: elk mensch op aarde is afgezant van God,
En, als een stootsche ram, draagt îeder 't merk van 't Lot
Op 't voorhoofd, zwart of wit. Door duisternis en golven
En dag en bloemen heen, *moet* hij de lichtwolk volgen,
Die vóór hem wandelt; *moet*, het hoofd ter aard gebukt,
En zonder dat zijn hand de hand eens broeders drukt,
Ja zonder om te zien, zijn hoogen last volvoeren!
De mijne is drukkend en vol somber zielsontroeren,
Mij is dit waereldrond een droevig hospitaal,
Waar 'k zorgende om de spond der arme lijders dwaal,
En, of ik 't kankrend gif bij tijds ze ontrukken konde,
Den vinger drukken moet op iedere open wonde.

(BARBIER.)

Apathie.

Come high or low!..
SHAKESPEAR.

Van waar die ijzeren, die eindelooze dagen,
Die doodskoû in mijn borst, die ongevoeligheid?
Die 't hart, dat kwijnend klopt in naauwlijks hoorbre slagen,
Gelijk een kille mist stilzwijgende overspreidt?

Is dan mijn hart gelijk een uurwerk afgeloopen?
Wordt dan de ziele grijs vóór 't grijzen van het hair?
Heeft dan mijn jeugd niets meer te vreezen of te hopen,
En komt de winter reeds op 't twee- en- twintigst jaar?

Mijn ziel werd een woestijn, die bloesems draagt noch vruchten,
Een stilstaand meir gelijk, een lucht met wolk noch zon;
Mijn tijd, zoo bloeiende eens, zoo pijlsnel in 't ontvluchten,
Kruipt werkeloos daar heen, een opgedroogde bron!

Neen! 'k wil dat leven niet, dat zielloos plantenleven,
Die onverschilligheid, dat koude bloed van steen!
Ik wil vervuld, geschokt, door 't vuur der drift gedreven,
Die zij dan Liefde of Haat, van boven of beneên!

Niet kwijnen op een rots, maar zweven op de baren,
Den hemel boven mij en midden in 't gewoel!
Des noods langs klipgevaart en gapend' afgrond varen,
Maar rusteloos vooruit! maar vliegend naar een doel!

Niet dorren als een blad, maar meê den strijd gestreden!
Geworsteld om de palm, de blikken op 't verschiet!
Wel nacht rondom mij heen, maar tranen en gebeden!
Wel ongelukkig zijn, maar ongevoelig niet!

God! geef mij storm, zoo Gij geen rozengeur wilt geven!
Geef me, als de vreugd niet mag, de schokkingen der smart,
Eens deed Uw Heilgenade een LAZARUS herleven...
God! maak mijn jeugd weêr jong! wek mijn gestorven hart!

De Malthezer Ridder.

Englenkopjen in het lommer
Van de donkre lokkenpracht,
Schalksche blik, waar zorg of kommer
Nooit in zetelt, nooit vernacht;

Rozenmondjen, lieve lippen,
Tandjens bergende in haar kluis,
Waar een adem door komt glippen,
Zacht als 't avondwindgezuis;

Handjens, waar het rood der rozen
In het hagelwit versmelt,

Even als het morgenblozen
Schittert op 't besneeuwd veld....

Oef, hoe trekken uw magneeten,
Honger naar 't verboden kwaad!
Worg u aan mijn ridderketen,
Of - verbreek mijn celibaat!

Oorspronkelijkheid.

Een Quidam zegt: ‘op *poene* dat ik dool,
Ik kies *mijn* pad! - geen meester en geen school!
Ik hoef waaarachtig, zoo als de andre Heeren
Confraters, van geen dooden iets te leeren!’
Dat is, geloof ik naar mijn klein verstand:
‘Ik ben een zotskap op mijn eigen haud!

Ter bladvulling.

De *Kerkboô* ziet het licht en warrelt met de *Stemmen*.
Wensch ik een vijand ooit een vreesselijke straf,
Hij ga in 't blanke sop der zoute Kerkboô zwemmen,
En droog zich 't naakte vel met Stemmen-distels af! -

UTRECHT, VAN PADDENBURG & COMP.

[1 maart 1843
Braga
Dichterlijke mengelingen]

Braga onthoofd.*)

'Ha!' roept de LASTERHELD, van vreugde tandenknarsend:
'Zoo heeft het zegelrecht dan BRAGA'S kop geroofd!
Welk onderscheid bij mij!'.....
Ja, dàt wordt wel geloofd,
Mijnheer de LASTERHELD!... *hij* 's hoofdeloos geharsend,
Gij harsenloos gehoofd! -

Uit den rokzak van een Recensent.

Wilt gij iemand leeren kennen? laat hem laken en prijzen; maar vooral, bestudeer zijn kapsel en zijn rokzak.

EEN IJSLANDSCH WIJSGEER.

I. Recept voor eene recensie in de Letteroefeningen.

(*Eén uit duizend*.)

Vervaardigd tot nut van adspirant-kritikastertjens.

Recensent moet eerst verklaren,
Dat hij voor een tweetal jaren
't Aangekondigd boek ontfing,
Maar door duizend bezigheden,
Die 't *lancet* niet rusten deden,
Nog geen uurtjen kon besteden
Aan de *sectie* van het ding.
't Loopt met aanbesteede stukjens
(Lof en laster, *à contant*,)
Tegenwoordig in ons land
Dan ook zoo verbazend drukjens,
Dat Patroon de Drommel weet,

*) Onze Dichterlijke Mengelingen zullen, in plaats van op den 1e en 15e, voortaan alleen den 1e van elke maand, maar dan bij een dubbelde aflevering, het licht zien. Daar het werk nu onmiddelijk door moet loopen, (naar de bepalingen van het zegelrecht) verliest de lezer het veertiendaagsche hoofd en de mottoos. Aan den anderen kant wint hij er meer inhouds bij. En zoo dan grijpe nu BRAGA met nieuwen lust in de snaren, met de troost van den Heer VAN ZUYLICHEM:

'*De goede willen 't hooren*,
De quade moeten wel.'

1o Maart 1843.
De Redacteuren van BRAGA.

Hoe een *Criticus* nog eet!

Na dit wèl gesteld proloogjen,
(Is dat niet het Modewoord?)
Neme Recensent een toogjen,
En ga dan verfrischt weêr voort.
Eerst, een eed, dat àl zijn ijver
Liefde is voor het Schoone en Goed',
Die slechts Waarheid hulde doet:
Want dat hij Mijnheer den Schrijver
Nooit of nimmer heeft ontmoet!
Dan copieert hij 't inhoudslijstjen,
En betuigt bij kras en kris,
Dat dit voor 't modique prijsjen
Afgestampt veel koopwaar is. -

Maar - geen rozen zonder doornen!
Want helaas! wel twintig maal
Moet zich Recensent vertoornen
Over 't schenden van de Taal:
't Schreeuwt om wraak! twee *e*'s in *vreezen*,
Fonklen met een *v* te lezen!....
Heeft dat SIEGENBEEK vergund? -
En die komma voor een punt!...
Neen, dàt kan geen drukfout wezen;
Schoon die anders ook in 't boek
Vrij wat gluren uit den hoek!...

Maar - enfin! *Ab omni parte*
Nemo, zelfs geen boek, volmaakt!
Slechts wenscht Recensent van harte,
Dat voortaan de Schrijver waakt,
En de Spraakkunst, niet verzaakt!
Hij heeft aanleg, 't kan niet missen.
Heel veel aanleg! Recensent
Zoû zich-zelven sterk vergissen,
Wierd hij niet in 't schrijfconvent
Metter tijd met lof bekend.
Maar de jonge man studeere:
Dat wil zeggen declineere,
Conjugeere, castrigeere,
Vijle, schave, zonder end,

Zoo als *wij* dat zijn gewend!
Doet hij 't, hij wordt meel met eere,
Doet hij 't niet, hij blijft maar kaf....
Hiermeê *tantum*. 't Stuk is af!

II. Lentelied van een Recensent.

Ei, al lente?.. hm, dat 's vroeg!
En dat gaat maar zonder vragen!
Vreeslijk lengen toch die dagen!...
't Had waarachtig tijd genoeg!...
't Endjen zal de last wel dragen! -
Nu; het ligt er toe.... 't Is frisch...
Brrr! als dàt nu zefier is!
Hiet dat warm? het vriest, pot doomen!...
En wat zie ik aan die boomen?
Zoû dat ook al meê gaan doen?...
Al zijn leven! ze zijn groen! -

Hoortme daar dien leeuwrik gillen!
Kermisdeuntjens, anders niet!
Daar 's geen metrum in zijn lied!...
Die zoo jong ook zingen willen...
Och, dat loopt totaal in 't riet!...
En slaat daar geen filomeeltje?
Watte bombast-melodie!
Ware dolhuispoëzie!...
Dat heet nu Natuur, verbeeld-je!...
't Is wel jammer van het keeltje,
Maar 't blijft een mislukt genie! -

Kijk de zon!... wat malle staatsie!
Is me dat nu rozenkleur?
Ook is 't eeuwig de oude sleur:
Op en onder! nooit variatie!....
En die arrogante maan!
Zij is klinkklaar imitatie:
Als de zon niet had bestaan,
Waar' ze nimmer opgegaan!

Neen! zoo 't dan toch Lent' moest wezen,
('t Was het lang genoeg voor dezen!)
'k Had het beter overleid!
't Heele boeltje is miserabel....
Enkle brokken zijn passabel:
Maar dat 's alles ook gezeid!

Proeve van Boekzaal-poëzy.
Het geestelijk Schip.

(*Ingezonden.*)

Ga voort, o vaartuig, door de zee!
Wij varen met vertrouwen meê....
  Niets kan op zee ons hind'ren.
Wij bouwen steeds op eigen hulp:
Daarmeê is zelfs een mosselschulp
  Een reddingsboot voor kind'ren!

Neen, hoe de woeste storm ook huilt,
Bij 't anker van de Hoop geschuild!
  Hoe golf bij golf ook rimpel',
Wij klimmen, altijd wèl verheugd,
Fier langs de touwen van de DEUGD
  Tot aan den hoogsten wimpel!

En als de zilte pekel plast,
Dan staan wij voor de fokkemast,
  En zien verrukt naar boven!
Wij zien 't gevulde bramzeil staan; -
De kok komt met een oorlam aan....
  Wie zoû het niet gelooven?

Zoo gaan wij met ons geest'lijk schip
Van bank tot bank, van klip tot klip;
  En kussen wind en baren!...
En staat het water boven peil,
Dan mind'ren wij het hangend zeil,
  En - juichen onder 't varen!!...

*** Lees hier!

Wij hebben de *A-Saag'* al, benevens de *E-Legende;*
  Ook de *O-Sprook* heeft de rei dor wonderen vermeêrd.
Waar blijftge, NIMECZEC'S van onze schrijversbende?
  Ten dans! het *IJ-rijm* en het *U-prul* nog mankeert!

Elfendans.
Travestie van Uhland's Hoogduitsche Ballade:
Die Elfen.

(*'t Is middernacht. Tien Elfen voeren een ballet uit op de Mokerheide. Een verdwaald Poëet nadert op den achtergrond. Bij het tweede couplet bevindt hij zich midden in den kring. Hij hinkt tusschen vrees on toorn, en zwijgt voorloopig.*)

EERSTE ELF.
Ah, een Dichter!... komt toch flusjens,
Meisjens, eer het ding verzwindt!...
Zijns gelijken, lieve zusjens,
Gaan en komen als de wind.

Choor.
Hoepsa! zanger, in den rei,
Volg ons op de Mokerheî!

DE TWEEDE.
Uwé is een aliekruikjen:
Nog geen vijftig jaartjens oud,
Met een burgemeestersbuikjen,
En een bril van klinkklaar goud!

DE DERDE.
Dans eens lustig op, Poëetjen,
Eerje soms ten hemel rent!
Heb de goedheid, stamp een beetjen:
Maatvast benje, dat 's bekend!

Choor.
Hoepsa! in den maanlichtglans!
't Leven is een conterdans!

DE VIERDE.
Wel, hoe vloeien de Elegietjens?
Is de drukker nog al graag?
Is er naar de dolhuisliedjens,
De AAN***'s en OP***'s nog altijd vraag?

DE VIJFDE.
Hotst daar ginds de bruizende Ode
Steeds nog op haar mistkales?
En hoe maken 't RANDERODE,
HILLMAN, HEYE en W. D-s?

DE ZESDE.
Kunje goed de rijmklok bengelen,
Klaar en duidlijk voor een elk?
Lieve braakreceptjens mengelen?
Hoeveel water, hoeveel melk?

Choor.
Hoepsa! luister naar ons lied!
Dans maar voort en andwoord niet!

DE ZEVENDE.
Doet een uur of wat na elven
Je geweten je geen pijn?
Recenseer-je nooit je-zelven?
Nu, het zoû geen zonde zijn!

DE ACHTSTE.
Of heeft Uwé al een drupjen
Van de Circépap geslikt?
Mainteneert-U al een clubjen,
Dat u alle maanden likt?

DE NEGENDE.
Heeft U op je zondagsbuisjen,
Na zoo menig jachtgalop,
Al een lief klein ridderkruisjen?
Of sprong nog de haas niet op?

DE TIENDE.
Wordtje boos, mijn uitgelezen?
Dat is voor je roem niet goed!
Foei! je moet recht vriendlijk wezen,
Vleiend, buigend, suikerzoet!

Choor.
Hoepsa! zanger, in den rei!
Dàt gaat langs de Mokerheî!

Eeuwige Waarheden.
(*Kinderlijk-naïf.*)

I.
'Neen! neen! mijn dichtwerk moet oorspronklijk Neêrlandsch blijven!'
Zegt RIMAX: ''k leer daarom geen Engelsch en geen Fransch!' -
Hij zet zich om een liedje uit TOLLENS af te schrijven:
Zoo blijft zijn dichtwerk dan *oorspronklijk Nederlandsch!*

II.
De Autheur der *Nichten* roept: 'Ik sluit mijn dichtcarrière!
'Ik schrijf geen blijspel meer!' - En 't strekt hem wel tot eer:
Nu is hij eerst gelijk aan PLAUTUS en MOLIÈRE:
Die schrijven ook geen blijspel meer!

Gedachte.

De bloem, door gure najaarsvlagen
Verschrompeld en verdord en van den steel geslagen,
Verrukt het oog niet meer;
Maar als de lente naakt, de winterboei verbrekend,
En langs het grazig veld de schoonste kleuren teekent,
Dan rijst zij schooner weêr.

Zoo wisselt alles hier beneden:
't Verachte slijk, waarin wij vaak met huivring treden,
Is dikwijls ras een bloem, die pracht van kleuren biedt;
En vaak hecht zich de bloem, wier luister wij begroetten,
Wier geur het hart verrukte, als slijk aan onze voeten,
En wij bemerken 't niet!

Maar wat in 't voorjaar rijz', verjeugdigd en herboren,
Het kan de doodsche rust van 't aaklig graf niet storen,
Waar 't vratige gewormt zich nestelt in het slijk:
't Is dor en levenloos, als de uitgedroogde splinter;
Ja, drie voet onder de aard is 't zomer, herfst en winter
En lente te gelijk!

Eheu! Jam satis!

Melksoep uit den pot te gieten,
Brokklig, opgewarmd en laauw,
Zal de kinders ras verdrieten,
Want de magen blijven flaauw.
Kunstjensmaker! houd den snater,
Knijp de taal niet, diege spreekt.
't Potjen gaat zoo lang te water,
Tot het eindlijk (eindlijk!) breekt.

Conditio sine quâ non.

Hoort nu der dwazen lofgeschreeuw:
‘Voor de eedle Dichtkunst bloeit SATURNUS gouden eeuw!’
Wij juichen mede; indien, gelijk SATURNUS deed,
Elk rijmelaar terstond zijn eigen kindren vreet!

***

Hoe vreeslijk ware 't, zoo aan d'eindpaal van ons slaven,
Na 't losgaan van alle aardsche, ook van het laatste, snoer,
't BEWUSTZIJN nableef, en, geduchtste worm der graven,
Ons door het kil gebeente voer;

Zoo al ons wenschen, al ons woelen, al ons dwalen,
En blinkend jammer en wal verder *leven* heet,
Zich als een doek ontrolde, om talloos te herhalen
Wat reeds voor ééns zóó lijden deed;

Zoo we in die nachtwake, in een sluimerloos vermoeien,
(Één lange beê naar lucht en 't lichtend hemelzwerk!)
Al de eeuwen, loom en traag, daar henen hoorden vloeien,
Als regendropplen op den zerk! -

En toch, geen wanhoop sloop mijn stille kist in 't ronde,
'k Vergat al wat bedroog, al wat ik vruchtloos zocht,
Gods Englen vonden mij glimlachende op mijn sponde, -
Zoo 'k van mijn MOEDER droomen mocht!

Groet der zielen.

Wierd de boei dan eindlijk lenig?
Klept de vleugel uit zijn band?
Dat ik mij met U vereenig,
Liefste mijn, in 't Vaderland?
Ja, uw zalig ommezweven
Leidde lang mij de aarde door;
Nu omhoog, in 't licht, in 't leven,
Vind ik die ik nooit verloor. -

'Loktge mij, om neêr te dalen,
Dierste? of zijt gij opgegaan?
Zie ik de aardsche Lent' weêr stralen?
Of ving hier een schoonere aan?
Ja, slechts Gij gebraakt der blijheid,
Die de zalige hier smaakt!
Kom! hoe voel ik uw nabijheid,
Die mijn hemel hemel maakt!'

(*Vertaald*.)

't Boek van den Roskam.
Vierde onderhoud.
Recensenten.

And shall we own such judgment? no - as soon
Seek roses in December, ice in June;
Hope constancy in wind, or corn in chaff;
Believe a woman or an epitaph,
Or any other thing that's false, before
You trust in critics, who themselves are sore.
BYRON, *Engl. Bards* & *Sc. Rev.* V. 75-80.

Waar is 't verlicht verstand, het wikkend oordeel, dat
De waarde van elks werk met kalme juistheid schat?
Dat, door partijzucht, haat, noch domheid aangedreven,
Het ijdel schijnschoon laakt en 't ware lof durft geven?
Door dwaze vriendschap noch zelfzuchte vrees misleid,
Geen hoogen rang ontziet, geen groote namen vleit?
Waar vind ik zoo'n juweel? - Helaas, ik zocht niet gaarne
Deze eeuw in 't rond, waar een DIOGENES-lantaarne,
Hoe noodig, nutloos wierd. Mevrouw Gerechtigheid
Staat onder curateele; en alles viert en vleit,
Met scheelziend onverstand en schaamtelooze naaktheid,
In d' afgod van den tijd zijn eigene volmaaktheid.
En wie, in dat gewoel, zoo wuft, zoo wisselziek,
Zwaait nu den rijksstaf, wie den geessel der kritiek?
Mijn hemel, welk een vraag!... Elk, die een greintjen wijzer
Dan anderen zich schat, - elk aangezicht van ijzer,
Elk broodloos halfgeleerde en geestlooze arrogant
Draagt roede en honig, houdt *depôt* van roem en schand!
Elke opgeblazen vorsch der vuile rietpoelchooren
Berispt den nachtegaal, die zich in 't woud doet hooren,
Rikkikt en kwakt en juicht, als smaakvol kunstgenoot,
Zijn medekikkers toe, die baggren in den sloot;
En ieder domme rat durft in dees gulden (!) dagen
De beste lettervrucht bewaatren en doorknagen!

Zie ginds een jong Pöeet, wiens zielloos rijmgeklos
Te recht gevonnisd is. - Onze uitgefloten mosch,
(Gekwetste majesteit!) voelt zich ter wraakzucht hitsen:
Strax wordt hij Recensent. - Nu regenen de flitsen,
In gal en gif gedoopt, van achter 't naamloos schild,
Zijn deksel! Spot en hoon wordt woedende verspild
Op echte lauweren, wier onbesmette luister
Hij nimmer dulden kon. Verscholen in het duister,
Is 't hem een wellust, met verraderlijke hand
De lichten uit te doen, wier kern te helder brandt.
Zóó sluipt hij loerend rond om wat hij ziet te doemen;
Zóó, vuile tuinmuurspin, bezwalkt hij alle bloemen,
Tot eindlijk (nooit te vroeg!) een galkoorts hem bekruipt,
Op *haar* beurt recenseert, en - in zijn doodkist kuipt!...

Zie ginds een tweede, omringd van vijf-en-twintig boeken.
Zij bakken hem zijn brood: - hij moet hun feilen *zoeken*,
Of, zoo hij ze al niet vindt, ze *scheppen:* 'T BLAD MOET VOL!

Ook vliegt de maand ten end!... Zijn hoofd draait als een tol:
Die nare brandbrief van van-morgen: '*Heer Confrater*,
Hoe is 't? de pers staat leeg!... Is 't door het lage water,
Of viel de spoortrein om? *Hoe 't zij, zoo gij niets zendt*
Vóór morgen, kortenwe u drie maanden tractement!'
Hij 'ploegt en zwoegt en zweet;' hij doet de rumkraf stroomen,
Om (kan het!) wakende de schriften door te droomen.
En wee u, arme autheur, is 't heden uwe beurt:
Gij wordt meêdoogenloos, met wolventand, verscheurd!
Gij, voorwerp zijner wraak, kunt gij uw misdaad gissen?
Hij moet om u zijn slaap, zijn dierbre nachtrust missen!
Hoe snorkt zijn lieve gaê, in 't krakend ledekant!...
Hij bibbert van de koû!... en schilderde uwe hand
Bij toeval 't Echtgeluk, dan voelt hij 't harte beven
Van spijt: hij punt de pen: gij laat op 't rad uw leven!

Een ander is gereed, om voor 't bespaarde geld
Een dag naar 't land te gaan: de wagen is besteld,
Zijn kindren hunkren reeds om met Mama en Paatjen
Te dansen in het groen, - een tulband, een gebraadjen
Zijn 's avonds ingepakt; - ook komt een halve flesch
Bourdeaux-wijn in de mand, - ha, daar is wat voor 't mes!
Papa is machtig blij, maar blijft nog wat aan 't lezen
En schrijft zijn oordeel neêr: - een prul wordt hoog geprezen,
Een mank en zweetrig rijm verheven schoon genoemd,
Indien 't maar 'landlijk' is en 't buitenleven roemt.
De schoone dag breekt aan, - dan ach! de wolken jagen
Den ganschen hemel rond en zware regenvlagen,
Gedreven door den storm, slaan klettrend op het glas:
De goot is overstroomd, - de weg een blanke plas!
Hij jaagt zijn meid er door, om 't rijtuig af te zeggen.
Zijn kroost moet met geschrei zich weêr ter ruste leggen.

Hij zelf ... blijft knorrig op: - zijn slaap is toch gestoord;
En ach! hij zet zijn werk nu uit verveeling voort.
Doch in zijn plan gefnuikt, zijn zoetste hoop bedrogen,
Barst nu zijn galblaas los: hij jaagt met Nimrods-oogen
De kleinste vlekjens op, ja, 't beste meesterstuk
Noemt hij, om 't slechte weêr, het prulwerk van een kruk.

Zie daar, waarvan wij vaak het oordeel af zien hangen:
Wraakwoede, tijdsgebrek, te leur gesteld verlangen,
Haat, nijd en spijt! Lief tritsje!... En waarom bloeit nu nog
Die maandschriftstoomfabriek, als dwaasheids zelfbedrog
En lage drift-alleen heur raderen doen draaien?
Hoe vindt het nog gehoor, dat valsche orakelkraaien?
Van waar, dat elk die bende, in duisternis gehuld,
Dat knagend rattengild, nog op zijn zolder duldt?
Omdat, ter aller tijd, verdiensten laster wekken,
Zooals het licht de schaâuw; omdat een gek door gekken
Zich graag geprezen ziet, om 't op zijn beurt te doen!
Men ziet om 't echt Genie den krans niet graag zoo groen:
Daar hangt hij àl te hoog voor zich en zijns gelijken,
Hij moet er af, om op een midashoofd te prijken!
En ook - het groot Publiek wil gaarne vóór geproefd,
Terwijl aan d' andren kant de drukker brood behoeft!
Zoo treedt, voor luttel loons, de Wankritiek in 't midden,
En werpt voor haar patroon de vuile distelklidden
Den hongrige' ezels toe, die, hortende op elkaêr,
Den draf naar binnen slaan, alsof het haver waar'.
Dan stijgt hun lofgebalk, en 't ratelt elk in de ooren:
'Gelukkig Holland, weêr een BILDERDIJK geboren!'
Zóó gaat de Kunst te gronde in nevelen en nacht,
En domme klubgeest heeft de Onsterflijkheid in pacht!

Maar neen!... Gij eendenstoet, kruip gagglend, wagglend, hijgend,
Met aaklig lijkgehuil ten valschen Pindus stijgend,
De Mode na, die u een effen paadtjen baant,
Waar gij u hooger dan den zwevende' aadlaar waant!
Al kroont de Wansmaak u, al huurtge Recensenten,
Om op hun voddenmarkt uw rijmen uit te venten;
Al kooptge haar voor goud, dezelfde logenveêr,
U lovend, grift met één uw beider vonnis neêr!
't Waarachtig Schoone alleen is eeuwig! Trots de stormen
Des Tijds, het leeft, het bloeit, in altijd frissche vormen!
Ééns scheurt de nevel die de dwaling heeft verspreid;
Dan wordt uw straf vervuld: zij heet - *Vergetelheid!*

Proeve van Dolhuis-Poëzy.
Aan den Slaap.

(*Ingezonden.*)

Wat Bard U ooit een lofgalm brenge,
Gemaankopte! in het roerendst lied:
Wat matte ziel, door 't bangst verdriet
Geprangd, U zilte tranen plenge:
Wat minnend, wat gevoelvol hart

U ook zijn zuchten moge wijden,
Geslaakt bij 't zieldoorvlijmbaarst lijden
Der felst miskende liefdesmart:

O! nooit zal IK u tranen plengen,
Of 't zullen wanhoopstranen zijn,
Vergiftigd door het wreedst venijn:
Om u den boezem te verzengen!
En zoo 'k u óóit mijn klanken bied,
Dan zijn het vloek- en jammertonen,
Als die van SATAN'S helsche zonen:
Een borst- en hartverscheurend lied!

Niet waar? steeds loertge om mij in 't ronde,
En knijpt, als ware ik wakens moê,
Me ondanks mij-zelven, de oogleên toe,
En wijst mij naar mijn veege sponde,
Wanneer het middernachtuur daagt?
En toch!... mijn ziel, door 't hevigst stormen
Vermoeid, zich-zelf geen rust kan vormen!
Zoo rustloos wordtze na gejaagd!

O! waarom dan, in nare droomen,
Wen 'k op mijn leger lig gestrekt,
Een denkbeeld, dat mij ijzing wekt,
Steeds grijnzend voor mijn oog doen komen?
Weet gij dan niet, vervloekt tyran,
Dat..... maar wat baat mij al mijn vragen?
Daar ik door al mijn jammren, klagen,
U 't hart toch niet vermurwen kan.

Zijtge anderen een krachtenschenker,
Die zwoegend onder 't waereldwee
Gebukt gaan: - die der ziele beê
Tot u, hun zoete rustaanbrenger,

Doen stijgen: - zeg, wat zijtge mij?
Een nooitvermoeibre rustverstoorder,
Een omneêdoogbre hartdoorboorder,
Een vloekheraut der tyrannij!

O! wist gij, hoe mijn matte boezem
Naar rust en vrede en adem hijgt:
En hoe, door wee ter neêr gezijgd,
Mij nog den kelk met levensdroesem
Ten boorde vol geschonken wordt;
En hoe ik dien zoo bittren alsem,
Als ware 't geest van lijdensbalsem,
Ten bodem leêg naar binnen stort!

Maar .... wat nog, wat zegt al het lijden,
Waaronder ik steeds ging gebukt,
Bij 't wee, dat mij ter neder drukt,
Wen, Monster! ik met u moet strijden?
Doch, drukt *gij* me ook verplettrend neêr,
En houdtge ook steeds mijn oog bepareld,...
Toch ben 'k met u, noch met de waereld,...
Toch ben ik -- .... ach! ik kan niet meer!

M.

Eerste Liefde.

Die zachte en toch zoo wilde drift, die vreugd
En kwelling, tot één zaalgen droom geweven;
Die vuurvlam die verteert en toch doet leven,
Zij gloeit maar ééns, want ééns maar bloeit de Jeugd!
Een reine ziel kan op 't altaar der Deugd
Haar offren en den Plicht dan alles geven
Wat van haar afhangt ... mààr - dat zoet gevoel
Van wel en wee, die moed, die jonge krachten
Tot àlles, die verrukkingen, dat smachten,
Die snelle vlucht der heerlijkste gedachten,
Der zuiverste gevoelens naar één doel,
Die hoop en vrees bij d' opslag van twee oogen,
Dat lijden om een blik, dat zielsgeluk
Om één zoet woord, één zachten handendruk,....
Ge ontwaart ze nimmer meer: zij zijn vervlogen
Met de eerste liefde! - 't Hart ontsluit niet weêr:
Geknotte lely, op heur steel gebogen,
Leeft nog de plant, maar - draagt geen bloemen meer!

Uit den rokzak van een Recensent.

III. Stereotypen.

Nonum in annum prematur.
Richting. Verdienstelijk. Doel.

Subjectief. Objectief. Later.
Vroeger. Verbeelding. Gevoel.
Oefening. Bilderdijk. Fictie.
Prulpoëet. Lauweren. Dictie.
Warmte. Gewrongen. Model.
Aanleg. Geen aanleg. Erraten.
Meesterstuk. Platen. Geen platen.
Letter en bandjen zijn wèl.

IV. Memoranda.

Laat mij denken KLAAS te prijzen:
Hij zond gistre' een haas present. -
Waar toch blijven PIETS patrijzen?...
't Loopt al mooi de maand ten end. -
'k Heb aan JAN al lang een hekel:
Hij heeft weêr een nieuwen rok;
Daarbij is de vent een bok;
Nu, de roê ligt in de pekel:
't Zal hem heugen dat hij schreef. -
En is JILLIS niet zijn neef?
Niet? zijn vriend dan, 't is het zelfde.
Die wordt veel te veel geroemd:
't *Moet* een prul zijn ... wel verdoemd,
Is die bundel niet zijn elfde?
Stof genoeg voor 't doodarrest:
'k Haat die jongens als de pest. -
Laat mij denken aan die boodschap
Om wat koffij bij Nicht Toos. -
Maandag avond is 't genootschap:
'k Heb wel wat uit de oude doos. -
Werd SOFÓKLES niet bewonderd
Om zijn muis- en kikvorschlied? -
Kan men zeggen: *plat gedonderd*?
Leefde vader VONDEL niet
Zoo wat omstreeks dertienhonderd? -
Loeg voor *lagchte* is Moffrikaansch. -

Ja en *neen* is tegenstrijdig. -
Schreef PETRARCA niet in 't Spaansch? -
En is *ezel* niet onzijdig?
Na te zien bij SIEGENBEEK. -
YNTEMA verjaart dees week:
Laat mij denken om een kaartjen. -
Dingsdag trekt de loterij,
En de huur vervalt met Mey. -
En mijn vrouw? Die kramerij!...
Och, dat muisjen heeft een staartjen? -
Pennen koopen. - Inkt vooral. -
Nieuwe nagels en wat gal. -

Zedeprinten.

I. De Rijmelaar.

Hij is een klankenkluis, een lettergrepenteller,
Een taalmans ongerief, een knullig woordbekneller,
Een nagelbijtig beest, een pennezuigend dier,
Een onzinmakelaar, een vorst van scheurpapier,
Een pronkziek paauwenkind, die met zijn staart wil prijken
En allen domöors doemt, die naar zijn beenen kijken,
Een koekkoeks kiekenbroed, een opgebarsten klok,
Die d'ouden klank herhaalt bij elken nieuwen schok.
Hij neemt een vel papier en gaat zijn veêr vermaken,
Hij woelt vast op zijn stoel dat boêl en binten kraken,
Hij krabt zich achter 't oor, hij vingert in zijn pruik,
Hij spreekt de glazen aan en slingert met de kruik.
Hij noemt zich-zelv' een *vos:* wij mogen 't gaarne lijden,
Maar doen de *v* er af, - dan weêr op andre tijden
Roemt hij zich *roer* der kunst: we ontkennen 't evenmin,
Maar glijden voor 't gelijk die *v* hier midden in.
Hij is een hongerbuik, maar walgend van goed eten:
Hij haakt niet naar den ham, als 't ciersel is vergeten,
En zoo de haringbek hem 't groen maar tegenhoudt,
Dan kaauwt hijze voor nieuw, schoon zeven jaar gezout.
Hij is een valsche veêl, een basviool met gaten,
Een kille kelderkeel, het hoofd der holle vaten;
Een *minus* in de reeks, een sterflijkheid's bewijs;
Een die op 't drooge kruipt en die verzuipt op 't ijs.
Hij richt zijn kruin omhoog gelijk de ragebollen,
En roept citroenen uit bij voosgevrozen knollen.
Hij is der gekken gek, een kind der duisternis;
Hij is niet wat hij waant, en waant niet wat hij is.
Hij voelt den looden last des rijmtyrans wel drukken,
Maar woelt als water voort, want palmen zal hij plukken.
Hij rost zijn steigrend ros en rekt en reikt alreê,
Maar 't is een hobbelpaard: hij komt niet van de steê.
Hij helpt den winkelier, als kaars- en olie-bruiker,
En kladt er zakjens bij voor koffij, thee en suiker.
't Is een die altijd zoekt en nimmer iets verliest,
Maar tijd verliezen leert die hem te lezen kiest.

Hij is een raauwe raaf, een doove doedelzakker,
't Gebrom verveelt zijn vrouw en kweelt zijn kinders wakker;
't Gestamp maakt buurgerucht en de uitgebarsten blaas
Verdooft het marktgeschreeuw en kleppermansgeraas.
Hij is een wijsheidsbeul, een slop der dichtkunstsloopers,
Een rakkert voor de taal, een vloek voor boekverkoopers,
Een walgdrank voor 't verstand, een galgplank voor 't gevoel,
Een allemans-verdriet, een vuile kikkerpoel,
Een beeld der razernij, maar uit zijn nis gebroken,
Een ongelikte beer in 't dandy's-kleed gestoken,
Een kleien Sint Niklaas, een langoor zonder toom,
Een dommigheid bij dag, een drekbeeld in den droom. -
Kijkt slechts uw venster uit, gij zult die vreemde dieren,
Ja zonder muilband zelfs, langs ieder pad zien zwieren. -
Gelukkig Nederland, gezegend volk der aard!.....
Maar - is het sop de kool, het vleesch de wortels waard?...

Huygeniana.

Gedécolteerd.

Sijn d' Hoenders niet te koop, wat doen sy uyt de koy?
Kostelick Mal, bl. 54.

Uit den zak van een Recensent.

Siet suerer die my leest, 't zijn grouwelicker sweeren,
Die ick ontplaestren gae.
Ibid. bl. 60.

Klikspaan.

Siet datmen niet en hoort, hoort datmen niet en siet.
Ibid. bl. 62.

De Lasteroefeningen.

Al uw luyster zijn uw' jaeren,
En uw schimmel al uw' eer.
Voor-hout bl. 82.

Fragment uit een berijmd Verhaal naar den laatsten smaak.

Bis zu letzt ein Vers entsteht,
Lass die Reime fliessen!!
GÖTHE.

I.
Inleiding.

'k Zit in 't peinzend schemeruur
Hier zoo knuttrig bij het vuur.
'k Heb nu in geen veertien dagen,
Sints mijn Lierzang *Aan den Dood*,
(Honderd tachtig regels groot)
Vingers aan mijn lier geslagen:
Daarom heden, luk of raak,
Dien ik op mijn vaerzenmaak.

Maar waarop, en hoe? - Neêrslachtig?
Somber? en vol bittren spots
Over de ongenaê des lots?
Vrolijk? kwijnend? los, of krachtig?
Op zijn BYRON'S? op zijn SCOTT'S? -
Zal ik spreken van een lans,
Die op 't bloedig veld bleef liggen,
Opgewroet door zwarte biggen, -
Maar die eens in vollen glans
Aan een aadlijk Heer behoorde?...
Moet ik zeggen, hoe een maagd,
Die een luien Graaf bekoorde,
Door zijn listen werd belaagd?...
Moet ik zien, hoe 't avondblaauw neeg
Over 't midden-eeuwsch kasteel,
Hoe het bosch een bruine schaâuw kreeg,
Toen een bleeke Jonkvrouw flaauw zeeg
In een armstoel van fluweel?...
Moet ik gruwbre schandlijkheden
Dosschen in een floddrend kleed?
Of versmelten in gebeden,
Gasthuisklachten, over 't Heden,
't Nijdig Menschdom, en den beet
Van een Idealisch leed?
Moet ik leutren van de boomen,
Waar mijn ‘jonge jeugd’ bij sliep,
Toen zij nog uit spelen liep?
Kwaken van gestorven droomen,
Die mijn schuldloos hartjen schiep,
Heel, of half, of haast ontnomen,
Door de tering of de griep?
Moet ik d' ouderdom beklagen,
Hoongelagch op grijsheid laên?
Zuchten naar het eind der dagen?

Schreien om mijn levensbaan?...
Moet ik kleine kindren prijzen,
Die 'k in mollige armpjens knijp?
Of een luchtig lied doen rijzen,
Dat ik zelve niet begrijp?...
Moeilijk is het hier te kiezen
Uit dien overvloed van stof;
Maar ik mag geen tijd verliezen,
Of mijn Muze pakt haar biezen;
Daarom ('t geeft den meesten lof!)
Klink' mijn zang maar droef en dof:

II.
De zwarte Ridder.

Hoe aaklig, somber is de Tijd!
Hij is in dreigend zwart gekleed.
.....
.....
Hoe weinig voelt hij wat ik lijd,
Die van geen smart of lijden weet!
Het trotsch kasteel der vaadren, dat
Weleer, op glans en luister prat,
Zich naar den hemel dorst verheffen,
Dàt heeft de tijd met ijzren vuist,
(Wie kan mijn zwaren ramp beseffen!)
Vermorzeld en vergruisd!
.....
Mijn over- over- Bestevaêr,
Het stalen harnas om de dijën,
Toog eens als held naar *Walachijën*,
En droevig zong het knechtenpaar:
Zang van het knechtenpaar:
'O edel Heer,
In 't blank geweer,
Met zwaard en helm en sporen,
Met schild en speer,

Gij hebt uw burch verloren,
En keert er nimmer weêr!'

'"Verdoemd!"' zoo raasde de Edelman:
'"Vervloekte knecht, weet gij er van?
Ik ga van daag naar *Walachijën*....
Wilt gij niet meê, gij booze guit,
Dan kunt gij naar den Duivel rijën!"'

In eens genaakt met woest gefluit
Een donkerzwarte Ridder, die
Een zwaard had naast zijn linkerknie.
Hij trekt zijn ijzren handschoe uit;
En 't is, of een versteende zucht,
Die langs den kopren helmhand schoot,
Zich snel ontlastte door de lucht,
..... oot
.....;..... ucht;
.....?..... ucht?...
.....!... oot!?
.....!!??

Sonnet aan haar.
(*Streng classiek*.)

Schoon zijt gij, wen de roos met fierheid staat te pralen
In 't gouden hair, dat langs uw blanke slapen zweeft;
En voor den bloemenkrans, die 't lokkig hoofd omgeeft,
Verbleekt het schoonst gebloemt in *Hollands* blijde dalen.
Bij zulk een ciersel kan der paarlen pronk niet halen;
Geen diamanten tooi zoo groot een luister heeft,
Noch de onverwelkbre kroon, die aan den hemel beeft
En THESEUS siddren doet bij d' aanblik van haar stralen.
Zoo schoon was voor mijn oog de lauwerkroon zelfs niet,
Die *Delphi's* groote God zijn gunstelingen biedt,
En 'k sloot voor zijne stem, die tot mij riep, mijn ooren.
En treft mij PHOEBUS' toorn, als 'k tot hem wederkeer,
Kom, *Aemstels* schoonste Spruit, hem in dien tooi te voren,
En hij werpt DAPHNE'S krans voor uwe voeten neêr.

't Boek van den Roskam.
Vijfde onderhoud.
Opvoeding.

(*Ingezonden*.)

Mijn zoontje is reeds van school. '*Hoe nu?*' Wel is 't geen domheid,
Dat voor latijn en grieksch een jongen daaglijks krom leit,
Op aardrijkskunde blokt, geschiednis, algebra,
Stel-, wis- en reken-konst, Mechan- en Stat-ica,
En niets van 't Rijmen weet? ja, toen 'k naar WITSEN GEYSBEEK
Hem bij zijn t'huiskomst vroeg, zoo mal als malle zijs keek?

De schim des grooten mans sprong geeuwend uit den grond!
‘*Maar vriend!*’.... Ja, 'k was verwoed, 'k riep: ‘stomkop, hou je mond,
Apollo's Godenwerk, dat ik bij 't avondblaauwrood
Zoo dikwijls heb gekust en weenend in mijn klaauw sloot,
Is u nog onbekend! - Ach, vòòr het levenslicht
Uw oog bestraalde, heb ik in een lang gedicht
Gewenscht, mijn zoon, dat gij het waereldrond mocht intreên
Met vijftig bondels, daar een leeftijd mij te min scheen
Voor 't leven des poëets.... helaas, 't gebeurde niet!’ -
De jongen stond versuft. ‘*'k Geloof het wèl.*’ Maar ziet,
Zijn meester is een man, die 't geld maar in zijn kas bromt,
En aan de jongens leert wat niemand ooit te pas komt.
Mijn zoon zàl dichter zijn, dat is mijn vaste wil.
‘*Maar heeft hij brein daartoe?*’ Hoe, brein! ach vriend, ik gil
Mijn lagchen uit, als spijs gedreven door den braakwijn!
Zie slechts de dichters rond, die vreeslijk in den smaak zijn,
En 'k geef een tonne biers, een schelvisch op den koop,
Vindt gij een half ons breins in heel dien dollen hoop.
Maar ... wat ik zeggen wou, voor al dat kostbaar schoolgeld
Bracht hij mijn snuggren KLAAS op 't allerdorste koolveld,
Waar niets te snaaien viel. Eerst wat geschiedenis:
De dwaas besefte niet, dat dichtkunst *fixie* is!
Toen *mensa, puer, vir* met *arbor, quercus, pater*,
Toen *μοῦσα, βοῦς, ἀνὴρ* en ander grieksch gesnater,
En hij gevoelde niet, de koude prozaman,
Dat ik te vreên ben als hij *motto's* zoeken kan!
Hij is een domme kwast, die zich aan al dien kak stoort:
'k Wierp van der jeugd af aan dien ballast over bakboord! -
En reeknen kan genoeg, wie zonder fout zijn geld
En, stampend met den voet, de lettergrepen telt

Van 't lierontkruipend vaers. Doch, hoe men 't in den kop krijgt
Om aardrijkskunde zelfs te leeren! Vriend, wie opstijgt
Vèr boven 't weemlend stof, en, schoppend met zijn voet,
Den spil der waereld uit zijn naven spatten doet,
Bemoeit zich met geene aard: gezeten op PEGAAASUS,
Steekt hij in iedre star het puntjen van zijn nasus.
En algebra? Genoeg, zoo hij slechts integreert
In 't hol der hersenschulp, wat WITSEN GEYSBEEK leert.
Wie is 't, die met de leer van harmonie niet hoonlacht,
Daar heel het waereldrond de flaauwste vaerzen schoon acht,
Wanneer 't begin en 't eind mechanisch hort en rolt,
Dat iedereen verschrikt en duizlend suizebolt!
Hij leer van nieuwer taal een duitsch of gallisch vloekwoord
Maar engelsch moet er in tot boven aan zijn broekboord:
Niet om het schoon der taal, die 'k voor een oortjen geef,
Maar omdat BYRON'S pen in zulke klanken schreef.

En vraagtge nu, mijn vriend! hoe menig een zoo mal doet?
De middelbare school loopt met een kindervalhoed.
Het hooger onderwijs is zot, pedant, of dood,
En ligt bij ons op stroo, ellendig, naakt en bloot.
O, had ik maar de macht van d' eeredienst-Minister,
Geen grasjen groeide meer, het heden wierd geen gister,
Of 't oude plaksysteem vloog ijlings naar de maan!
'*Hoe zoudt gij 't maken, vriend?*' Voorwaar, 't zou anders gaan:
'Gij mensch, zult dichter zijn, ofschoon gij ook een beer waart!'
Zoo klinkt het ware woord, door KNEPPELHOUT geleeräard;
Dat waar' mijn grondslag, en de ontwikkling waar' mijn doel
Van elken garenklos van dichterlijk gevoel,
In 't menschlijk hart verstopt! - Het kindjen aan den leiband
Bracht ik naar de ezels toe, die, grazende in het weiland,
Luid balkten, en toonde aan, gezeten in het gras,
Hoe iedre klank bij hen een zuiver rijmwoord was;
En 'k sprak: 'hoe schoon u ook een andre levensbaan schijn,
Harmonisch, dichterlijk is slechts des ezels aanzijn!'
Dan leidde ik 't starend oog de azuren banen langs,
En sprak: 'doorvlieg dat ruim op vleuglen des gezangs!'
Op school was WITSENS rol het eenig leer- en handboek,
En wie geen rijmwoord wist, moest daaglijks in den schandhoek...
Ja, GEYSBEEKS heîlge taal, 't geheugen ingeprent,
Geeft wijsheid zonder maat en glorie zonder end! -
Dan zouden 't JOSÉ'S zijn en ROOVERS, waar hij hoop zocht
Voor roem in 't Aaklig genre, al kostte 't menig strooptocht
Naar BYRON'S arsenaal; terwijl het Losse best
In *Aan's, Op's*, Liedjens en Sonnetjens wierd geprest:
Dan trad het jongsken fier den tempel in van PALLAS!
Ja, roemrijk blonk ons land, indien 't daar niet zoo mal was!
Begrijp, wie 't best hebreeuwsch, latijn en grieksch verstaat
En 't meest collegie - hengst krijgt daar den eersten graad.
Neen, anders moet het zijn! - *De hoogste graad pro nummis?*
Neen, wie het meeste rijmt, aan hem behoort de *summis:*
Wie maandlijks bondels geeft en daaglijks klanken kladt,
En godentaal ontlast, waarvan geen leek iets vat,
Die moest hoogleeraar zijn, bewijzend in zijn dichtmaat,
Hoe dat de scansie vlot, hoe dat het rijmen licht gaat!
Dan wierd de stem des volks één enkle dichtertoon,

De stem van God Apol! - en groot bleef Neêrlands zoon
Met dit mijn schoon systeem, waarin 'k mij zelf zoo rijk voel,
Ach, zonder dit een slaaf, verzopen in zijn slijkpoel! -
Uw stelsel maakt, mijn vriend, ons land met goed fatsoen
Een razend gekkenhuis van groote twee miljoen:
Gij zult er koning zijn, en onder al die kinkels
Krijgt gij een kinderstoel met groote gouden rinkels!

Vaarwel.

Vaarwel nu, gij kleene, gij zoete,
Die Hij op mijn pad heeft gebracht,
Die somtijds een bron doet ontspringen,
Als stervend de pelgrim versmacht!

Hij gafme U slechts enkele dagen,
Maar deze, met zulke als gij zijt,
Omvatten een menschelijk leven:
Daar is voor de zielen geen Tijd.

Geen nood dan, al voert nu Gods vinger
U rechts en ter slinker mij af:
'k Herzie U! - al is het niet vroeger
Dan nà ons ontwaken in 't graf.

Zie, gij blijft een lichtpunt mijns levens,
   Een vriendlijke star voor mijn schreên!
Ach, is niet het heil dezer aarde
   De Hoop en de Erinnring alleen?

En woeden voortaan nu de orkanen,
   Dan heb ik een bake' in den storm;
En zweef ik in zalige droomen,
   Dan hebbenze een kleur en een vorm!

Ik ben niet verheugd en niet droevig
   Dat *nu* reeds het scheidensuur slaat:
Is waereldsch Geluk geen betoovring
   Die door de Gewoonte vergaat?

Nu geeft u 't herdenken een schoonheid,
   Die werklijk te beurt u *niet* viel;
Totdat gij, ten Engel gelouterd,
   De Genius wordt van mijn ziel!

En dat zou misschien zoo niet wezen,
   Indien ik u langer bezat.
Die waereldsche waarheid kost tranen;
   Maar tranen zijn daauw op ons pad!

Slechts dàn zou mijn hart zich bedroeven,
   Zoo immer de mare mij trof,
Datge ooit u bedrogen gevoeldet,
   Krank bloempjen, geknakt in den hof.

En dàn zal mijn hart zich verheugen,
   Wanneerwe ons in Englengenot
Hervinden om nimmer te scheiden....
   De Liefde is oneindig als God!
   H.

Rozen-plukken.

'k Wou de roosjens, die ontluiken
   Op mijn Lieves teedre wang,
Met een kozend kusjen pluiken:
Maar het kopjen ging 't ontduiken,
   En dat hartjen wou geen dwang.
't Lagchend mondjen wou 't ontwijken;
   Wijl zij weerde met haar hand
En halsstarrig rechts bleef kijken,
Ging ik met de roosjens strijken,
   Buigende over d' andren kant.

Liefdelisplend, liefdegloeiend,
   Zonk ik op haar wangen neêr,
En door dubble schoonheid boeiend,
Frisch ontluikend, schooner bloeiend,
   Keerden ras de roosjens weêr.

Lieve, laat ons dartlen, kozen,
   Minnen, kussen, tot aan 't graf:
Bij het zieldoortintlend blozen
Pluk ik daaglijks duizend rozen
   En drukze op uw mondjen af.

Hondenmijmering.

Dan - wie is hy, die ginds, van elk vergeten,
In mijmering verloren, neêr gezeten,
De stilte smaakt der zwijgende natuur?
TEN KATE.

   Sakkerloot! hoe jeukt mijn maag!
In geen zes kwartier gegeten.
Schrale tijden. Vlooienbeten.
   Kwade jongens. Beestenplaag.
Altijd vasten. Duivelsch mager.
   Menschenvriendschap. Fricassé.
Beenen. Longen. JAN de slager.
   Morgen hal-dag: vrij entrée.
Jachttijd: dikke DRIES de jager....
   Kwispelstaart ik wel gedwee?
Blaffen. Bijten. Knorren. Knagen.
Smachtverlangen. Minneplagen:
   Bruine FANNY, 'geele MOP!
Zeven weken: hondendagen:
   Houten hok en halsbandstrop.
   Hette. Dolheid. Watersloot....
   Diender.... als een pier zoo dood!

Merkwaardig voorbeeld van litterarischen diefstal, door *Robert Southey* aan M^r^. *Jacob* van *Lennep* gepleegd.

Daar plondren we als met aadlaarsklaauw
De gouden (*?*) *boomgaardvruchten!*
BILDERDIJK.

Van alle Nederlandsche Dichters is er zeker geen, die zoo de prooi is geweest der onbeschaamdste letterdieverijën van vreemde Vernuften, als onze JACOB VAN LENNEP.

De schoonste geesten in Gallië, Germanië en vooral over het Kanaal, hebben het zich een eere gemaakt, als om strijd, de beste veêren uit zijn vaerzen te plukken, om er hun eigene meê op te cieren. Zoo zijn SCOTT, BYRON, HUGO als woedende gieren op zijn *Nederlandsche Legenden* gevallen en hebben er zich schier de helft van toegeëigend, 't geen bladzij' voor bladzij' te bewijzen is. Zoo heeft HEINRICH HEINE, in zijn *Buch der Lieder*, pag. 60, reeds vóór 1837 de romance DON RAMIRO uit den Ned. Muzenalmanak van 1841 gekrabbediefd; en zoo hebben wij nu weder den *Poët laureat* ROBERT SOUTHEY betrapt op den roof van de heerlijke klanknabootsende natuurschildering, '*Hoe stroomt de Dussel door 't hol van Neander?*'

Het zonderlingste van deze diefstallen is, dat ze alle bij *anticipatie* gepleegd zijn, dat is: nog vóór de uitgave, ja, vóór de vervaardiging van 't *Hollandsch* oorspronkelijk.

Zoo was het dan eerst in den Muzenalmanak voor verleden jaar, dat VAN LENNEP'S laatstgenoemd gedicht het licht zag, en reeds in 1831 dat SOUTHEY'S verengelschte buit (wie weet voor de hoeveelste maal!) herdrukt werd in JOHN AITKEN'S *Cabinet, or the selected beauties of literature* (London, Hurst, Chance & Co. etc. pag. 476).

Hoe zij dit lappen, mag wel de drommel weten. Maar zoo veel is zeker, dat onze nationale Recensenten (die anders lynxen- en Argusoogen bezitten), geen van alle, die strooperijën schijnen opgemerkt te hebben. Intusschen vinden wij het, ter beschaming van alle overtreders van het *achtste* gebod, en alzoo ter handhaving van recht en waarheid, niet ongeschikt, het stuk van SOUTHEY bij deze ter kennisse des Publieks te brengen.

Men zal bemerken, dat hij de *Dussel* in den waterval van *Lodore* herschapen heeft. De slimmert!

Cataract of lodore.

Described in rhymes for the nursery, by one of the lake poets.

(ROBERT SOUTHEY, L.L.D.)

How does the water come down at Lodore?
Here it comes sparkling,
And there it lies darkling;
Here smoking and frothing,
Its tumult and wrath in,
It hastens along, conflicting strong;
Now striking and raging,
As if a war waging,
Its caverns and rocks among.

Rising and leaping,
Sinking and creeping,
Swelling and flinging,
Showering and springing,
Eddying and whisking,
Sporting and frisking,
Turning and twisting,
Around and around;
Collecting, disjecting,
With endless rebound;
Smiting and fighting,
A sight to delight in;
Confounding, astounding,
Dizzying and deafening the ear with its sound.
Receding and speeding,
And shocking and rocking,
And darting and parting,
And threading and spreading,
And whizzing and hissing,
And dripping and skipping,
And whitening and brightening,
And quivering and shivering,
And hitting and splitting,
And shining and twining,
And rattling and battling,
And shaking and quaking
And pouring and roaring,
And waving and raving,
And tossing and crossing,

And flowing and growing,
And running and stunning,
And hurrying and skurrying,
And glittering and flittering,
And gathering and feathering,
And dinning and spinning,
And foaming and roaming,
And dropping and hopping,
And working and jerking,
And guggling and struggling,
And heaving and cleaving,
And thundering and floundering,
And falling and brawling and sprawling,
And driving and riving and striving,
And sprinkling and twinkling and wrinkling,
And sounding and bounding and rounding,
And bubbling and troubling and strubbling.
Dividing and gliding and sliding,
And grumbling and rumbling and tumbling,
And clattering and battering and shattering,
And gleaming and streaming, and steaming and beaming,
And rushing and flushing, and brushing and gushing,
And flapping and rapping, and clapping and slapping,
And curling and whirling, and purling and twirling,
Retreating and beating, and meeting and sheeting,
Delaying and straying, and playing and spraying,
Advancing and prancing, and glancing and dancing,
Recoiling turmoiling, and toiling and boiling,
And thumping and flumping, and bumping and jumping,
And dashing and flashing, and splashing and clashing,
And so never ending, but always descending,
Sounds and motions for ever and ever are blending,
All at once and all o'er, with a mighty oproar,
And this way the water comes down at *Lodore*.

Minneles.

(*Ingezonden.*)

Reeds zestien jaar, lief kind! zijn u vervlogen,
En toch - die mond, waarop het kusjen zweeft,
Die boezem, die van zachte ontroering beeft,
Gij weet nog niet waartoe ze dienen mogen!
Zoet maagdelijn!
'k Ben oud en wijs: laat mij uw meester zijn!
Uw hartjen klopt met rusteloozer slagen,
Uw geestjen dwaalt in zoete mijmerij,
Gij slaat verstrooid uw kwijnend oog op zij',
En durft u-zelf daarvan geen reden vragen.
Zoet maagdelijn!
't Is mij bekend: laat mij uw meester zijn!

Ginds, in de schaaûw van 't lindeloof gedoken,
Ziet gij een jong, klapwiekend duivenpaar:

't Brengt kirrende de bekjens bij elkaêr,
Maar gij begrijpt hun kozen noch hun stroken:
Zoet maagdelijn!
't Is een geheim: laat mij uw meester zijn!

Indien gij soms een zoet verhaal durft lezen
Vol liefde en lust, waarin de dartle Min
Den vriend geleidt in de armen der vriendin,
Dan weet gij niet, wat hun geluk zal wezen.
Zoet maagdelijn!
Ik kende 't eens: laat mij uw meester zijn!

Daar bloeit in 't woud, van dicht geblaêrt' omweven,
Een plekjen, waar geen klapziek straaltjen blikt:
't Is donzig mosch en juist voor twee geschikt...
Och, wistge wat zoo'n eenzaamheid kan geven!
Zoet maagdelijn!
Kom volgme! eerst daar zal ik uw meester zijn!
E.

Nog een proeve van Dolhuis-Poëzy.

Carthago delenda.
CATO.

Een minnedicht onzer dagen.

En gij dan ook zijt ijdel en zijt valsch,
Zijt wuft, zijt boos, zijt schendig, zijt meineedig!...
En toch - 'k geloofde U!... En waarom?... om 't vredig
Bedrieglijk lachje, uw lip omspelend als
Nooit lachje speelde, en om de lok, uw hals
Omkronkelend, en (meer nog) om het zedig
Katoenen doekje, uw witter boezemmalsch
Zoo wit een tooi!... O! uwer was het momtuig

Des Lagchens, wreede! en uwer 't slangvernis
Der Blankte..... Ha! zietdaar wat doodlijk is
Voor wie zich argloos voor de schoonheid krom buig'!!
Want, Valsche, ziet: helaas! daar is er, die
In blonden waan op de Aard vertrouwen, wie
De Jonkheid wiegt in suikerzoete droomen,
Ach, onbewust, hoe door de snoô Diefegg',
De Werklijkheid, ze eens vreeslijk worden weg -
('t Moest zijn - gestolen, maar ik zeg:) - genomen!
Zij zien iets lieflijks in de lieflijkheid
Dier lieflijken, die lieflijke Englen schijnen,
Iets reins, iets waars; en zijn daarom bereid
De knie te buigen en tot niet te kwijnen,
Voor die alzoo hen tegen lonkt!... En toch....
Dat reins, dat waars, dat lieflijks is - Bedrog!
Zij staan alléén, verraden en rampzalig!!...
.....
Dat lot is 't mijne! Uw hand herschiep in hel
Mijn Paradijs..... Trouwlooze zoo aanhalig,
Aanhalige zoo trouwloos mij, vaarwel!...
Ras dekt de wâ mij 't uitgerammeld lijf;
Niet waar? dat was uw doel? uw welbehagen??...
En vraagt gij nu nog naar uw wanbedrijf,
(Maar neen! gij zult, kunt, moogt en moet niet vragen!)
Zoo hoor dan toe, verengeld Duivlenbeeld,
Eedbreukige!... *gij hebt* AZOR *gestreeld!!!!*

Nieuwerwetsche manier van dichten.

Een klinkdicht, ja! dat wil ik eens probeeren...
Het is een sjouw, zoo viermaal 't zelfde rijm!
En dat nog wel op dat ellendige *ijm;*
Maar 'k heb den tijd, en 'k wil en zal het leeren.

Dat 's één couplet! Het zal wel reüsseeren.
Maar kieze ik nu, eer ik soms verder lijm,
Een onderwerp... Tsa Muzen! ik bezwijm,
En weet niet waar ik 't eerste mij zal keeren!

Een rijkdom van gedachten lacht mij aan.
Wie voegt het meest de hulde mijner noten:
De *Roos?* de *Herfst*? *Maria?* of de *Maan?*

Een min begaafde had al lang besloten.
't Wordt toch hoog tijd, zoo 't ergens op wil slaan...
Neen, 't hoeft niet meer: 't ding staat al op zijn poten!

Hoe maakt de Kwartpoëet zijn vaerzen? (*Nieuwe proeve van den rijkdom onzer Taal!*)

Maudit soit le premier dont la verve insensée
Dans les bornes d'un vers renferma sa pensée,
Et, donnant à ses mots une étroite prison,

Voulut avec la rime enchaîner la raison!
BOILEAU, *Sat.* II.

Het rimpelig voorhoofd tot purper verkleurd,
De hairen te berge, de nagels verscheurd,
In d' armstoel zich wiegend,
Zijn GEYSBEEK doorvliegend,
En rijmend en lijmend
Van smarten en harten,
Geflonker en donker,
Gewemel en hemel,
Bepereld en wereld,
En boezem en bloezem,
Die schoonheid ten toon spreidt,
En liefde die griefde,
En rozen die blozen,
En transen die glansen,
(Haal op en haal neêr!)
En Spanje en Oranje,
Kampanje en Brittanje,
Ja, wat al niet meer!
En duchtend en zuchtend van d' uchtend,
En slavend en schavend tot d' avend,
En brommend en grommend zich krommend,
En zingend en springend zich wringend,
En kampend en dampend en stampend,
En geeuwend en greeuwend en schreeuwend,
En koetrend en foetrend en ploetrend,
En tellend en knellend en spellend en rellend,
Verveelend verdeelend, en stelend verheelend,
En metend en zweetend, onwetend geketend,
En hinkend verzinkend, en drinkend verminkend,
En jagend en klagend en vagend en zagend,
En vijlend en ijlend en wijlend en kwijlend,
En krabblend en knabblend en babblend en zabblend,
En likkend en snikkend en hikkend rikkikkend,
Zoo bakt en zoo plakt, dat de Muzen zich schamen,
De kwart-poëtaster zijn lorren te samen!

Een Autheur aan zijn Manuscript.
(*Ter behartiging van allen die aan schrijfjeukte laboreeren*.)

Quis enim invitum servare laboret?

Ja, ik zie het wel, mijn boekjen,
Hoe ge in uw bestoven hockjen
Scheel ziet naar de pers van SPIN:
Gij ook, op een blank velijntjen,
In een keurig marokijntjen,
Wilt de wijde waereld in!

'Och!' verzuchtge: ''k wil gelezen!
Onbekend maakt ongeprezen:
Glorie is een heerlijk ding!' -
Oef! wat blindende temptatie!
Hoe beschaamtge uw educatie,
Onverstandige Eersteling!

Maar - gij wilt het: trek dan henen!
Ééns verdwenen, steeds verdwenen....
Vroeg berouwt wie laat bedacht.
'Ach, wat deed ik!' zultge krijten,
Als de lezers u versmijten,
Die gij aan het geeuwen bracht.

En wil ik je nu eens malen,
(Zoo mijn luim me niet doet dwalen)
Wat uw toekomst in zich sluit?....
Eerst, beduimeld en bekruimeld,
Roltge *Holland* door, en tuimelt
Leesgezelschap in en uit.

Van geen mensch met rust gelaten,
Zal een ieder van je praten,
Tot - het nieuwtjen over is!....
Kind, dan val-je (de eerste ellende!)
In de klauw der *Lasterbende*,
In de scheenschroef van den *Gids!*

Och, dan lijdt het weinig jaren,
Of je ligt met vuile blaêren
Op een stalletjen verguisd.
En ten laatste, gants vergeten,
Wordtge van de mot gegeten,
Ja, misschien verpeperhuisd!! -
'k Lach dan om uw dwazen ijver
Achter 't vuistjen, als die drijver,
Die, na menig ruk en stoot,
Eindlijk moê zich af te beulen,
't Ongehoorzaam ezelsveulen
Neêrstiet in de moddersloot!

(HORATIUS, *Epist.* lib. I. 20.)
Die Welt, die stets das Ungereimte trug,

Ist des Gereimten schnell sehr überdrüssig.

De Liefde.
(Sonnet, vertaald uit het *Occitanisch* of *Provençaalsch* van Jordi.)[*)]

S'amour noun siés, dequè dounque saràs?

Gij wel en wee, waar zin en ziel in zwerven,
Gij wie ik beurtlings opzoek en vermijd,
Smart die mij leven, vreugd die mij doet sterven,
Wat zijt gij toch, zoo gij geen Liefde zijt?

Zijt gij de vreugd, waarom dan wondt gij 't harte?
Zijt gij de smart, hoe maaktge zoo verblijd?
O smart vol vreugde, o vreugde vol van smarte,
Wat zijt gij toch, zoo gij geen Liefde zijt?

Ik ken geen vreeze, en wat dan doet mij beven?
Ik heb geen vrede, en toch voer ik geen strijd.
Ik haat mij-zelv', en ik bemin altijd.

'k Heb niets en 't is me, als waar' me een kroon gegeven -
Ik kruip op de aarde, en wil ten hemel zweven....
Wat zijt gij toch, zoo gij geen Liefde zijt?

*) *Proeve van een geleerde Noot*.
Volgens de getuigenis van GASPARD SCUOLANO in de *Geschiedenis van Valence*, lib. I, cap. 14, was JORDI zeer beroemd aan 't Hof van JAKOB den Veroveraar, waar hij verscheiden Sonnetten en andere liederen vervaardigde. PETRARCHA, die meer dan eene eeuw na hem leefde, trok veel partij van zijn werken. GASPARD SCUOLANO haalt, onder anderen, verscheiden verzen van dit Sonnet aan, waarvan LAURAAS minnaar een gelukkig gebruik gemaakt heeft, in zijn 102^{e} en 104^{e} Sonnetten. De oorspronkelijke text verdient gekend te zijn.

Soweid en zijn bruid.
Een aandoenlijk en berijmd verhaal.

(*Door middel van een lexicon byna woordelijk overgezet uit het Turksch van den beroemden Dichter* ASMAÏ.)

Wij zaten laatst bij Saartje,
Onze oude goede baker,
Die sprookjes kan vertellen....
VAN ALPHEN.

I.

Een oogenblik, aanbiddelijke Schoonen!
Ten minste indien 't geen zonde is, u zoo lang
Te onttrekken aan borduurwerk en gezang,
Of, erger! van den spiegel af te tronen!
Dien vleier, dien gy meerder duchten moet,
Naar dat hy meer de waarheid hulde doet!...
Een oogenblik! - gy hoeft my niet te vreezen:
Ik kom niet met gefronseld aangezicht,
Om u de les eens duchtig op te lezen
Voor al het kwaad datge in de wareld sticht:
Ik spreek niet van de dartle minnevonkjens,
De greepjens, kneepjens, listjens, lachjens, lonkjens,
Waardoor gy zoo veel hoofden duizlig maakt:
On n'en meurt plus! de WERTHERS zijn verdwenen:
't Pistool verroest, de portflesch wordt gekraakt,
Probatum est: weg zijn de blaauwe schenen!
Dat 's, onder ons, één der voortreflijkheên,
Die de eeuw des lichts vooruit heeft op 't verleên!
Audientie dus! ik wilde u iets vertellen:
Een Turksch verhaal: wy zijn het lang gewoon
In Nederland: *het vreemde alleen is schoon:*
(Wie JOSE mint, zal voor geen Turk ontstellen; -
Maar bovendien - ligt zal mijn huidig lied
De ware liefde u beter kennen leeren:
Wat zegen dan, wat rozen in 't verschiet!
Geen dichterkruin kan schooner krans begeeren!

II.

Daar leefde dan, nu reeds voor jaar en dag,
In zeekre stad .... maar foei! wat schampre lach!
't Begin is oud: maar moeten wy het oude
Verachten *wijl* het oud is? zoo veracht
De zon en sluit de blinden, dat de pracht
Der jongre *gaz* u daags verlichten zoude!....
Dan - 'k zie datge iets verheveners verwacht:
Welnu: - 't was nacht, geen windtjen liet zich hooren;
Natuur was stil, in mijmering verloren....
Maar hoe! gy geeuwt?... Erbarmeloos publiek!
In d'eersten vaart knot gy de dichtrenwiek; -
Rampzalig ons, die naar uw gunsten ijveren:
Ach! van poëet maakt gy ons dagbladschrijveren!

III.

Nog nimmer was de vluggewiekte tijd

Den Kalif ooit zoo langzaam voort geslopen
Als zeekren dag: de slakkenuren kropen,
Kortom, APOL was zweep en sporen kwijt!
Zijn Hoogheid scheen voor ieder zielsgevoelen
Geheel verstompt: koude onverschilligheid
Had naar het scheen den vuurgloed overspreid,
Die anders door zijn aadren plach te woelen:
Daar was voor hem noch vrolijkheid noch smart,
En ledig als een ijsveld was zijn hart....
O wreede kwaal, wier felle slangenbeten
Verwoestend zijn voor 't werkloos ingewand!
Een Zwitser zoû haar *Alpensehnsucht* heeten,
Een Brit de *spleen*, wy zeggen lompweg *'t land;*
Den Turkschen naam heb ik, helaas! vergeten.

IV.
In 't eind daar grijpt zijn Hoogheid naar de schel:
(Een kunststuk, uit één reuzigen karbonkel
Geslepen en weêrblinkende als 't gevonkel
Van 't morgenrood) Een Moor treedt in: 't bevel
Des Kalifs klinkt: ‘Roep MESRUR, mijn getrouwen,
D'opziener van mijn zesmaal zestig vrouwen!’
(O zaligheid, dat wy geen Turken zijn.)
De Moor vertrekt. Geen twee kwartier vervlogen,
Of weder ruischt het Smirnaasch deurgordijn,
En MESRUR-zelf staat voor des Kalifs oogen.
En MESRUR, na een buiging vijf of zes,
(Een hoveling, geliefde Lezeres!
Is overal, gy merkt het wel, dezelfde!)
Begint aldus: ‘O rechtgeloovig Vorst,
Naar deugden de eerste, ofschoon naar tytel de elfde,
Hoe kan uw hart verstompt zijn in uw borst?
Daar is zoo veel in 't wijd heelal te vinden,

Dat vreugde geeft aan wie de vreugde zoekt;
De wijze ('t staat in SAADIS rol geboekt)
Weet alles aan zijn ijzren wil te binden!' -
'"Wat meent gy?"' waagt de Kalif, en hy strijkt
Balsturig aan zijn rossen tijgerknevel;
'"Wat meent gy toch? en zeg my hoe de nevel
Die in my is mijn doode borst ontwijkt!"' -
'Regeerder der geloovigen sta op!
Laat ons 't terras van uw paleis beklimmen:
Beschouwen wy van dien verheven top
De velden der azuren hemelkimmen,
Met licht bezaaid, waar duizend starren glimmen!'
'"Wat praat gy van de starren en de maan?
Die hoef ik aan geen hemel meer te zoeken;
Zy staan te prijk in allerhande boeken:
Ik wensch ze er heen .... geef my mijn *chibouk*[*)] aan!"' -
'Ontsluit u dan, o aller zonnen zon!
De venstren van 't gebeeldhouwde balkon,
En sla den blik op gindsche rozengaarde,
Het Paradijs, als 't nog bestaat op aarde!
Ga, luister daar naar 't zinbetoovrend lied,
Dat opgaat uit de teedre nachtegalen,
Of adem, in de koele loverzalen,
Den balsem in, die uit de bloemen vliet!
Of, laat de *naure*[**)], in 't snorrend ommevliegen,
Uw droeve ziel in zachte droomen wiegen!' -
'"Wat Paradijs! ach, wanneer worden toch
Dan eindelijk de menschen wijs, on noemen
Een kat een kat? Dat neevlig zinsbedrog,
Die droomen en die geuren en die bloemen
Zijn dwaasheên, die slechts dan onschaadlijk zijn,
Wanneer in tijds de waarheid zegt: verdwijn!
Iets anders!"'... 'Vorst, ontsluit de vensterboogen
Van uw paleis, en zie hoe wel te moê
De Tiger daar zich uitrolt voor uw oogen:
Zijn zilvren stem roept n het welkom toe;
Het windtjen doet zijn vrije golven rimpelen,
Waarop een bosch van masten en van wimpelen
Zich opheft, en, geschommeld op de baar,
De schuitjens zich vermenglen door elkaêr,
Terwijl alom, als vooglen aan de hemelen,
De handlaars woelen, wandelen en wemelen!' -
'"Wat handelaars! Geen volgestapeld schip,
Geen lading gouds kan 't stilstaand hart ontroeren!"'
Roept de achtbre Vorst met opgetrokken lip. -
'Wel, laat dan al uw paarden henvaart voeren,
Uw merriën, in *Yemen* voortgebracht,
Uw kleppers, die braveeren op hun kracht,
Uw hengsten, zwart gelijk de zwarte nacht,
Met glinstrend hair, uit levend git gegoten,
En trapplend op de goudgehoefde poten;
Uw schimmels, wit, en als de morgenstond,
Wen hy verschijnt, door blanke wolkjens brekend,
Met vlokkig schuim en wolkig licht geteekend,

*) *De Turksche pijp.*
**) *Het scheprad.*

En vonken slaande uit d' omgewoelden grond;
Uw Perzers, wie geen winden achterhalen,
Gepeesd en rank, krijgshaftig van natuur,
Uw vossen brandende als een gloeiend vuur,
Uw rossen, geel gelijk de zonnestralen!' -
'"Ach, sints ik zoo veel ezels om my zie,
Mishagen zelfs de paarden my .... zoo gaat het!
Een snuifjen, MES?"' MES buigt een keer of drie,
Bedenkt zich, wil iets mompelen, maar - laat het.
'Ach,' peinst hy, 'wie heeft op dit oogenblik
Wel meer de *spleen*, zijn Hoogheid-zelf, of ik?' -
Toch glimlacht hy: 'Drie honderd keurslavinnen,
Geloovig Vorst! omsluit uw trotsch serail,
(Dus gaat hy voort) 'van elke kleur en stal,
Wit, zwart, groot, klein, koel, weeldrig, wat niet al?
Volleerden en beginnenden in 't minnen!
Heur handtjens zijn geschapen voor de luit,
Die op den druk der blanke vingertopjens
(Zoet ruikertjen van witte rozenknopjens)
Een vollen stroom van melodyen uit.
Heur boezems, in het wieglend floers verborgen,
Zijn even als de zachtgebloosde morgen,
Die glimlacht door het wuivend nachtgordijn;
En als de toon van pauk en tambourijn
Gevleugelt geeft aan heur albasten voeten,
Wie zoû ze niet voor blijde Houhris groeten?
O Kalif, roep die alle by elkaêr,
En latenze u in dartle huppelingen
Den tragen tijd verdansen en verzingen:
Een doode zoû herleven op de baar!'.... -
De Kalif - gaapt ... een onheilspellend teeken!
'"Neen, MESRUR, dat was geen verstandig woord:
Alle overdaad brengt niet dan walging voort.
Uw scherp vernuft is wel eens méér gebleken
Dan heden ... maar - de wijsten blijven steken!"' -
Een poging nog! denkt MESRUR: 'Vorst, laat my
Uw droef gemoed dan met de dichtrenliere

Verkwikken: zie dees bondel poëzy:
't Is Kunstprodukt van Hollands dichtrenrij,
In 't Turksch vertaald door ISMEL IBN DSCHANIRE.
Hoor: *Stancen aan Amalië, aan Elvire,*
Aan Truitje, aan Mietje, aan Berthe, aan Isabel,
Een weduwvrouw, een kind, een kat'..... '"Gezwegen!"'
Brult de achtbre Vorst d' ontzetten MESRUR tegen:
'"Gy moordt my met uw wasschenbeeldenspel.
Geef water, eer ik in die waterstroomen
Al schreiende en al slapende om moet komen!"'....
'Ach, dan helaas!' snikt MESRUR, 'weet ik niets,
Geloovig Vorst van al die recht gelooven!
Dan datge uw slaaf den schedel op doet kloven,
En 't bloedend hoofd te pronk stelt op een spies!
Dat troost misschien uw Hoogheids somberheid:
Ik wil met vreugd 't verbeurde leven schenken:
Geen straf te zwaar voor die niets uit kan denken
Tot tijdverdrijf van uwe Majesteit!' -

V.

Dat laatste woord ontroert, ja, schokt den Vorst.
Een Vorst kan soms heel dankbaar zijn. De tranen
Ontvloeien hem: 'Pronk van mijn onderdanen!'
Zoo spreekt hy, rukt een jaspis van zijn borst
En slingert hem naar MESRURS handen henen,
Die vangt en knielt en van genot moet weenen:
Geen wonder ook, een jaspis voor een bijl! -
Toch keert de wolk, en na een korte wijl
Hervat de Vorst: 'Maar zijt gy 't dan vergeten,
O MES! het woord des heiligen Profeeten?[*)]
Of zegt niet die scherpziende hemeltolk:
Drie dingen zijn de wellust van mijn volk:
Te aanschouwen, wat het nimmer zag te voren,
Te hooren, wat het nimmermeer mocht hooren,
Te wonen, waar het nimmer wonen mocht.
Kent gy nu iets in *Bagdad*, dat ik nimmer
Aanschouwde of hoorde of nooit heb opgezocht,
Verhaal my dat, of sluit het vrouwentimmer,
Mijn *Kaftan* hier, en 'k volg u op uw tocht!' -
'"Met uw verlof, Doorluchtige! men kan
Nooit weten hoe somtijds een koe een muis vangt:
Ligt vind ik wel een fikschen Musulman,
Die smookend uit het venster van zijn huis hangt,
Een vreemdling of een pelgrim, die misschien
Iets nieuws weet en iets treffends bovendien."' -
'Dat 's heerlijk, MES!' MES vliegt. Geen rhee snelt ligter;
En 't is of 't daar zoo als in Holland gaat:
Het krielde van poëeten op de straat.
MES komt terug met ASMAÏ den Dichter.

VI.

En ASMAÏ kust de aarde voor den voet
Des Kalifs en brengt eerbiedvol zijn groet:
'Heil, driewerf heil, o rechtgeloovig Koning!
Steun des geloofs en bloedneef MOHAMETHS!

*) MOHAMETH.

Gebloemte spruite uit d' indruk uwes treds,
Het Paradijs worde uwer ziel ten woning;
En MONKIRS zeis en eindelooze pijn
Moge eens het loon van al uw haatren zijn!'
De Kalif knikt voor zoo veel liefdeblijken,
En voelt (wat kan een Dichter toch al niet,
Vooral die zich aan 't Hof ontfangen ziet!)
Reeds merkelijk zijn apathie aan 't wijken.
'Verhaalme iets nieuws! iets heerlijks! Geen klassiek,
Gants nieuwe stijl! belangrijk, aaklig tevens!
Niets schooners dan de schaduwzij' des levens!
Roer, schok, verplet! Vivat de Romantiek! -
Maar nog één woord - 'k haat alle schijnverblinding:
Gy discht my dies slechts zuivre waarheid voor:
Niet u verhaald, maar louter ondervinding;
't Gezicht, mijn vriend, is beter dan 't gehoor!' -

VII.

Nu strekt de Vorst zijn koninklijke leden
Ter neder op zijn sofa, rood damast
Met goud doorstikt, dat trotsch is op zijn last.
Twee kussens, 't is me ontschoten in wat steden
Geweven en met geurig dons gevuld,
Ontfangen bei zijn voeten; ook beschermen
Twee dito voor ... 'k weet niet waarvoor - zijn armen.
Dus, in een wolk van aloë gehuld,
'Begin, Poëet!' beveelt hy, daar een lachje
Genadevol zijn Kalifslippen krult:
'Maar als gy eerst eens stoppen wilt, dan mag je!'
'"Eer ik begin, Doorluchte! geef gy my,
D'onwaardigste van al uw gunstelingen,
Ik smeek het u, als *hoogste* gunst, drie dingen!"' -
'Spreek op!' - '"Uw oor, uw geest, uw hart."' -
'Het zij!' -

Nu volgt de pauze, een Dichter altijd noodig.
Dees strijkt zijn baard: het kuchen had geen stand
Voor 's Kalifs oog (Bevoorrecht Nederland,
Uw watermelk op den kathederrand
Maakt baardgestrijk en schrapen overbodig.)
In 't eind, gespitst op keur en kracht van taal,
Geheel gevoel, begint hy zijn verhaal: -

VIII.
'Eens zocht ik in de woesteny mijn bruid,
Te trouweloos den bruidegom ontweken.
Eerst trok ik voort langs geurig heidekruid,
En laafde my aan 't ruischen van de beken,
Het zoet muzyk van 't zangerig gefluit
Der vooglen, die de blaauwe lucht doorsnelden,
Den glans der weide en schaduwe der velden.
Doch ras kwam daar verandring in 't tooneel:
'k Zag niets dan zand en scherpe doornebosschen.
Ik hoorde nu geen frissche golfjens klotsen,
Maar slanggesis in struiken en struweel,
Het huilen van den jakhals en het schreeuwen
Van avondwolf en hongerige leeuwen.
Reeds had de nacht het levendig azuur
In rouw gekleed, toen een verwijderd vuur
Een bleeken glans op 't zwart woestijnvlak spreidde,
Waar ik terstond mijn kemel henen leidde.

IX.
'Ik vond een tent, - een ijzren strijdlans stond
In de aarde; een vlag woei klepprende op; kameelen
En rossen graasden langs den dorren grond,
Waar schaars een struik in 't windtjen stond te spelen.
Gewis had hier een rijke Beduïn
Zijn horde. In 't eind trad ik de omtuining in
En riep: 'Gegroet, bewoners! ALLAHS zegen
Zij over u!' - Toen trad me een jongling tegen,
Gespierd en rank; de frissche dageraad
Van jeugd en schoon bezielde zijn gelaat:
Ten hoogste kon hy achttien lentes tellen.
'Heil over u, o broeder Arabier!'
Zoo klonk zijn stem, als 't ruischen van zefier,
Die dartelziek het slapend zeil doet zwellen.
'Gy zijt verdwaald?' - '"Gij zegt het. Wees mijn gids!"' -
'Het wild gediert' doorzwerft de wildernis,
De nacht is ruw, de wervelwinden snellen
De wolken langs - hoor 't gillen der hyeen:
Ze loert en sluipt - de dood is op haar schreê
Blijf, tot de dag, glimlachende opgerezen,
Ons toortslicht naar het rechte pad zal wezen!' -
'k Ontkleedde my, en mijmrend by de vlam,
Versterkte ik me aan 't geroosterd vleesch eens buffel
En 't malsch gebraad van een tweejarig lam. -
Uw Hoogheid mint *pâté's-foie-gras* en *truffels*,
Maar 't heerlijkst maal heeft nooit Haar zoo gesmaak
De beste saus is die de honger maakt.
O zaligheid uit echten honger te eten,

Wanneerwe, mode en slaafsch gebruik vergeten,
Natuur-alleen den tijd bepalen doen,
Het trotsch salon verruilen voor het groen,
De glazen kroon voor 't licht der zonnestralen.....
Uw Majesteit moog' smaaklijk middagmalen!

X.

''k Hervat den draad. Wat is de sterfling? Ach,
Het edelst hart heeft vaak het meest te strijden!
Hoe schetse ik u mijn innig medelijden,
Toen 'k tranen op mijns gastheers kaken zag,
En meer en meer de half verstolen zuchten,
Diep uit de borst, zijn lippen hoorde ontvluchten.
Neen! dat moest zóó niet wezen: dat gelaat
Was voor de ploeg der zorgen niet geboren:
Dat oog moest slechts van vreugdetranen gloren,
Van lachjens slechts die lippen van granaat.
't Gezicht was wreed en droef om aan te staren,
Zoo grijs van hart en nog zoo zwart van hairen!....
Somtijds brak hy het somber zwijgen af,
En op een toon, weemoedig als het graf,
Borst hy op eens in vaerzen uit als deze:
(Text en muzyk was eigen werk, naar 'k vreeze!)

Lied.

1.
Zwak is mijn adem, mijn adem is zwak;
Nacht is mijn toekomst en dof zijn mijn oogen.....
Jonkheid, hoe fel heeft uw droom my bedrogen,
Droom, die mijn hart zoo meêdoogenloos brak!

2.
Ja, ik bezwijk, ik bezwijk, ik bezwijk!
Ik zal op aard mijn geluk niet hervinden.....
Zijt my gegroet, o gy wolken en winden!....
Vóór het weêr Bairam is, ben ik een lijk! -

De liefde alléén (hoe duidlijk was het my,
Bruidloozen gaê!) kon zóó het hart verscheuren.
Toch vraagde ik niets: geen beter artseny
Voor treurenden, dan onverstoord te treuren.
Ook was ik hem een vreemdling, aan zijn disch
Nog pas onthaald en in zijn tent beveiligd;
En bovendien, daar is in droefenis
Een zeker iets, dat eerbied geeft, dat heiligt.
Stilzwijgend dus, wiesch ik na 't avondmaal
De handen af, my spieglende in den straal
Van 't bronnat, in het gouden bekken stroomend.
Ach, 'k dacht weldra aan gastheer noch woestijn,
Van 't wel en wee der eerste liefde droomend....
De handdoek was van rozenrood satijn!

XI.

De tijd zij traag, toch brengt hy 't eind. De stonde
Der ruste kwam. Geen zoeter troost in 't leed.
Nu traden wy ter tente in - een tapeet
Van groen fluweel verstrekte my ten sponde.
Een voorhang, uit scharlakenkleurde zij'
Geweven, sloot mijn gastheer af van my.
Reeds bond de slaap my in zijn bloemenkluister,
Daar klonk op eens (gelieven, geeft toch acht!
De dag bespiedt, maar ooren heeft de nacht!)
Een vriendelijk, een lieflijk stemgefluister,
Als dat der duif, die naar heur gaaiken smacht.
De vrouwen zijn nieuwsgierig van nature,
De mannen door gewoonte! Ik ligtte zacht
Den voorhang op - richt my omhoog, en glure
En ture, en zie... wat zie ik?.... Menschentaal
Noch Englentaal beschrijft het u: een wezen,
Met oogjens, die een hemel lieten lezen,
Betoovrend schoon, kortom - een Ideaal!
Zy klaagde en weende en borg het lief gelaat
Aan 's jonglings borst; sprak veel van liefde en haat,
Verlangen, lust, en scheiden en genieten,
En al de traantjens die zy moest vergieten.
Met zelfbedwang hield ik den uitroep in:
‘Bismillah! deze is uit geen vrouw geboren!
Zy is een nymf, een bosch- of stroomgodin,
Die de eenzaamheid met hem heeft uitverkoren
Ten heiligdom voor hun verholen min!’ -
Doch toen ik bet mijn ooren had gespitst
En 't oog gescherpt, (een tweede proef beslist!)
Herkende ik met een trilling van genoegen
In haar een jong Arabisch maagdelijn,
Wel wat gebronsd door fellen zonneschijn,
Maar lief genoeg om harten te doen zwoegen:
Wie die niet gaarne een bruine zomerroos,
Een donkre lely in een vaas zoû voegen?
Toen 'k langer hun aandoenlijk mingekoos
Aanschouwde, wierd ik op mijn eenzaam leger
Verstoord, liet snel den voorhang vallen, sloot
Mijn oogen met den hoofdband dicht, en zeeg er
In diepe rust tot aan het morgenrood.

Ik droomde's nachts - waar voert een droom onshenen? -
Van - kusjens?.... neen, van buffels en hyeenen.

XII.

Na de uchtendbeê was ik ten tocht gereed,
Dat is: gekapt, geschoren en gekleed,
Toen vriendlijk dus de jongling aanhief: ‘Broed er!
Drie dagen duurt de gastvrijheid; gy gaat
Niet verder voor den vierden dageraad.’
Wat zoude ik doen? 's Lands wijz', 's lands eer. Geen moeder
Verwachtte me op de kerrysoep. Ik bleef.
Toen eindelijk ten vierdemaal de morgen
In stroomen lichts aan d' oosterhemel dreef,
Vraagde ik zijn naam, tot heden my verborgen:
‘Ik ben SOWEID, zoon van den stam *Hascheef!*' -
O zwaai des lots! het was mijn volle neef!
‘Neef!’ riep ik uit, en klemde hem aan 't hart:
‘Wat heeft u tot deze eenzaamheid bewogen?’ -
Ach! op dit woord ontsprong een traan zijn oogen;
Zijn kwijnend hoofd hing als een bloem gebogen,
En droef en bleek, scheen hy het beeld der smart.
‘Zie,’ sprak hy, ‘sints mijn eerste lentedagen
Heeft my de borst voor MAMUNS telg geslagen....
Mijn liefdegloed grensde aan krankzinnigheid....
Hoe trachtte ik niet haars vaders hart te breken!....
Vergeefs, helaas!... ik heb my bleek geschreid....
Een steenrots waar' vertederd door mijn smeeken....
Ik bleef versmaad .... de wreede dwingeland
Schonk BARBEKS zoon de my bestemde hand....
'k Ben sedert aan het oudrendak ontvloden....
Waartoe ook die my dierbaar zijn bedroefd!...
Niet waar, mijn neef? gelukkig zijn de dooden!...
Ziet gy daar ginds die hoogte niet? Dáár toeft,
Dáár woont het paar.... Helaas!.... onafgebroken,
Van d' eersten straal der uchtendschemering,

Vest ik den blik op dezen heuvelkling,
En dweep van Haar.... (wilt gy niet nog eens rooken?)
En heeft de slaap des menschen oog geloken,
Dan snelt zy totme op vleugelen der min,
En treurt met my en weent met my en jammert,
En drinkt mijn troost in duizend kusjens in,
Tot, alteras! de wreede morgen dammert'.....
'k Was diep geroerd. En ziet op eenmaal viel
Een denkbeeld als een lichtstraal in mijn ziel.
'Neef!' riep ik uit, 'wanneer weêr de avondhemel
Uw minnares tot in uw armen leidt,
Beteugel dan een wijl uw tederheid,
En plaats haar op uw allervlugsten kemel;
Omgord uw heup, en stijg als ik te paard:
Dan snellen wy langs heide en berggevaart',
En zijn gered, eer nog de dag kan rijzen!
Gods aarde is groot - ik dien u met mijn zwaard.
Mijn heldendeugd.... maar 'k mag my-zelf niet prijzen!' -
Eerst zocht mijn neef uit diep gevoel van dank
Een groot kwartier, maar vruchtloos, naar een klank,
En krabbelde op zijn *kaftan* aan een slijkspat.
Toen borst hy uit: 'wat is 't vooruitzicht zoet!
Wat schijnt uw raad my welgewikt en goed!
Maar - vrouwenlist ziet meer dan mannenmoed!
Eerst hoore ik Haar!' - 'k Geloof, dat hy gelijk had.

XIII.

De nacht viel neêr, maar onheilspellend zwart.
Een dof gesteen klonk somber en verward,
Als 't rouwmisbaar van jammerende schimmen
Het luchtruim door. Geen star blonk aan de kimmen,
Maar nu en dan was 't of een grillig licht
In wilden dans de woesteny doorzweefde,
Gestaêg van kleur verwisslend voor 't gezicht,
Nu blaauw, dan rood, dan aaklig geel. Ik beefde.
Een uur verstreek. Nog kwam het meisjen niet.
De jongeling, van ongeduld bewogen,
Verliet de tent, bleef turen op 't verschiet,
En aêmde en dronk, met onverpoosde togen,
Den nachtwind in, die van den heuveltop
Zacht over woei: ach, mooglijk had het luchtjen
Haar kleed beroerd of bracht het hem een zuchtjen!...
Weer trad hy in: een groote tranendrop,
Vergeefs verkropt, vloot brandende uit zijn oogen.
Een lange poos zat hy stilzwijgend neêr,
Toen riep hy uit, onstuimig opgevlogen:
'Mijn dierbre, neen, komt dezen nacht niet meer
Ik voel mijn borst van zielsangt samenschroeven:
Bewaak de tent: ik kàn niet langer toeven!' -
Hy greep zijn zwaard en snelde heen. Zoo snelt
De liefde alleen. Hy keerde weêr.... Kon 't wezen?
De wanhoop stond op zijn gelaat te lezen.....
Wat hield hy in de rechtervuist gekneld?
Hy brulde als een krankzinnige, als een moeder
Wier eenigst kind *et caetera*... 'k Vloog toe:
'Ha! ziet gy dit?' (kreet hy schuimbekkend) 'broeder!

Neef! halsvriend!... 'k weet niet langer wat ik doe
Noch wat ik zeg.... o gruwel.... ach, hoe schokken
Mijn leden.... hoor!... zy wilde komen, zy,
Mijn ziel, mijn al!... voor eeuwig is 't voorby....
Zy is - verscheurd.... een leeuw der woesteny....
'k Bezwijk.... hier is het restjen van haar lokken!' -
Zoo kreet hy voort en kuste beurt om beurt
Heur bloedig hoofd, ten schoudren afgescheurd,
En 't glansloos hair, bestorven in zijn vingeren.
Weêr stoof hy voort.... verbaasd zag ik van ver
Hem 't breede zwaard rondom zich henen slingeren,
Dat flikkerde als het vallen van een ster.
Hy keerde weêr.... wat hief hy grijnzende op?
Wat wierp hy neêr?... een schrikbren leeuwenkop...
Hy wiesch hem af in 't gouden bekken, streelde
En kuste hem in radelooze smart,
Sprak snikkende van vervlogen minneweelde,
Gestorven hoop en een verkankerd hart....
'Neef!' ging hy voort, de doodskleur op de kaken:
''k Bezweer het u, vervul mijn jongsten wil....
Een uur nog, en mijn kokend bloed staat stil,
Ga, hul my dan in 't kille doodenlaken;
Vergeet vooral dees zoete lokken niet,
(Het laatste, elaas, wat my nog overschiet!)
Delf my een sponde en leg er my in neder....
En dan - ontplooi uw dichterlijke viert,
En griffel met een verschen zwanenveder
Het volgende of iets *dito's* op mijn zerk:

***L**ectori **S**alutem! Gelieven, treedt zacht:*
Hier sluimren twee offers der min.
De wareld was wreed en bespotte hun klacht,
De dood heeft meêlijdend hen samengebracht,
En leidde dees bruidzaal hen in....
O plant hier een bloempjen en schreit hier een traan,
En bidt, dat het nimmer u zóó moog' vergaan.'

Nu sleepte hy zich wankelend naar buiten,
Zeeg spraakloos naar den kant des heuvels neêr.
Zijn lip vertrok.... ik zag zijn oogen sluiten....
Een luide gil.... helaas! hy was niet meer!....

XIV.

XV.

Maar.... lezeres! wat mag mijn oog ontwaren?
GY SCHREIT!.... ô my gelukkige Poëet!
Het loon der kunst!! - doch - 'k moet uw zwakheid sparen;
Wat Hoffman zal uw zenuwen bedaren.
De rest hierna. De koffy is gereed!

(*Ingezonden.*)[*)]

Walpurgisnacht,
gevierd door de bende van 't 'Leuterlievend.'
Fragment uit een mysteriespel.

(*Het tooneel is de bleek bij* Amersfoort, *als zijnde van ouds de vergaderplaats der weerwolven*. Cf. den Drentschen Volksalmanak voor 1843. *De bende danst volgenden rondedans; na elken solo valt het choor gillend in. Nacht. Storm. Bliksem en donder*.)

DE RECENSENT DER BELLETTRIE:
Ik was een klein, klein snijdertjen,
Maar 'k gaf te veel krediet,
En trok te veel door 't oog der schaar:
Ze merkten 't hier, ze merkten dáár -
Toen liep de boel in 't riet.

CHOOR.
Toen liep de boel in 't riet faldera,
Toen liep de boel in 't riet!

DE RECENSENT.
Reeds vloog ik om een hennipstrop;
Maar - *vive* 't Maandlibel!
Dat redde'!... En nu - och, voor een fooi
Noem ik de slechtste vodden mooi,
En recenseer bij 't vel!

CHOOR.
En recenseer bij 't vel faldera,

*) De Redacteuren van BRAGA betuigen den geëerden inzender hun oprechten dank voor zijn meesterlijk *verhaal. Ex ungue leonem*. Vreesden zij niet der dankbaarheid te kort te doen, zij zouden misschien geen ongelukkige gissing doen. Nu bedwingen zij zich tot de bede, het bij deze eerste medewerking niet te doen blijven, in den naam der Kunst.

En recenseer bij 't vel!
(*Een donderknal. De Recensent der Bellettrie af.*)

DE RECENSENT DER MORAAL.
Ik was een braaf studentjen,
En nam bij BACCHUS les;
Dat kostte menig centjen
En duurde een jaar of zes;
Toen joeg Piepa 't presentjen
Balstorig op de flesch.

CHOOR.
Balstorig op de flesch faldera,
Balstorig op de flesch.

DE RECENSENT.
Helaas! mijn buikjen dunde!....
Reeds kwijnde ik naar mijn end....
Maar - MARRETJEN vergunde
Me een plaatsjen in zijn bent.
Nu schijf ik *Zedekunde:*
Het vak is mij bekend!

CHOOR.
Het vak is hem bekend faldera,
Het vak is hem bekend!
(*Tweede donderknal. De Recensent der Moraal af.*)

DE RECENSENT DER POËZY.
'k Ben een eerste Dichtersbaas:
Prangen rijmt op *wangen*.
Maar de kruidenier rolt kaas
In mijn beste zangen.
Doch - 'k ben schoolvos van mijn vak:
Hoon voor hoon! ik heb een plak
Van APOL ontfangen!

Wien ik ken en die tracteert,
  Geef ik gaarne gratie;
Maar een vreemd, die niets offreert,
  Krijgt een flagellatie!
Vivant Vaderland en Kunst!.....
Ik beveel me in ieders gunst
  En recommandatie!

CHOOR.
Hij beveelt zich in elks gunst
  En recommandatie!

(*Derde donderknal. De Recensent der Poëzy af. Nieuwe leden der bende treden op, en voegen zich in den kring. De dans wordt wilder. Uilgekras en windgefluit. Zware regen. De rest hierna*.)

Het Autodafé van den bruidsdans vak den Minstreel van Kennemerland.

(*Ingezonden*.)

Ai! Kennemers Minstreel zat neêr
  Bij een meer;
Zijn oorlel was *zienlijk vermagerd;*
Zijn slapen zoo kil en zoo koortsig zijn blos;
Zijn baard zoo verward, en zijn gordel zoo los,
Sinds hij *aan den rouw* was *verzwagerd*.

Na 't *huwlijk* van 's Minstreels oud hart
  Met de smart,
(Wat kostlijke Bruîgom en Bruidjen!)
Had 't wigt van dien echt hem wreedaardig geplaagd,
Het vuur uit zijn luit en zijne oogen gejaagd,
En 't *land* was hun eenigste spruitjen.

Voorwaar, men moest meer nog dan *schuchterlijk* zijn,
  Om 't venijn,
Uit zijn maanlichtstraal-zangen gezogen,
En kwistig gespild door de nijdige faam,
Tot hek voor zijn roem en tot graf van zijn naam,
Te aanschouwen met *blijglinstrende* oogen.

Ha, Minstreel! wat is er? Gij knerst! treft welligt
  Een gezigt
Op nieuw uw strakstarende blikken?
Verschijnt u de BRAGA, of rijst voor uw oog
Een spooksel, dat HEYLA zoo droevig bedroog,
En RANGA zoo fel deed verschrikken? -

  Rood van oogbol, graauw van haren,
  Krinklend om den nek als slangen,
  Rimpels op de gele wangen,
  Als de dieping van de baren;
  Dor van vingeren en knokken;
  In de schouders 't hoofd getrokken,

't Schromplig lijf verdraaid en grillig
Als een uitgeteerde willig,
Grijnsde daar
Een schroomlijk paar,
Elkaâr met scheele blikken toe;
De spitse knieën tegens een,
Neêrgehurkt op graauwen steen.
Heur stemgeluid klonk scherp en schril,
Als hondgebas en uilgegil.
Vrolijk en vlug hupt de vlamme in het rond.
(Zoo klonk 't uit heur beider *bouwvalligen* mond.)
Zasken voed haar met de blâren
Van dien grijsaard, hoog van jaren.
Wél is 't een gedichtjen, fijn
Als de afgang van een poppekijn,
Maar het moet vergeten zijn.
Toen hij in d' arm van den slaap lag *gevâan*
Porde ik den sukkel om herwaarts te gaan,
En DIT te aanschouwen, want *bang ga*
't Hem steeds, want 't is er een zang na:
Reik nog wat nieuwe exemplaren mij aan!

Hoog krulden de vlammen van 't kollenpaar op,
En ten top
Steeg wrevel en wrok in zijn harte;
Zijn tranen, zoo lang voor iets beters bewaard,
Zij liepen elkandren fluks na langs zijn baard:
Zijn bruidsdans verbrand, o wat smarte! -

Het nachtgezigt week en Minstreel sneed uit
Met zijn luit:
Die weldra de valm ook omarmde.
Toe zei men - maar hoor eens, hoe boos van gemoed -
Dat toen zij zoo wegstierf in vonken en gloed,
Zij 't eerst toen een slervling verwarmde.

De dichter.
ode.

Zaagt gij dit al? - Dan zaagt ge bliksems veel.
MOORE (gestolen uit VAN LENNEP).

Van hier, gij domme burgerluidjens,
Prozaïsch dwergenvolk der aard,
Gij lobbessen en ijdeltuitjens,
Uit enkel logge stof gebaard!
Hoe zou voor U mijn cither klinken?
Gij leeft van eten en van drinken,
Gij praat van geld, en draagt een broek!
Nu ik den DICHTER ga bezingen,
Is 't in des Melkwegs nevelkringen
Dat ik mijn auditores zoek!

Hij is geen mensch als andre menschen,
Al schijnt ook hij van vleesch en been.
O neen! hij heeft geen aardsche wenschen,
Maar kwijnt melankoliek daar heen!
Hij rookt en snorkt, alleen uit gratie;
Hij loopt uit pure akkomodatie,
Want hij heeft vleugels aan zijn rug!
En soms op eens, door deur en sparren,
Vliegt hij als *Man-fly* naar de starren,
En keert in een minuut terug!

Hij heeft een vlam voor bloed in de aêren,
Een hart van lava bovendien.
Een lichtkrans vonkelt om zijn hairen,
Maar voor geen schepsel ooit te zien.
Hij regent vuur naar alle kanten;
Hij vult de pers met assonanten,
De lucht met duivels als hij wil.
O sterfling, blijf met hem toch vrinden!
Want telkens als hij 't goed mag vinden,
Schopt hij de waereld uit haar spil.

En toch (wèl voegen hier *en-toch*-en!)
Hij is een arme martelaar:
De Menschen scheuren hem als doggen
Aan duizend piesjens van elkaêr!
Maar (berst, o Nijd!) toch blijft hij leven,
Klandizie aan den slager geven
En advertenties aan de Krant:
Of strooit (zòò wreken zich Geniën!)
Een hageljacht van elegiën
Op zijn ondankbaar vaderland!

O zalig voorrecht zòò te wezen,
Zòò groot bij zòò veel ongeluk!
Neen, zulk een stof is nooit volprezen,
Al trom ik àl mijn snaren stuk!
Gelukkig Holland, dat bij hoopen

Die uitverkoornen rond ziet loopen....
Ik duizel in mijn neveltent....
Kom, Muze! indien gij 't uit kunt breken,
Een handjen uit de mouwen steken,
En help mijn lierzang aan een end!

Lied.

(*Ingezonden.*)

De morgen
Moog' zorgen
Voor 't geen ons verbeidt:
De brave houdt moed, want hij hoopt wat hij mag,
En arbeidt bij dag,
Eer 't licht en de lust van hem scheid'!

De stormen
Misvormen
Het kleurigste blad;
De dankbre plukt juichend en de oogen op God
De bloem van 't genot,
Zoo lang zij nog bloeit op zijn pad.

Met klagen
Te dragen
Is ijdel en laf.
Die lief heeft torscht gaarne en met lachend gezicht;
De last valt hem licht:
Hij weet *wie* hem afneemt aan 't graf!

In morren
En knorren
Steekt vroomheid noch eer!
Waarachtige Vreugde is een hemelsche roos:
De sikkel des Doods
Slaat enkel haar doornen ter neêr!

Uit den rokzak van een Recensent.

V. Raadgevingen van een Oud-recensent aan zijn zoon.

Beuls-professies (petten af!)
Zijn sints jaren meestal erflijk.
Daarom, kind! (een mensch is sterflijk,
En uw vader helt naar 't graf!)
Ware 't nimmer te vergeven,
Zoo ik u geen raad zes zeven
Vòòr mijn end te slikken gaf.

Primo - Jongen, voel uw waarde!
Want een echte Recensent,
Schoon 't langoorigst dier der aarde,
Houd zich voor den knapsten vent
Dienze sints den chaos baarde:
't Is zijn weêrwraak op 't Talent,
Dat hij, tweede HANNIBAL,
Tot zijn kist vervolgen zal.

Verder - lees toch nooit de boeken,
Diege kritizeeren gaat.
Oordeel is zoo'n bitter kwaad,
En het kan hem licht verzoeken,
Die het niet bij blaêren laat.
't Inhoudslijstje is altijd eerlijk.
In de schaal van lof en blaam
Weegt alleen des schrijvers - *naam!*
Varieer op *mooi* en *heerlijk*,
Prullewerk en *beuzelkraam*.
Smaak en kennis zijn ontbeerlijk:
Enkel in epitheta
Schuilt de ware aesthetika!

't Dom Publiek in slaap te wiegen,
Jongen, 't is zoo'n schoone baan!
't Hoofdvereischte is Eigenwaan;
En je moet wat durven liegen.
Schop de studie naar de maan!
Och, je hoeft niet hoog te vliegen
Om een fikschen bluf te slaan.
Hocus pocus! zes is drie....
Mundus, kind! *vult decipi!*

Epigrammen op Piet.

I.
PIET viel (hij was nog jong) bij ongeluk in zee:
Hij stak zijn armen uit, opdat hij niet verzoop.
PIET kwam ter hooge-school en stak een heelen hoop
Pastijen in zijn maag, pâté en fricassé.

PIET zette een steek op 't hoofd en werd een dominé.
Steek uit, steek in, steek op, zietdaar PIETS levensloop.

II.
PIET is voor veertig jaar om 't geld in trouw gegaan
Met TRUI en vond haar nooit lieftallig.
Thands valt zij PIET met slagen aan:
Nu vindt hij ze op haar ouden dag *aanvallig*.

Geluk.

(*Ingezonden.*)

Onzinnig sterveling, die op het los geval
U blind en dwaas verlaat in uw vermeetle daden;
Die, als gij u met eer en schatten ziet beladen,
Op de ijdle gunst betrouwt als op een vasten wal:

Lust, Hoogmoed en Fortuin, zijn brozer dan kristal.
Uw honger kiest hen uit; ofschoon zij nooit verzaden.
Het Ware schittert niet: zij leeren 't u versmaden,
Onwetend hoe lang u 't Geluk nog dienen zal.

Al komt het als een duive u in den schoot gevlogen,
Denk dat het vleuglen houdt! - Alle aardsche gunst is logen.
Vrees, als het meest u vleit, de wissling van het Lot.

't Zal hem, dien 't naauw ten top der grootheid heeft verheven,
Ligt eer de zon nog daalt op 't onvoorzienst begeven.
't Voert slaven op den throon, en vorsten op 't schavot.

Het Tortelduifjen.
Proeve van hedendaagsche komisch-tragische gevoelspoëzy, liefst naar het Littausch, Servisch, of Illyrisch.

Bin ja so zart, so ganz Gefühl!
OETTINGER.

Eenzaam tortelduifjen teêr,
Wil niet langer koeren!
Waarom hangt uw kopjen neêr?
'k Zal u dubbel voeren.

'Lieve juffer, neen, o neen,
Wil mijn smart niet vragen!
Altoos zit ik hier alleen:
Laat mij eenzaam klagen!'

Eenzaam tortelduifjen teêr,
'k Zal u drinken geven:
Wees dan blij en klaag niet meer,
Maar geniet het leven!

'Ach, ik zie ook om uw leên
't Kleed van zwarten rouwe:
'k Weet, uw zoetelief ging heen,
Lacht gij steeds, jonkvrouwe?'

En weêr ruischte 's duifjens klacht
Treurig om haar henen;
Toen zij aan haar minnaar dacht,
Sloeg zij ook aan 't weenen!

Grafschrift op wijlen den Tooneelspeler *Rombach*.
(*In den huidigen kernachtigen stijl*.)

Hier ligt ROMBACH:
Geen mensch die hem ooit weêrom zag.

't Kusjen in de schemering.

't Zoetste van de zoetigheden,
Die dit leven
Ooit kan geven,
Zoeter dan de geur van Eden;
Zoeter dan de schoonste droom
Aan der beekjens bloemenzoom,
Zoetste balsem in het wondjen,
Dat een gloeiend hart ontfing,
Is van 't lieve rozenmondjen
't Kusjen in de schemering!

O, wie kan uw zoetheid malen,

Lichte lonkjens,
Helle vonkjens,
Die door hart en aadren dwalen,
Sneller dan de lichtstraal schiet,
Als de mond dat kusjen biedt,
Hartdoortintlend, boezemschokkend,
Zieltjens menglend keer op keer,
Telkens meerder lustjens lokkend,
Lustjens, kusjens, immermeer!

Bloeiend roosjen op zijn steeltjen,
Lachend Zusjen!
't Lokkend kusjen
Bracht mij naast u in 't prieeltjen:
Heil u, die dit plekjen koos,
Zie, het schemert hier altoos.
Geef mij klemmend, boezemhijgend,
't Zoetste wat ik ooit ontfing!
Druk nu en wij plukken zwijgend
't Kusjen in de schemering!

Als zij er is.

Hoe kondigt alles u aan!
Pas rijst de heerlijke zonne,
Spoedig dan, hoop ik, volgt gij!

Treedt ge in den bloeienden gaard,
Gij zijt de roos aller rozen,
Lelie der lelies daar bij!

Huppelt gij rond in den dans,
Flux zweven alle gestarnten
Met en rondom u in 't rond.

Nacht! en zoo wierd het dan nacht!
Nu overschijnt gij den zachten
Lokkenden glans van de maan.

Lokkend en lieflijk zijt gij:
Bloemekens, maanlicht en starren,
Huldigen, zonne, slechts u!

Zonne, zoo wees dan ook mij
Schepster der heerlijkste dagen;
Leven en eeuwigheid is 't.

(GÖTHE.)

Minneliederen.
(*Nieuw genre*.)

De grins is afgerukt. De waereld heeft nu oogen,
Zoo zy niet blind wil zyn. De leugen stinkt op 't lest.
C. TUINMAN, *Byschriften*.

I.
Aan Klaartjen.

Geele vlaschzij' is uw hair,
Tweelingskers uw lippenpaar,
En uw oog een brandjen
Voor mijn ingewandjen.
Maar uw hart, mijn lieve KLAAR!
Is een een klein pedantjen!

'k Wil het jawoord deze week;
Want ik word verbazend bleek,
En mijn beeren malen,
Eindlijk te betalen.
Schatjen, als ik leugens spreek,
Mag de Droes mij balen!

II.
Aan Hansjen.

Ik vraag het U, eilacy!

Jufvrouw, is dat galant?
Gij steekt mij met uw gratie
Het Hollandsch hart in brand.

Ge weet niet, booze HANSIE,
Hoe zeer mij dat geneert:
Geen enkele Assurantie
Heeft mij gesekureerd.

III.
Aan Mietjen.

Woudtge voor een duif akteeren?
Kindlief, werp dat masker neêr:
't Kleuren en het ekarteeren
Zijn al lang geen Mode meer!

Wil geen enkel lonkjen sparen;
Geef uw troeven! speel *forcé:*
Onder ons: op *uwe* jaren
Komt men daar veel verder meê!

IV.
Aan Leentjen.

O hoe de liefde 't hart doet gloên!
O vreugde, o zoete weemoed!...
Kom, dierbre! hier gedweept in 't groen;
Maar eerst - tabak en theegoed!

Wat dwaas die U zoo schoon mocht zien,
En 't hoofd nog om zijn lot brak!
Hoort! plechtig bromt de dorpsklok tien....
Mijn lam, wat schaft de pot strak?

Die rozengeur, die kuische maan....
Och, of ik SAPPHOOS luit had!...
Ik wil met Mey wel trouwen gaan:
Zeg, hoeveel is de bruidschat?

Aan de zee.

(*Ingezonden.*)

Rolt voort, gy diepe en donkerblaauwe stroomen!
Tien duizend vloten klieven u om niet.
De mensch verwoest deze aarde; by uw zoomen
Endt zijn regeering. Op het golfgebied
Werkt *gy* 't verderf: des stervelings vernieling
Laat daar geen schaduw - dan zijn eigne, als hy
Op eens, gelijk een droppel, in uw wieling
Van doodsangst spartlend nederzinkt, waar gy
Hem graf noch lijkkist geeft, in eeuwge woesteny.

Zijn voetstap is niet op uw vlakte; uw paên
Zijn hem niet tot een buit: gy rijst ten hoogen
En schudt hem af. Heel dat misbruikt vermogen
Dat de aard verwoest, hoonlachend ziet gy 't aan!
Gy werpt hem uit uw borst den wolken tegen,
En zendt hem, krimpende in uw spelend bed,
En huilend, naar zijn Goôn, waar, tot zijn zegen,
Zijn laffe hoop een baai vindt die hem redt -
Daar smakt gy hem ter aard, en laat hem, half verplet!

Die schepen, wier vernielend donderknallen
Rotsburchten schokt en volkren slaat met schrik,
En koningen doet siddren in hun wallen, -
Die houten Leviathans by wier blik
Hun kleien scheppers zich den tytel geven
Van Heer van u en richter van den strijd,
Uw speeltuig zijnze! en als een sneeuwvlok zweven
Ze uw schoot in, die, vernielend rondgedreven,
De armade en Trafalgar gelijk verderven wijdt!

Uw strand zijn rijken waar niets bleef dan gy!
Wat is nu Hellas? wat Karthaag en Romen?
Uw wijde waatren zagen eens hen vrij,
En sedert menig dwingeland. Hun zoomen
Zijn 't spel van vreemdling, wilde, of slaaf;-als vuur
Vergingen Rijken, door hun val bedolven.
Niet *gy* alzoo! slechts wisslende in uw golven,
Groeft u geen tijd het voorhoofd van azuur;
En heden rolt gy nog als in het scheppingsuur! -

Gy spiegel, die de beeldtnis des Almachten
In storm weêrkaatst; gy, wáár, wannéérge vloeit,
Vergramd of kalm, in zwoelte of onweêrsnachten,
By 't ijs der pool, of waar het Oosten gloeit,
Gy zijt onbandig, eindloos en verheven,
Het beeld der Eeuwigheid, 's Onzienbren throon!
De monsters zelfs die door de diepte zweven,
Formeerde uw slib; - een waereld is uw kroon -
Droef, bodemloos, alleen, blijftge immer voorwaart streven!

En 'k had u lief! en 't was my, Oceaan,
Een spel, my op uw borst te laten dragen,

Gelijk een schuimvlok: sints mijn kindsche dagen
Minde ik de ploegers van uw waterbaan.
En deed hen ook de wilde branding vreezen,
't Was zoele vrees en my was wel te moê;
Want zie, ik scheen een kind van u te wezen,
'k Vertrouwde my aan al uw golven toe,
En streek uw manen glad - gelijk ik heden doe.

Naar LORD BYRON: *Childe Harolds Pelgrimage*, laatste zang, 't slot.

Onweder.

De lucht is zwart, en sluit een engen kring
Van wolken om het hijgend aardrijk heen,
En pakt zich zwijgend meer en meer op één.
Geen enkel koeltjen geeft verademing;
De noordewind, die afwaait van de zee,
Voert in zijn vlucht zelfs hitte en stiklucht meê.

Natuur is stil, - de mond der vooglen zwijgt,
Slechts 't rundvee loeit versmachtend en verhit,
En 't vurig ros, ontslagen van 't gebit,
Ligt nu op 't gras aêmechtig neêr en hijgt.
De zee ruischt dof, als zag de woeste vloed
Met schrik het eind der spanning te gemoet'.

De nacht is daar, doch zie, een dubble nacht
Ontrolt zijn sluier plechtig over de aard:
Geheimvol dreigt het somber wolkgevaart',
Met bliksemschicht en donderbui bevracht.
De gantsche lucht, de zee, het aardrijk, is
Een groot tooneel van sombre duisternis.

Daar schiet op eens de felle bliksemschicht
Den donkren wand der wolkenwoning door,
En land en zee vertoont zich in dien gloor
Aan 't oog, dat zich verheft bij 't flikkrend licht;
Daar rolt op eens de doffe donder rond,
En de echo galmt in 't dreunen van den grond.

Elegie
bij het lijk van een worm.
(*Spekulative gevoels-poëzy*.)

Ontsliept ook gij dan, moê gekropen mooglijk?
   En schudde uw ziel de kluisters af van 't stof?
   Of - was 't de schoen eens wandlaars die u trof,
En, arme! u hier een graf dolf, zoo onooglijk?
   Hoe 't wezen moog', 'k betreur uw droevig lot,
   O gij, die, thands ten prooi aan hoon en spot,
Zijt weggerukt in 't bloeien van uw dagen;....
Helaas! wie helpt den droeven zanger klagen?

Ach, *Tyrus* viel! zoek op de waereldglobe
   Waar *Troie* stond: wat vindt gij? puin en slijk!....
   Gestorven Worm, eens word ik u gelijk:
Vermolmt mijn luit, verrot mijn garderobe!
   De tand des TIJDS scheurt, knaagt, verteert het al:
   Het blozend rozenblad in *Sarons* dal,
De reuzenrij der eeuwige *Appenijnen*,
Gij en uw Bard, - 't moet saam in 't niet verdwijnen!

O zeg, o zeg het mij, wat is het leven?
   Wat is een enkel schepsel op deze aard,
   Met looden last van zielsverdriet bezwaard,
Van 't grijnzend hoongelach des lots omgeven???
   Een nachtlicht aan de azuren sterrebaan,
   Een druppel in d'onmeetbren oceaan,
Een Chirek in een folio - GEMARA,
Een handvol mest in 't zandgebied van *Sahra!!!*

Aan Maria,
als zy weende.

(*Ingezonden*.)

Flebile nescio quid.
OVID:

Ween die zoete weemoedstranen,
   Gy, die nog geene andren kent!
't Is geen regen in de orkanen,
   't Is een balsem in de lent'!
Schooner zijnze dan uw lachjens,
Straaltjens van uw levensdagjens,

Nu verborgen, niet gebluscht.
JESUS heeftze lief die schreien:
De allerzoetste geuren spreien
't Bloempjen waar de daauw in wiegelt, 't hartjen dat in traantjens rust.

Schreize vaak, die malsche droppen,
Draag hun bronwel altijd meê!
Menig heerlijks doenze ontknoppen,
Menig lofzang, menig beê!
'k Weet, zoo lang ik hen zie vloeien,
Dat geen onweêrs in u gloeien,
Dat geen stortvlaag nederviel:
Want zoo lang laat GOD daar boven,
Om te bidden en te loven,
Als twee Englen in den Hemel, Ernst en Teêrheid in uw ziel!

Genot.
(*Streng klassiek*.)

Elk Genot vliegt heen als de pijl des jagers;
Naauw bekoort hij 't oog of hij daalt reeds neder,
Zinkt in 't hart der zee; en alleen de Erinring
Wint door het vlieden.

Geen geluk op aard is van duur. De Vreugde
Draagt den worm der Smart in het onbestendig
Wisslen; - Droefheid volgt als de donkre storm op
Lieflijke kalmte.

Vlied, Herinrings schaduw! - want vóórwaart streven
Is ons heerlijk doel, en verleden stilte
Kan den storm van toekomst noch heden toomen,
Noch ons behoeden.

Wat de mensch ontfang', de belofte is grooter:
Daarom loutert smart veel meer dan de vreugde.
Waar de blijdschap zinkt, daar versiert een traan de
Kroone des levens!

Varia.

Aan Rimax.

Was LAURA aan zijn gloeiend hart gezegen,
Wij misten 't lied des Zangers van *Vaucluse*.
Zoo, RIMAX! had misschien uw zang gezwegen,
Hadt gij geen blaauwtje ontfangen van de Muze.

Volbloedigheid.

'Uw beeld staat in mijn hart geschreven,'
Sprak DAVID tot lange KLIMEEN.
Doch spoedig werd het uitgewreven:
Er liep te veel bloed over heen.

Heldendood op zijn gemak.

Waartoe, o Vorsten! 't veld tot doodsbed uitgelezen,
Waar eeuwige onrust woelt bij 't stormend staalgeklak?
Neen, als gij sterven wilt, zoo sterft gelijk voor dezen
Graaf ROBERT-*met-den-bult:* die stierf op zijn 'gemak!'

Aan een Tooneeldichter.

Uw Treur- en Blijspel, saam ten schouwtooneel verschenen,
Ontfingen 't loon der Kunst: de Menigt' weent en lacht.
Één ding is jammer: dat haar 't *Blijspel* juist aan 't weenen,
Het *Treurspel* aan het lachen bracht!

Dichtrecepten uit de apotheek van *Witsen Geysbeek.*

't Is genoegzaam alleen het rym, dat daar aan mogelyk eenige raarheid en bevalligheid byzet. Was 'er dat boordzel af, de zaaken die aan de rymwoorden verknocht waaren, zouden op zich zelven misschien veler leeslust niet aanlokken; doch 't zyn enkelyk de rymklanken, waarom dit geschreven is. - 't Was genoeg dit slechts in eenige voorbeelden aan te toonen.

C. TUINMAN.*)

I.

Voor een Avondbeschrijving.

Een *zonnetje'* en twee *kimmen*,
Een blaasjen best *azuur*,
Wat *purper* en wat *vuur*,
Gewreven tot ze *glimmen;*
Een *scheemring* en een *graf*,
Een *zefiertje*' en een *maantjen*,
Drie *zuchtjens* en een *traantjen:*
Het schilderstukje' is af!

II.

Voor een Lierzang.

Starren en *neevlen*, een *melkweg* of zeven,
Donders en *bliksems*, zooveel je maar lust;
Vleugels en *Englen*, een *dood* en een *leven*,
Ferm tot een brei door elkander geklutst.
Verder: een *aardklomp*, getrokken op *cithers*,
Geurig gekruid met *ô-ja's* en *maar-neen's:*
Leng het met *zwadders* en *tranen* uit gieters,
Kook het op *dichtvuur's*, en slik het in eens!

III.

Voor een Minnelied.

Een *naam* om te schroomen:
Illyrisch of *Spaansch;*
Een voorraad van *droomen*
Voor zes rijmen gaands;
Een *mond* met wat *oogen*,
Een *schijn* en een *logen*,

*) A.D. 1729. - *Wachter, ziet gij nog niets van den morgen?*

Met *streepjens* gekruid;
Een *scheldwoord* of negen,
Bij wijze van zegen,
De *hel* tot besluit:
Dit draait ge tot pillen,
En voert ze aan wie willen.

IV.
Voor een berijmd Verhaal.

Wilt gij een berijmd verhaal?
Neem een *Ridder* in het staal
En een *Jonkvrouw* in 't scharlaken.
Laat hen in een *lange smart*
Op een *ijzren vaderhart*
Langzaam trekken tot ze *blaken*.

Neem een *heks* of anderhalf,
Met een dozis *tooverzalf*
En een *paddestoel* of veertien.
Smeer ze op *Hem* en 't *Maagdelijn*,
Tot ze *broêr* en *zuster* zijn,
En malkaêr niet willen weêrzien.

Scheid ze dan in *tranen* af,
Giet een helft op 't *Heilig graf*,
De andere in een *kloostercelletjen*.
Laat ze dampen tot een *spook;*
Dood daarna den *vader* ook:
En vouw ze om een ulevelletjen! -

V.
Voor een Elegie.

Neem een *bloempjen* dat *verdord* is;
Liefst een jongen *rozenknop*.
Huil er om en zweer er op,
Dat ons *aanzijn* extra *kort* is:
Meng een *wiegjen* en een *storm*
Met een *seraf* en een *worm*.

Of indien je iets nieuws wilt geven,
Biedt een *vlinder* ook al hulp.
Of een *paerel* in een *schulp:*
Daarbij hoort een *zee van 't leven;*
Hebje dan een *ree* gereed,
O je bent er eerje 't weet!

Zedeprinten.

II. Een middelmatig Poeet.

(*Ingezonden.*)

Voor kustlicht veel te dof, verkeerd gezet voor baken,
Te breed voor een servet, te smal voor tafellaken,
  Te haavloos voor een heer, te kazig voor een knecht,
  Te krom voor boonenstaak, voor hoepel veel te recht,
Te wijs voor burgerheer, te dom voor sekretaris,
Vleesch dat te raauw gekookt en spek dat veel te gaar is,
  Te nietig voor een reus, te rijzig voor een dwerg,
  Te drabbig voor een piek, te spichtig voor een berg,
Te glibbrig voor een koe, te langzaam voor een paling,
Te kwaakrig voor een paauw, te pronkrig voor een taling:
  Zoo vormde vrouw Natuur een van den middelslag,
  Die alles half bezit - heel wil - en niets vermag!
Hij zal een dichter zijn en zet zich aan het knoeien;
Nu zijn de rijmen reê, en wil de maat niet vloeien,
  Dan is de maat gemaakt, maar 't rijmwoord niet gepast,
  Zoo warrelt zich de dwaas in eigen dwangboei vast.
Hij waggelt wurmend voort en houdt niet op met veedlen,
Om in de krant te staan en schralen roem te beedlen.
  Wee u, zoo gij hem kent en op uw weg ontmoet!
  Zijn vingers klemmen vast, hier helpt geen regenvloed:
Gij hoort zijn nieuwst gedicht, al danstge duizend sprongen,
Zijn klaauw laat u niet los voor 't lied is uitgezongen.
  Hij is een krakend wiel, ontspaakt en ongeteerd,
  Een, die geen roeping kent en bij zijn roeping zweert,
Een zonder vuur of vlam, die andren wil ontvonken,
Slechts dorstig naar 't lang nat, door eigen hand geschonken,
  Een vogel, die zijn stem de schoonste waant in 't bosch,
  Omdat gecn nachtegaal kan tjilpen als een mosch;
Een met een narrenkap, zelf rinklend met zijn bellen,
Die onbeschaamd in druk zijn diefstal durft vertellen,
  Den naam van andren schendt, hun beste werk bevit,
  En 't eigen wangedrocht, gelijk zich zelf', aanbidt.
Hij moet, als 't koekendeeg, door vreemde warmte rijzen,
Toch is hij de eerste man der dompers, die hem prijzen;
  Die zich een martelaar noemt, ofschoon hem niemand let,
  En hij 't gezond verstand zelf op de pijnbank zet.
O zoon van zelfbedrog, gevangen door misleiding,
Wensch slechts om eene gaaf, de gaaf van onderscheiding:
  Dan ziet gij, dat natuur, die u in proza schiep,
  U tot een lager kring, dan dien van dichter, riep!

Op een Jacobaas-kannetjen.
Onuitgegeven dichtstukjen van M^{r}. W. Bilderdijk.

Gy kruikjen, voor een eeuw drie vier
Door 't kusgraag mondtjen leêg gezogen,
En toen met recht galanten zwier
Het Teilingsch venster uitgevlogen,
Herinnert ge ons aan 't lieve dier,*)
Zoo schoon volleerd in 't tinteloogen?

Kom, meld ons van haar vrijery,
Als 't weeûwtjen van heur drietal mannen,
In klem der lastige voogdy
Op 't eenzaam slotverblijf gebannen,
Een vierden troggelde aan haar zij',
Om met haar weêr in 't juk te spannen!

Vertel ons, wat dat lipjen sprak,
Wier boord gy eens zoo lieflijk drukte?
Wat honig in dat kusjen stak
Dat braven Borslen zoo verrukte,
En hoe dat pinkend oogjen brak
Toen hy 't verlepte roosjen plukte?

Wat schalkjen, glurende uit dat oog,
Den Burgvoogd 't manlijk hart kon stelen,
Wanneer hy voor haar listjens boog
Om 't olijk spelletje' uit te spelen,
En goeden Flips zoo fijn bedroog
Met Glosters walg op 't dons te streelen.

Vertel van 't willig geldverlies,
En 't zoet priëel van wilgentwijgen!
Doch, kruikjen, neen, vertel ons niets!
Zwijg liever, gy die weet te zwijgen,
Van dezen welpoel des verdriets,
Wiens vuil een pestdamp op deed stijgen.
Wy kennen 't kuissche wijfjen lang,*)
In spijt van al haar hoeksche vrinden,
En weten 't, welk een harden dwang
Het arme schaap moest ondervinden;
Want viermaal weduw, viel 't haar bang,
Niet met een vijfden aan te binden.†)

*) BILDERDIJK gebruikt hier het woord *dier* in de zelfde beteekenis, waarin hij 't in zijn *Ridder Sox* gebruikte en waarin 't vroeger algemeen gebruikt werd, in die naamlijk van *meisjen*. Waarschijnlijk is dit subst. uit het adj. *dier* (dierbaar) geboren. Zoo was een meisjen dan *'t diere* per excellentiam. Zie CATS *passim*, V.D. VENNE *Taf. v. Sinnemal* bl. 12, HEINSIUS *Ned. Poem.* bl. 154, 201, BEAUMONT *grillen* N°. 117, en honderd anderen.

*) Het M.S. heeft hier den variant:

Wy kennen 't jeugdig Koosjen lang.

†) Om dit stukjen wél te smaken, moet men zich een oogenblik, in de beoordeeling van Jacoba van Beieren, op het Bilderdijksche standpunt plaatsen. Het staat ieder vrij, dadelijk daarna weêr even coutoiselijk als galant, de handschoe voor het ongelukkige weêuwtjen op te rapen,

1823.
B.

Herinnering.

Gezegend zij het jaar, de dag, de stond,
(Geen stroom des lots kan die herinnring blusschen!)
Toen ik Haar 't eerste, in 's levens lente, tusschen
De bloemen zag, en bloem der bloemen vond!

Toen ik het eerst haar schroom in slaap mocht sussen,
Toen ik het eerst mocht heemlen op haar mond,
En met een vuurdoop van bezielde kussen
Werd ingewijd in 't zalig minverbond.

Gezegend al dat bitterzoete klagen,
Die hoop en vrees, waarvan mijn eenzaamheid
Het luistrend oor der bosschen deed gewagen!

Want alles wil ik voor de Dierbre dragen:
Wiens oog om zulk een schoonheid heeft geschreid,
Verkiest geen lach: 't zag Englenmajesteit!

(PETRARCA.)

De lach.

(*Ingezonden.*)

Wy hebben alles, zelfs dien luiden lach verloren,
Uit ronde vrolijkheid en gullen spot geboren,
Dien lach van vroeger, die zijn schaatren niet bedwong,
Maar 't hart gelijk een straal verjaarden wijn ontsprong.
De lach, waar lage nijd noch vuile haat uit spreken,
Is nu, en voor altijd! van de aarde weg geweken.
Hoe blijde zat hy met de Vaadren aan den disch!
Nu is hy droef, on bleek van knagende ergernis,
Nu komt hy, 't hoofd gebukt, en sijfelt door de tanden,
En bijt de lippen stuk, die van een koortsgloed branden.
Vaart wel dan, Liefde, en Wijn, en zang, en vreugdekreet,
En hartig schaatren dat de lever schudden deed!
Geen frissche, forsche knaap, met rozen op de konen,
Viert in een lichten roes uit vollen keel de Schoonen;
Geen kus van man en vrouw ruist gul en klappend rond;
Geen dans, die juicht van pret en opspringt van den grond;
Geen guiteryen meer, geen scherts, geen schuldloos jokken:
Maar oogen, gluipende, en gezichten, valsch vertrokken,
Maar hondsche schaamtloosheid, en geile drift, en gal,
En heimlijk tandgekners, dat nimmer enden zal.
Maar laagheid eindlijk, hoon voor die de ellende dragen,
De voetschop voor die viel, en voor den zwakke slagen!...

Ach! wat afgrijsbren weg, gy Lach van vroeger tijd,
Zijt gy doorkropen dat gy dus veranderd zijt?
Lang klonk uw wilde stem, als 't schor gehuil der wolven,
Door naakte puinen rond, in bloedige asch bedolven;
Lang volgdetge onverpoosd en loeiend de oorlogsvaan,
Door steden in den rouw en plat getrappeld graan;
Lang deedt gy uw geschrei by 't knarssend ijzer schallen,
Dat Koningshoofden op het wraakschavot deed vallen;
En volgdetge in *Parijs* de moordkar voet voor voet,
Het edel offer na, den henker te gemoet!
Gy waart het afscheid dat VOLTAIRE gaf aan de aarde,
Toen de Engel van den Dood rondom zijn ziekbed waarde;
En, grijnzende apenlach die over graven loeit!
Sints wierdtge een moker, die van staêg vernielen gloeit,
Dien 't dol *Parijs* elk uur verbrijzlend neêr doet varen,
Om niets wat groot is de verdelging te besparen!

Wee, wee het jong Talent, dat, vol van liefdegloed,
Zich plaats wil maken en het daglicht tegen spoedt!
Wee, wee de Muze, die, doorstroomd van hooger leven,
Den wind der poëzy de wieken prijs wil geven!
Vergeefs, den stofklomp moê, beproeftze, in vrijen vlucht
Omhoog te zweven uit het muffe stadsgerucht.
Reeds heeft die Lach op haar het grijnzend oog geslagen,
Jaloersch op 't vrij gebied waar zy den voet wil wagen;
En als een smetstof, als een kogel uitgesneld,
Bereikt hy, treft hy haar in 't hooge hemelveld.
En zy, die blanke ziel, aan de eindlooze gewelven
Verloren, drijvende op de stralen, tot God-zelven

De vleuglen uitslaande in verrukking, om Zijn throon
Te omgalmen met een hymne, een eeuwgen jubeltoon,
Zy, de arme, midden in heur vaart getroffen, de oogen
Geloken en het hoofd nu op de borst gebogen,
Stort in den poel terug waar al wat rein is smoort,
En sleept zich verre en naar een duister hoekjen voort,
Om, kermende, en 't gepluimt verliezende op de winden,
Het hart vol alsem, een ontijdig graf te vinden.

(BARBIER.)

De heelmeester.

Magister Zwakhals vond het goed,
Heel-meester op zijn deur te stellen.
Weldra zag men den goeden bloed
Zijn bruid naar 't outer vergezellen.
Maar ongelukkig was die keur,
Dewijl de vrouw alleen regeerde:
Waarom men 's nachts op 's Meesters deur
De sylbe *heel* in *half* verkeerde.

Aan een Dichter,

Zie, zooveel hemelsch weetge in uwen zang te mengelen,
Dat gij te weten schijnt, hoe ginds de heilige Engelen
Hun vingren dwalen doen op de elpen hemelluit,
Ja, 't is als of God-zelf somtijds zich tot u richtte
Van aangezicht tot aangezichte,
En zich aan u in woorden uit!

Vol en schraal.

Ziet eens, hoe vet is *Lijs* en hoe verhongerd *Flips* is:
De een schijnt een volle Maan, en de ander haar eklipsis!

By den dood eens zeventienjarigen jongelings.

(*Ingezonden.*)

I.
En was uw taak zoo spoedig hier volend?
Wrongt gy zoo ras u uit den loggen kluister?
Hebt gy zoo vroeg van uit het aardsche duister,
ô Jongling, u naar 't eeuwig licht gewend?
Heeft zich zoo ras de vlinder reeds ontwikkeld,
Ontworsteld aan de omsluierende pop?
Steegtge zoo ras naar 't rijk der heemlen op,
Als door de stemme eens geestes aangeprikkeld?
Gaaftge zoo ras aan dat bevel gehoor?
Braaktge zoo snel uw enge tralies door?

II.
Dit deedtge, ô ja! Vroegtijdig toogtge henen -
Ontijdig niet. Neen, schoonge ras vertrokt,
Schoon u gemis ons diep den boezem schokt,
En wat u mint gelijk een vrouw doet weenen,
Toch, dierbre Vriend, hoe vroeg gy ons verliet,
Toch jammren, toch beklagen wy u niet. -
Of is 't geen heil, geen zegening, dit leven
In d' uchtend van zijn dagen te begeven,
Als nog het hart zich met de toekomst vleit,
En wy nog al die reine droomen smaken,
Waaruit ons eens de koele werklijkheid
Te ras helaas! en schriklijk doet ontwaken;
Wanneer nog niet de wreede ervarenis
Meêdoogenloos die schoone toverwareld,
Die slechts de schepping der verbeelding is
En waar de ziel zoo argloos rond in dwarelt,
Verpletterd heeft en in elkaâr gestort;
Als nog geen smart de wieken heeft gekort,
Waar poëzy, waar liefde ons meê bevleugelt,
En onze frissche en onbedwongen geest,
Te zuiver voor een stoffelijke leest,
Nog niet door list en boosheid werd beteugeld?
Ja, wie zoo stierf is zalig, want de jeugd
Verliet hem niet; zijn onschuld, liefde en vreugd,
De rijkdom van zijn smettelooze ziel,
't Daalde al met hem (volschoone lentebloesem,
Aan wie nog geen der bladeren ontviel!)
Ter neder in des aardrijks killen boezem. -

III.
Dit heil was 't uwe, ô Vriend!
Geen alsemdrop
Verbitterde u de jongste levensteugen:
U deed de dood noch siddren noch verheugen:
Rein alsge kwaamt, steegt gy ten hemel op.
Steeds bleef uw ziel als 't helder meir der dalen,
Wiens zilvervlak geen onweêr rimplen doet,
En dat alleen de smettelooze stralen
Der zonne Gods weêrspiegelt in zijn vloed.

Nog hadtge slechts des warelds zoet genoten,
Nog deed uw voet op 't pad des leeds geen tred;
Nog was u de aard een geurig bloemenbed,
Nog had uw hulk op klip noch rots gestoten,
Nog waartge als 't kind onschuldig, onbesmet:
Nog hadtge hier geen wortelen geschoten.
Niet de Ouderdom, zich lenende op zijn staf,
Gerimpeld en gekromd door zielsbezwaren,
En 't hangend hoofd besneeuwd met grijze hairen,
Voerde aan zijn hand u naar 't verbeidend graf: -
De Jonkheid was 't, die, dartlende op heur wieken,
Het minzaam oog verteedrend zacht en blaauw,
't Gelaat gebloosd van 's levens morgenkrieken,
En 't blonde hair bedrupt van hemeldaauw,
Glimlachende u tot rusten uit kwam nooden,
De peuluw schudde en neêrlei by de dooden.

IV.
ô Zeker gingtge zonder zuchte of klacht!
En (wat gewis u 't afscheid heeft verzacht)
Gy stierft niet in de lente!
Als alles lacht,
Als heel Natuur, zich in heur bruidskleed tooiend,
De ziel versmelt, verhemelt door heur pracht,
En de uchtend, in zijn rijke staatsiedracht,
Uit stralende urn gebloemte en glansen strooiend,
Wat adem heeft tot vreugde en leven wekt,
En 't snoer dat ons aan 't stof hindt naauwer trekt,
ô Dan is 't hard, ja grievend hard, door weelde
En heil omringd, te scheiden van deze aard,
Die, schoon zy meest slechts droeven weêrspoed baart
En voor één roos ook duizend doornen teelde,

Toch zooveel schoons, zooveel aantreklijks heeft
Voor ons, haar kroost.
Zie, daarvoor, ô Ontslapene,
Heeft u de zorg behoed van d' Ongeschapene,
Die wondt, maar aan de wond verzachting geeft.

De winter doet vallei en heuvel kwijnen,
Geen zonnelicht breekt door de wolkgordijnen: -
De stervensstond der kwijnende Natuur
Was ook voor u, ô jongling! 't stervensuur-
Ook zy lag door een lijkkleed overtrokken,
Toen men u hulde in 't blanke lijkgewaad:
De sneeuwjacht, die zich dwarlend nederlaat
Bekleedde haar met glinsterende vlokken;
En wat dus deed zich op voor uw gezicht
Dan doodsche rouw. die kalmte schonk aan 't harte:
Niets dat u nog terug hield gaf u smarte -
Daarom gewis viel u het sterven ligt! -

V.
En, Ouders, gy, die, troostloos neêrgeslagen,
Verloren zijt in hartverscheurend klagen!
Stelt niet aldus u tegen God te weêr!
Beweent uw zoon, (de traan toch is een balsem
Die 't bitter lenigt van des lijdens alsem)
Maar mort niet, neen, berust in d' Opperheer.
En waartoe zoudtge jammeren? Hier boven,
Waar de Engelen, in onbewolkten glans
Zich badende, de oneindige almacht loven,
Daar is uw zoon; daar toeft, daar zweeft hy thands!
Ja, hem is wèl! In hooger, reiner kringen,
Waar hy den Heer het hallellied mag zingen,
Verbeidt hy u, verre uit uw stoflijk oog.
ô Zijt dan kalm, berustende en te vreden:
Al ziet gy ook de broze schelp vertreden,
Lof zij den Heer, de parel is omhoog!

Drie uurwerken.

JAN trekt zijn streng en zwijgt, en zegt niets dan gevraagd,
JOOST kakelt schielijk op, of 't donker is of daagt;
JAAP is nooit zeggens zat, al had hij nacht en dag werk:
JAN is een wijzer, JOOST een wekker, JAAP een slagwerk.

Le nouveau Midas.*)

Entre un rustre de l' Hélicon
Et le gracieux Apollon
Un jour survint une querelle
A qui des deux avait la taille la plus belle.
- Sans doute que Phébus le fit écorcher? - Non;

*) Ofschoon de Redacteuren van BRAGA bij voorkeur geen bijdragen in vreemde talen opnemen, hebben zij echter gemeend, aan dit geestige stukjen, hun door een Belgisch Kunstbroeder toegezonden, geen plaatsjen te mogen ontzeggen.

Car il avait signé la constitution.
Assis non loin de là sous l'ombrage d'un hêtre,
Le grand Critique ALIBORON
Tranquillement laissait ses ânes paître
Dans les prés du sacré vallon.
Près de lui le couple s' avance
Et lui tire sa révérence:
‘O toi qui parcours l' Hélicon,
‘Ne connais-tu pas Apollon?
- Non; mais, s' il venait à paraître,
Je crois à sa beauté pouvoir le reconnaître.
‘Eh bien, il est devant tes yeux;
Dis-nous quel est Apollon de nous deux?’ -
Aussitôt le sot examine
La mâchoire, le nez, les oreilles surtout:
Mais quand du rustre il eut analysé la mine
Et consulté long-temps son goût,
Se trouvant avec lui quelqu' air de ressemblance,
Il lui donna la préférence.

Il est toujours avantageux,
Alors qu'on a des pairs, d' être jugé par eux.

Oprecht bedrog

‘Ik lieg!’ zegt LOUW de logenaar.
De jongen liegt, en 't is dus waar.
Ziet hoe oprecht nu LOUW bedriegt:
Hij zegt de waarheid en hij liegt.

Een klein-steedsch Burgemeester.
(*Fragment uit een Blijspel. Eerste bedrijf, derde tooneel.*)
Historisch waar.

DRAMATIS PERSONAE:

VAN DALEN, *burgemeester*.
STEIN, *zijn klerk*.

VAN DALEN.
Wat wil dat leven toch? wie, duivel! klopt daar weêr?

STEIN. (*buiten de deur.*)
Mijnheer, *ik* ben 't... ik woû...

VAN DALEN.
Wie?

STEIN. (*binnen tredende.*)
Ik: uw klerk, Mijnheer!
Een enkel woordjen maar: 'k zal u niet derangeeren.

VAN DALEN.
Kom in, spreek, en - verdwijn!

STEIN.
Mijnheer, drie vreemde heeren
('k Denk ambtenaren uit de hofstad,) zijn reeds vroeg
Op gistren hier geweest. De een, die een lintjen droeg,
Wenschte u om zaken van het hoogst belang eens even
Te spreken. Maar - ge ontbeet.

VAN DALEN.
Wat hebt gij voor gegeven?

STEIN.
Wel, dat ge ontbeet, Mijnheer!

VAN DALEN.
O Ezelsoor!

STEIN.
Maar wat
Had ik dan anders....

VAN DALEN.
Uil! dat ik *verhindring* had.
De waarheid moet een floers, of baart zich zelfverwijten:
Een burgemeester moet incognito ontbijten!

STEIN.
Twee uren later kwam die boerentroep van laatst.

VAN DALEN.
Dat onbeschaamde vee!

STEIN.
Zij hadden grooten haast:
En zeiden datze nu in nog geen veertien dagen
Reeds zesmaal kwamen, om - vergeefs naar u te vragen.
Nu eindelijk *wilden* zij en *moesten* zij gehoor.
'k Ging naar u toe.

VAN DALEN.
Ga voort!

STEIN.
Daar bijt de meid me in 't oor,
't Zou wis te vroeg, of wel, te laat zijn voor die snaken:
Want gij waart in de PAAUW een balletjen gaan maken.

VAN DALEN.
Wat hebt ge toen gedaan?

STEIN.
'k Zei: ‘lieve vrienden, wacht,
Totdat hij zijn partij ten einde heeft gebracht.’
En 'k meende dat ik dus.....

VAN DALEN.
O domheid zonder voorbeeld!

STEIN,
Was 't andwoord dan niet goed, dat gij het dus veroordeelt?

VAN DALEN.
Vermoeid van 't zwoegen en het zweeten, dat alleen
De rust en 't heil bedoelt van 't dierbaar Algemeen,
Was 't eeuwen hèr vergund aan waarlijk groote mannen,
Zich door een matig spel een weinigjen te ontspannen:
Zoo minde HUIG DE GROOT den drijftol, NOMSZ den wijn.
Maar die ontspanning moet een diep mysterie zijn
En blijven voor het gros der Natie. Tracht den luiden
Voortaan met waardige ernst half fluistrend te beduiden:
‘Mijnheer is aan het werk: want van *zijn* hoofd en hand
‘Hangt nu de redding af van 't dierbaar Vaderland!
‘Hij zit alleen. - Daar is geen vriendlijker geboren,
‘Maar als hij arbeidt, mag geen sterveling hem storen.

STEIN.
Een half kwartier daarna - daar hoor ik een gedruisch;
Daar rolt een Char-à-banc, en houdt hier stil voor 't huis:
‘De burgemeester kan u geen gehoor vergunnen;
Ook zoudt gij moeilijk daar van daag op wachten kunnen:
Hij is daar net voor zijn gezondheid uit gegaan.’
Zoo sprak ik hem beleefd met effen tronie aan:
‘Zijn knecht is bij hem, voor sekuriteit: dat wapen
Is wel niet noodig; maar men kent de boerenknapen:
Die werpen d' edelste met steenen en met slijk;
Vooral wanneer de man rechtvaardig is en rijk.

Je voelt, Meneer verknoeit zijn tijd niet: ook in 't wandelen
Bepeinst hij, hoe in deze of gene zaak te handelen.' -
Een uur of acht daarna, daar komtme de Sinjeur
Warempel in zijn kar weêr stilstaan voor de deur.
'*Nu* tref ik toch Mijnheer VAN DALEN, wil ik hopen?'
- Neen! evenmin als straks. - 'Is hij dan nog aan 't loopen?'
- Wel zeker niet, Mijnheer! - 'Waar is hij dan?' -
Op 't bal.
Denk niet dat hij om u zijn vrienden laten zal!

VAN DALEN.
Vervloekte babbelaar! de drommel magje halen!

STEIN.
Om kort te gaan, Mijnheer: want 'k wil u al dat malen
En haspelen maar niet vertellen: - hij sneed uit,
Maar gaf mij eerst dit pak, dat zaken in zich sluit
Van 't wichtigst aanbelang: zoo zeî hij.

VAN DALEN.
Laatme kijken!

STEIN.
Och, lees het maar: dát kost toch niets!

VAN DALEN.
Die letters lijken
Wel hanepoten! En geen punt of komma!.. Daar,
Jij hebt een goed gezicht, VAN STEIN, lees jij het maar!

STEIN.
't Is goed, Mijnheer. Maar dan?

VAN DALEN.
Dan zul-je reskribeeren.

STEIN.
Maar *hoe*, Mijnheer?

VAN DALEN.
Maar hoe?.. moet *ik* je dat nu leeren? -
Zoo als 't gewoonlijk gaat: men denkt; men zal eens zien;
Men wacht; men hoopt; de tijd; de ruimte bovendien...
Wat dubbelzinnigheên, die niet met al vermelden,
En zooveel hoop als voor een weigering kan gelden.
'k Gun dat een ander man, die op de hoogte staat
En die den tijd heeft, met die lasten zich belaad',
En, van des morgens acht tot in den nacht na elve,
De wetten bestudeer': *ik* maakze liever zelve:
Dat is veel korter ook. En een verheven geest
Kiest nieuwe wegen waar een daaglijksch mensch voor vreest

STEIN.
Maar de achting der gemeente?...

VAN DALEN.
O die is overbodig!

STEIN.
Wat zal men denken?

VAN DALEN.
Uil! het denken is niet noodig!

Kleed fn man.

De snijderswinkel en het hof,
Staan strijdig om den hoogsten lof:
Wie dunkt u dat van twee de beste kunste kan?
Daar maakt de man het kleed, hier maakt het kleed den man.
C.H.

Anathema.

(*Ingezonden.*)

De dingen wetende, komen wij den menschen leeren de vreeze Gods.
PAULUS.

Geen krijg, geen oproer meer! geen burgerbloedverspillen!
Niet langer om 't altaar van 't gulden kalf gedanst!
Zie Dagon duizelen! Zie Gog en Magog trillen!
God sprak den priestren toe: 'indien zij boeten willen,
Dat zij zich haasten, want de wraakdagscheemring glanst!'

Gij vorsten, volkeren! gaat, knielt in zak en assche,
Eer op de donderwolk de Richter u verrasche:
Gij slaapt! ontsluit uw oog, nu 't nog ontsluiten kan!
De zee zwolg Tyrus in, het zwavelvuur Gomorre:
Wek uw bezwemen ziel, eer God haar huis verdorre!
Ontwaakt, ziet op, en sneuvelt dan!

Wee! wee den machtige, die, aan 't festijn gezeten,
Met de onderdrukten lacht en 't dreigen der propheeten:
Hij is een BELTSASAR, die hart heeft noch verstand!
Hij ziet, bij 't zwelgend bekerslingeren,
Het vlammend vuurschrift niet, dat zichtbre geestenvingeren
Dwars door de bloemen heen doen rijzen aan den wand!

Hij wordt verworpen als die trotsche Geest, wiens glorie,
Wiens val verschriklijk was, wien 't krijgsros der viktorie
  Eerst vliegen deed, en toen verplette met zijn hoef!
Toch scheen NAPOLEON naar 's wareldskroon te dorsten;
Zijn sporen groefden 't hoofd van koningen en vorsten,
  En in hun hoofden bleef de groef!

Wee, wee dien! - Maar ook wee den bedelaar, die veinzend,
Benijdend aanklopt aan het vorstenhof, niet deinzend
  Voor 't fluistren van den nijd, die op den drempel beidt!
Wee, die d' onschuldige, in den schandeboei gegrepen
En naast twee moordenaars, naar 't strafgericht ziet sleepen
  En voor zijn voeten niet zijn rijksten mantel spreidt!

Hoe! volkren, kentge uw God, het eeuwig Opperwezen,
Uw Schepper niet? En toch, toch kan uw blik hem lezen,
  In al uw goed, uw kwaad, altijd en overal!
Uw dagen telde een God, een God voorzag uw daden,
En leidt een Held u op tot roem en lauwerbladen,
  Slechts God is 't dieze schenken zal!

Zijn stem ontsloot in deze uw dwaze en booze dagen
De omwentlings-jammerpoel: de pest is uitgeslagen,
  't Bloed der gerechtigen vloeide als een oceaan,
De volkren, slapende onder 't spitse van den degen,
Zien zoo als Jacob, in een vreemden droom gezegen,
  Gods Englen weêr ten hemel gaan!

Zoo trilt dan! Weldra klinkt, Zijn naadring kenbaar makend,
's Aartsengels strafbazuin!... de wolken scheuren krakend,
  De dag van eeuwig wel en eeuwig wee daalt neêr!
Dan zal Jehovah God in bliksemvlammen rijzen,
  U op uw valsche goden wijzen,
  En vragen: wie toch is de Heer?

Tot zevenwerven zal die wraakklaroen weêrklinken,
En voor Zijn zetel de geslachten neêr doen zinken,
  Die, bleek, en siddrend van den schrik,
  Als schimmen door elkander wemelen;
En de ijzren poort der hel en de elpen poort der hemelen,
  Ontsluit in d' eigen' oogenblik!

Gods stemme want het kaf! Wie kan dien stortvloed teugelen?
De vorsten buigen voor den stormwind zijner vleugelen.
  Elk brengt zijn hoop, of wel, zijn wanhoop voor Zijn throon!
In 't zeebed, op 't gebergte, in 't diep der katakomben,
  Dwars door het marmer van de tomben,
  Beweegt zijn adem 't stof der doôn.

o Eeuw ontruk u aan uw ijdele gedachten!
  Weldra ontbreekt de lucht de ruimte waarge zweeft.
o Mensch, uw roem, uw vreugd, uw woelen en uw smachten,
  't Is alles ijdelheid, die zelfs geen schaduw heeft!
Waaraan toch denkt gij dan, gij die, in zondig blaken,
  Uw armen naar een rif, een schim houdt uitgebreid,
Die ieder uur verwacht met lachjens op de kaken?....

Daar komt, daar is ze, de Eeuwigheid!

(*Victor Hugo*.)
1825.

De vrienden der eeuw.

'k Dacht vroeger in den schoot der onbekrompen weelde,
Dat ik al 't ware zoet der vriendschap smaken mocht:
Men zeî, mijn lach verrukte en ieder woordjen streelde,
Mijn tegenwoordigheid werd overal gezocht.
Met lieve egards en kleine zorgen,
Met komplimentjens, honigzoet,
Kwam elk, van d' avond tot den morgen.
Mijn minste wenschen te gemoet.
Ik deed millioenen harten blaken,
Geen LAURA was zoo lief geweest.
Ik was zoo goed als schoon, ik kruidde de vermaken,
Ik enkel deed de kippen smaken,
Omdat ik tintelde van geest
En lachjens tooverde op de kaken....
Maar eensklaps, ach! wat ommekeer
Waar is die zoete droom gevlogen?
Wat lot heeft mij ontthroond?.. Die hingen aan mijn oogen,
Zij vinden mij noch lief, noch schoon, noch geestig meer.
Niet één bezoekt mij nu van heel die wufte menigt.
Die vlinders in mijn voorspoedstuin,
Die 'k vroegen vleiende aan mijn tafel zag vereenigd,
Wier trouw mij vaster scheen dan marmer en arduin
Geen die mijn tranen droogt, geen die mijn droefheid lenigt.

En wat verloor ik dan? een weinigjen fortuin!
Helaas! ik gaf die honigtongen
Maar al te veel gehoor! - Maar 't liedje is uitgezongen
En, dacht ik, baart het al wat smart,
'k Wil, vrijgesproken door 't geweten,
De vuile ondankbaarheid vergeten,
De valschaarts bannen uit mijn hart.
'k Wil zwijgende alles overgeven,
En enkel voor mijn kindren leven.
Maar ziet, daar komt op eens, ver in Amerika,
Een lang vergeten oom te sterven,
En laat een kist ducaten na
Een stoomfabriek, een huis, et caetera,
En, of ik wil of niet, ik moet die schatten erven.
Dat was een nieuwtjen voor de stad!
Nu stroomen een, twee, drie, al de oude vrienden samen:
De ruggen worden slap en ieder bromt zoo wat,
Dat een exkuus verbeeldt, en geeft de liefste namen.
Wat toch een handvol gouds niet doet!
Het maakt de zwartste toekomst helder:
Ik wordt weêr overal als lief en schoon begroet,
En heel een waereld vraagt, gebogen aan mijn voet.
't Geheim mijns harten en de sleutel van mijn kelder.

Albumversjens
ten gerieve van hedendaagsche vrienden.

I.
Zoo lang 'k u zie, mijn beste maat,
Zijt gij mij onbehaaglijk,
Maar nu gij naar Oostinje gaat,
Valt mij uw vriendschap draaglijk.

II.
Gij hoopt een vriendschapswensch te lezen
Op 't albumblad, wel nu:
Dat dit den laatsten last mag wezen,
Dien 'k immer krijg van u.

III.
De vriendschap is een onverdoofbaar vuur,
Doch de olie van den welvaart moet het voeden:
Ach, overstelpt door onheils donkre vloeden,
Heeft zelfs haar schoonste vlam geen duur.

Aan den autheur eener slechte vertaling van Schillers Kindesmörderin.

Ofschoon de wet haar geen genâ zal geven,
'k Beklaag van harte uw *Kindermoorderes*,
Die kermt dat zij, door schaamte en schand gedreven
Heur spruit gemold heeft met een tafelmes.
Hoe is 't uw plicht, dat voorbeeld te imiteeren!

Uw kreupel vaers is lange na niet frisch:
Kondtge er niet af, het ding te fabriceeren,
Verniel het dan ten minsten als 't er is.

Sentimenteele poezij.

(*Ingezonden.*)

I.
Duizendtallen oceanen
Zijn in 't eindloos waereldmeir
Van mijn bittre weemoedstranen
Slechts een droppel en niets meer.

Honderdduizend exteroogen
Doen den zwerver minder smart,
Dan het branden van mijn oogen,
En het smachten van mijn hart.

Tachtig uitgevaste leeuwen
Om het leger der hijëen,
Kunnen samen nooit zoo schreeuwen,
Als ik huil om u alleen!

II.
Ach, wat blijft me uw afzijn kwellen!
Scheiding, ach, een ijslijkheid!...
Doch - ik zal eens even schellen
Om KATRIJN, de linnenmeid.

Diep in droefheid neêrgezegen,
Schrei ik om den dood en 't graf, -
Kom, KATRIJN, de kamer vegen!
En veeg ook mijn tranen af!

Scheiden is niet uit te hoûen,
Lachjens, lusjens gaan dan heen, -
Als KATRIJN met Mey gaat trouwen,
Ach, dan blijf ik gants alleen!

Drukfout: bl. 51, reg. 6 van ond. staat:
ROBERT-*met-den-bult*, lees: GOVERT-*met-den-bult*.

Uit het kladboek van een uitgever.

I. Een brandbrief.

Aan den Heer GEDACHTENKERN,
Excellent poëet modern.

Waarde, zeer geleerde Heer!
Uwé ziet, daar ben ik weêr.
'k Wou zoo gaarne, kon het lukken,
Doen beginnen met het drukken
Van mijn prachtpruls tiende jaar.
'k Heb nu enkel fransche zetters:
'k Druk met splinternieuwe letters,
En de plaatjens zijn al klaar:
SLUYTER, KAISER en VAN ELVEN
Konkurreerden met malkaâr. -
Maar och, met den inhoud - zelven
Staat het bitter, bitter naar! -

Niet dat Neêrlands nachtegalen
Mij niet gaarne tol betalen -
Juist kontrarie: 'k wacht genoeg,
Meer zelfs dan 'k ter pers' kan leggen!
Maar helaas! wat zal ik zeggen?
Geen dier Heeren stuurt wat vroeg.
'k Heb in *Maart* aan BEETS geschreven,
Maar die repliceert mij niet.
VAN DER AA zal stellig geven;
'k Wacht van HEIJE een zang zes zeven,
En van KRAAN een lentelied;
Maar dat alles, gis ik wèl,
Vult te samen nog geen vel.

Daarom wenschte ik u te vragen -
U heeft zulk een lief talent,
En ('k zou 't anders nòg niet wagen!)
U is voor zoo vlug bekend! -
Maak mij binnen veertien dagen,
Waar' 't ook Dolhuis-poëzy,
Voor een blad of vijf kopy! -
Hierbij eene der gravuren:
't Is een wintertjen op staal,
Met een stuk of zes figuren,
Recht geschikt voor een *Verhaal*.
Wil mij dat dan tevens sturen.
Maak er, als 't niet anders kan,
Maar gerust een zomer van!

Nooit kan ik genoeg herhalen,
Hoege mij verplichten zult.
'k Zal royaal en prompt betalen,
Wat ik houd niet veel van schuld.
Ook ontfangtge een exemplaartjen,
Afgesneden op een hairtjen

En geheel in 't vuur verguld. -
Met een spoedig reskribeeren
Zal uwé mij zeer vereeren.

't Boek van den Roskam.
Zesde onderhoud.
De Dichter en de kopyist;
of de vriendschap van 't lettervolkjen.

DE DICHTER.
Voerde u 't Gerucht mijn naam reeds tegen op zijn pennen?

DE KOPYIST.
'k Verzoek excuus, mijn heer! 'k heb de eer niet u te kennen.

DE DICHTER.
Dan schijntge een vreemdling in 't geletterd Nederland:
't Maak vrij wat opgang: ik heet STEVEN ASSONANT.

DE KOPYIST.
Ha! STEVEN ASSONANT!.. Hoe kon ik ook zoo wezen!
Is uwé die poëet, zoo hoog door elk geprezen?
Wie die uw werken niet bij name noemen kan?!
De kranten krielen, elk genootschap dreunt er van!

DE DICHTER.
O menig zag mij nooit, schoon 'k leve in zijn memorie:
Mijn klein persoontje is zoo bekend niet als mijn glorie,
En daar ik voor mijn roem den tijd maar zorgen laat,
Verschijn ik minder naar mijn arbeid verder gaat.

DE KOPYIST.
U is wel zedig.

DE DICHTER.
Dan, 'k zal de oorzaak u doen hooren,

Waarom ik kwam, maar zorg dat niemand ons kan storen.
Weet dan, een vriend van mij, notaris te *ABC*,
Die geen zoo hoogacht als hij 't mij sints jaren deê,
Mijn vriend van kindsbeen af. ja, 'k mag wel broeder zeggen,
(Ach! 'k denk nog dat ook ik van smart het af zal leggen,)
Die ligt helaas! ter neêr, het doodszweet op 't gelaat.

DE KOPYIST.
Wie is die vriend die u zoo diep ter harte gaat?

DE DICHTER.
Helaas!

DE KOPYIST.
Die vriendschapsband schijnt wel heel vast geweven...

DE DICHTER.
Ach, waarom als hij sterft, moet ik hem overleven?..

DE KOPYIST.
'k Gevoel, het valt u zwaar! het is een droeve slag...
Maar wie dan is mijnheer, indien ik vragen mag?

DE DICHTER.
Ge kent mijnheer SONNET?..

DE KOPYIST.
SONNET! ha, die Notaris?
Die kundige Jurist, die steeds van zessen klaar is?

DE DICHTER.
Hij zelf!

DE KOPYIST.
Kan 't mooglijk zijn!

DE DICHTER.
Ja, 't is maar al te waar.
'k Roep vruchtloos al mijn hoop, mijn laatste! bij elkaâr.
Mijn zorgen baatten niets, de krisis is verstreken:
Hij ligt te sterven, ja, is mooglijk al bezweken.

DE KOPYIST.
't Is vreemd dan, dat men 't nog geen schepsel zeggen liet:
Geen sterfling weet het, zelfs zijn beste vrienden niet.

DE DICHTER.
Wel wis! daar paste *ik* op, en 'k zorgde wel met reden
Dat geen den drempel van zijn woning kon betreden.

DE KOPYIST.
Mij dunkt, ik voel het al, waar dat het heen zal gaan.
Wat wilde U? -

DE DICHTER.
Luister toe, ik doe het u verstaan.
Terwijl ik, door den slag ontroostbaar overrompeld,

Geheel en al in rouw en tranen neêr gedompeld,
Mijn kranken vriend verzorgde, en, nimmer wakens moê,
Zijn drankjen schonk, vond ik, nog vat ik zelf niet hoe,
Toch voor zijn ziekbed een minuutjen, om twee stukken
Te koncepieeren, die bijzonder mochten lukken.
En daar het me in dien rouw niet mogelijk kon zijn,
Ze in 't net te brengen op gesatineerd velijn,
Terwijl mijn kieschheid ook voor overrassching bang was,
Daar, voorts, een schoone hand altijd van 't grootst belang was,
Daar elk me u roemt als trouw, voorzichtig, braaf en stil,
Zoo is 't, dat ik mijn plan u toevertrouwen wil.

DE KOPYIST.
Het is dus een geheim?

DE DICHTER.
O neen: maar 'k zou niet wenschen
Dat iemand ooit het wist... gij kent als ik de menschen...

DE KOPYIST.
't Is waar. Intusschen, zoo ik wil gaan schrijven, dient
Uw goedheid mij vooraf....

DE DICHTER.
Wel zeker, luister, vriend!
Ge voelt, mijnheer SONNET moet in zijn post vervangen,
Intusschen weetge hoe de geldlijke belangen
De menschen jagen in ons vaderland. De kist
Is nog niet onder de aarde of 't ambt is weggegrist.
't Is àl intrigue, en, vriend! gij kunt gerust gelooven.
Indien ik mij vertoonde, ik wierd op zij' geschoven.
Ik wenschte namelijk de post wel van dien man,
Wiens vriendschap en wiens roem ik nooit vergeten kan.
Zijn enkle naam alleen zal moed en krachten schenken:
En daaraan zal zijn post nog beter mij doen denken.
Ik heb dus hier een klein rekwestjen opgesteld.
En voorts, want gij gevoelt, de ware dichtaâr zwelt
Ook tegen d'onspoed in, vervaardigde ik een Ode,
In tien koepletten, tot betreuring van den doode.
Zij heeft me wat gekost, maar ze is God dank, toch af:
Ik moet haar schreiend deklameeren bij zijn graf.
Zie daar, waarom ik kom: van beide die produkten
Wenschte ik dat spoedig twee kopyen u gelukten:
Doe dus terstond uw best. Ik kom na tiene weêr.
En dan, als ik ze heb, zal niets ter waereld meer
Me een enkel oogenblik verwijdren van de sponde
Mijns vriends; dan wacht ik dáár zijn allerlaatste stonde,
En toone aan ieder die zich ongeloovig toont,
Dat hier beneden nog oprechte vriendschap woont.

DE KOPYIST.
Dat heeft geen sterveling zoo krachtig nog bewezen,
En, bovendien, 't bewijs schijnt mij recht nieuw te wezen.
Ik voel wat gij begeert; de zaak is nu gezond:
Twee prachtkopytjens en - den vinger op den mond!
Vrees niets: 'k versta de kunst van hooren, zien, en zwijgen.

DE DICHTER.
Niet dat de zaak juist zoo 'n mysterie is: 't verkrijgen
Eischt spreken: 'k sprak dus met die menschen, van wier macht
En invloed ik de hulp die noodig is verwacht.
Maar ach! men kan zelfs àl zijn vrienden niet vertrouwen:
De mannen zijn jaloersch, niet minder dan de vrouwen,
En dikwijls schuilde zelfs de haatlijkste eigenbaat
In 't kleed der vriendschap, ook bij de allerschoonste daad.
Men mocht soms denken, dat, in weerwil mijner smarte,
De zorg voor *mijn* belang niet sluimerde in mijn harte.
O zoo'n miskenning waar me een bittre slangenbeet!
't Is daarom 't beste dat geen sterfling er van weet.

DE KOPYIST.
En wat dan toch, Mijnheer! zou u in deze onteeren?
Hetgeen gij hebt gedaan moet ieder approeveeren.
Uw schroom, geloof me vrij, is al te delikaat:
Hij die een vriend bemint, mint wat hij achter laat.
En niet naar 't ambt te staan, dat eens een vriend vervulde,
Is achterblijven in de ware vriendschapshulde.

DE DICHTER.
Geen sterfling die nog ooit zoo in mijn harte las!
Al wat mij goeds van u vooruit verzekerd was,
Wordt heerlijk door elk woord bevestigd, en ik juiche
Dat ik mij-zelven van die waarheid overtuige.
Nu keer ik naar de spond des lijders die mij wacht:
Wat zou men zeggen, als zijn allerlaatste klacht
Vergeefs mijn naam noemde en *mijn* vingeren ontbraken
Om 't oog te sluiten, ach, dat nooit meer zal ontwaken!

Fantazy.

(*Ingezonden.*)

Tonen van vorigen tijd! weêr ruischt gij zacht langs de snaren,
'k Voel weêr het zoete genot van dagen, die lang reeds voorbij zijn.
Ach, zij vloden daar heen, als 't licht, dat voor duisternis plaats maakt,
Als een gedaante des drooms, die zacht, in het slapen ons naadrend,
Sterflingen boeit, hun hart van verrukking doet kloppen, maar eensklaps
Vliedt, wanneer wij ontwaken, wanneer haar onze arm wil omvatten.
Waarom heerscht er smart op deze aarde en sterven we niet, als
Vreugde en geluk ons verlaten? Helaas! hoe oneindig veel dooden
Sterven wij hier door verdriet! Hoe vaak voelt men 't hart niet verscheuren. -
Ja, er was eenmaal een tijd, toen ik nimmer nog tranen geschreid had,
Dan van vreugde en geluk. Hoe liefelijk vloden de dagen
Eertijds heen: geen dorens ontcierden de rozen, die daaglijks
Frisscher en frisscher door heerlijken geur mij verkwikten! toen dacht ik
Nooit een einde te zien aan 't geluk; ik dacht niet dat alles
Zonder verpoozing wisselt, dat vreugd en smart hier vermengd zijn;
'k Zag in den mensch nog 't blad niet, drijvend op 't toppunt der golven,
Slingrend dan hier en dan daar met den stroom der schuimende vloeden.
O, nu ken ik u beter, gij speelbal der worstlende golven,
Zwervend blaadjen des herfts waar de dwarlwind wilkeurig meê dartelt: -

Zou dan standvastig geluk uw boezem immer bewonen? -
Neen, uw geluk is een bloem in het schoonst der Meymaand ontloken.
Teêr is haar blad: noch hagel, noch sneeuw of verschriklijke orkanen
Duldt zij nabij haren kelk of aanstonds wordt zij verbroken.
Zalig, wanneer nog geen storm dat tedere bloempjen ontcierd heeft,
O, dan lacht steeds de vreugd en deze aard is een liefelijk Eden,
't Leven een zalige droom; - doch rollend kraken de donders,
't Eden is heen en eensklaps ontvliên de genoeglijke droomen. -
Hemel, hoe zoet lag ik eens onder zalige beelden te sluimren;
Beelden in rozen gehuld vertoonden zich toen voor mijne oogen,
Half verborgen in wolken van 't gloeijende rood van den morgen;
't Waren gedaanten, gehuld in het toovrend gewaad van de Liefde!
Even als dampen des avonds van 't luchtruim duizende vormen
Alle verschillend, maar schoon, door 't ruischen der windjens verkrijgen:

Even zoo rezen die beelden van vreugde, van eindloos genoegen,
Duizendvoudig voor mijne ziel, maar immer toch heerlijk
Immer zoo schoon! Maar even als soms bij de zwevende dampen
Plotsling de orkaan zich verheft en de schoone beelden uit één drijft,
Snel doet verstuiven en eindlijk geheel doet vlieden: zoo dreef ook
Eenmaal de orkaan van 't leven mijn teedre beelden daar henen.
't Lieflijk licht van geluk verborg zich achter de wolken,
Zwart als een somber gordijn omhullen zij thans mijne toekomst,
Aaklige schuimen vertoonen zich immer aan mijne verbeelding,
Ja, zelfs sluimrend omzweeft mij dikwijls een sombre verschijning.
Lang zijn de bloemen daarheen, die niet dan denkbeeldig bestonden;
'k Zag die rozen zoo gaarne, zij lachten mij toe uit de verte.
't Was zoo schoon, als het purper in 't oosten in d'uchtend van 't voorjaar,
Rijzend boven de golven der zee en het witte geklots der
Schuimende vloeden, 't gezichteind met purperen kleu ren verguldend!
Ja, nog voel ik dien tijd toen klonken mijn snaren veel schooner,
Liefde en Vrijheid bezielden den ruischende toon der gezangen,
't Lied was de schoone mijns harten, den vuurgloed der Vrijheid geheiligd.
Vaderland, Vrijheid en Liefde, 't bloed bruist bij 't hooren dier namen
Sneller mijn aderen door en ik voel mijn boezem weêr kloppen.
Ach, 't is de stervende vonk, die soms mij de lier eens doet grijpen:
Zwoegend klopt dan mijn hart, maar is eenmaal dat vonkjen verdwenen,
Dan verliest zich de laatste dier tonen in de ijlende winden. -

Sonnet op het Sonnet.

Geverfde pop, met rinkelen omhangen,
Gebulte jonkvrouw in uw staal' korset,
Lamzaligste aller vormen, stijf Sonnet,
Wat rijmziek mispunt deed u 't licht erlangen?

Te klein om één goed denkbeeld op te vangen,
Voor epigram te groot en te koket,
Vooraf geknipt, koepletjen voor koeplet,
Krooptge onverdiend in onze minnezangen.

Neen! de echte Muze eischt vrijheid; en het Lied,
Onhoudbaar uit het zwoegend hart gerezen,
Zij als een bergstroom die zijn band ontschiet!

Gij deugt tot niets, ten zij het deugen hiet,
Om, enkel door de broddelaars geprezen,
Op GEIJSBEEK een berijmd vervolg te wezen.

Albumversjens.

IV.
‘De vriendschap bindt de zielen eeuwig saam,’
Zoo zegt men, 'k hoop dat dit een leugen is,
Daar 'k met *uw* ziel (in 's Hemels naam!)
Niet opgescheept wil zijn noch graag de mijne mis

V.
Als gij soms in verre streken

Neêrziet op dit albumblad,
Vriend, dan zij 't een heilig teeken,
Dat ik u reeds lang vergat.

VI.
Ik blijf u trouw bij 't wentelen der baren,
Hoe lang? dit hangt van uw getrouwheid af.
Ik blijf u trouw tot aan het graf,
Als gij zoo lang mij wijn geeft en cigaren.

VII.
Wat vraagtge mij een albumblaadjen?
Mijn waarde vriend, vergeet dit nooit:
De vriendschap is een kinderpraatjen,
Als niet de goudsbloemkrans haar tooit.

Poeëtenhymne
na het ter waereld brengen van een Dichtstuk.

I had rather be a kitten, and cry mew!
Than one of these same metre ballad-mongers.

SHAKSPEARE.

Welkom, dierbaar harssenwicht,
Welkom in het levenslicht!
Och! wat vloeken, och! wat zweet,
Diege uw vader storten deedt!
Och! wat nagels, die zijn mond
Om één enkel rijm verslond!
Neen, zoo vreeslijk is geen wee
Als een harssens-keizerssneê!

Hemel! is de poëzy
Dan zoo'n wreede Helharpij?
Kost dan de arme dichtrenlier
Niet genoeg aan schrijfpapier?
Niet genoeg aan pen en int,
Dat zij ook ons zweet verslindt? -
Zweet, en nagels bovendien
Van de vingers alle tien!

Zie! nog spookt een vloekbre stond
Tergend mijn herinring rond:
'k Had u in een langen nacht
Reeds tot stance tien gebracht,
Toen ik eensklaps, hoe ik zocht,
't Rijm op *roos* niet vinden mocht:
Boos, Koos, loos, voos,.. 't gaf geen zin!
O dat had een duivel in!

Maar wat gij me hebt gekost
Zij vergeten; 'k ben verlost!
Ja, ik schreef u, (welk een pret!)
Reeds geheel en al in 't net.
En geen sterfling ziet nu wat
Van 't gekrabbel en geklad,
Van de schrappen en 't gekras,
Waar uw naaktheid zwart van was.

Weldra, op het witst velijn,
Zultge een keurig boekjen zijn.
Weldra, in een rooden band,
Reistge rond in 't vaderland.
Weldra noemt VAN HARDERWIJK
Uw papa een BILDERDIJK.
Weldra.... schrikbeeld, zink in 't graf!...
Ranselt u de BRAGA af!

Maar - ofschoon dit ook gebeurt,
Toch alevel niet getreurd!

Niets ontneemt mij dit geluk:
'k Zie mijn eigen naam in druk.
Waar ik ga of waar ik sta,
Volgt mijn roem mij achter na.
En mijn werk is zoo verspreid,
Dat het zelfs op 't ..... leit!

Le progrès.

Un peintre, décédé l'autre jour à Paris,
Sans trop savoir comment, avait fait son entrée
Dans les bosquets de l'Elysée.
Notre artiste à la mode, en homme bien appris,
A ceux de l'ancien temps voulut rendre visite:
Leurs oeuvres à ses yeux n'étaient point sans mérite;
Dans notre siècle on faissait beaucoup mieux;
Mais on devait, sans aucun doute,
Pour ne paraître injuste et peut-être envieux,
Leur savoir gré, du moins, d'avoir tracé la route.

Comme il cherchait ces grands maîtres de l'art,
Il apperçut, promenant à l'écart,
Parmi les fleurs, deux ombres glorieuses:
A leurs têtes majestueuses
Il reconnut TITIEN, LEONARD.
Il vit, plus loin, nobles et gracieuses,
Celles du grand CORREGE et du peintre divin,
L'honneur de l'Italie et la gloire d'URBIN.
Plus loin encor, rêveur et solitaire,
MICHEL-ANGE apparut avec son front sévère.

Au détour d'un sentier, LESUEUR et POUSSIN,
Ces deux flambeaux de l'école de France,

Ces deux rivaux de l'art ultramontain,
Se tenaient par le bras et marchaient en silence.
Au pied d'un arbre était CLAUDE-LORRAIN,
Contemplant d'un oeil fixe un vaporeux lointain:
Il paraissait encore étudier la nature,
Que son pinceau sut rendre et si noble et si pure!
Dans peu d'instants cet innombrable essaim
D'hommes de l'art, l'orgueil du genre humain,
Que du siècle immortel inspira le génie,
Se réunit en se donnant la main;
Des Champs Elysiens c'était l' académie.

De l' étranger se rapprochant toujours,
A peine son aspect eut-il frappé leur vue,
Qu'à ses cheveux flottants, à sa barbe touffue
Ils crurent reconnaître un ami des vieux jours,
Et fètèrent sa bien venue:
'Frère,' lui dirent-ils, 'd'où venez-vous ainsi?
Quel contraire destin, si longtemps, loin d'ici
A pu vous retenir? Car vous êtes des nôtres
Et du bon temps des Princes, des Apôtres
LÉON et PAUL: nous avons grand souci
De vous entendre.' A tant de courtoisie
L'artiste de Paris, non sans quelque embarras
Essaya de répondre. Il ne s'attendait pas
A si nombreuse et grave compagnie:

- 'Messieurs,' dit-il, 'Je suis Parisien,
Homme du temps qui court et non du temps ancien;
Hier encor je tenais ma palette
Et mes pinceaux, quand, soudain, sur ma tête,
Perdant son équilibre, un buste d' Apollon
Tomba si rudement qu'aux bords de l'Achéron
Je me vis, à l' instant, prèt à passer la barque,
Loin de mon atelier et des traits d'un Monarque,
Que j'ébouchais pour la postérité.
J'étais loin de penser que, des ce jour, la Parque
Me destinait moi-même à l'immortalité!'

Lors RAPHAEL lui dit: 'Monsieur, je vous supplie:
Les peintres d'aujourd'hui sont ils, pour le dessin,
D'un goût très épuré? Modèlent-ils enfin
Toujours, sur l'art des Grecs, la nature embellie?'
- 'A dire vrai,' repondit l'étranger,
'Nous avons quelque peu modéré ce système:
Nous sommes moins précis; l'exactitude extrême
N'est plus dans nos crayons. Et vraiment, sans danger:
Ce beau goût de l'antique à tout moment s'efface:
A la correction nous préférons la grâce.'

'La grâce,' dit CORRÈGE, 'unie au clair-obscur,
Est, pour charmer les yeux, le moyen le plus sûr.'
- 'Le clair-obscur chez nous n'est plus de mode:
Il y faut trop de soins: cette ancienne méthode
Était bonne jadis; mais dès que l'art fut mûr,
Par les habiles gens elle fut réformée,

Cette manière-là sentait trop la fumée,
Pour obtenir l'effet, aux hommes de savoir
Il ne faut aujourd'hui que le blanc et le noir.'

'Mais,' dit le TITIEN, 'pour la belle nature
Vous aurez la couleur fraiche, brillante, pure,
Pour poteler un bras, arrondir un beau sein,
Par des tons transparents, sous une peau d'albatre...
Vous ferez, avec art, onduler le carmin?'
- 'De quoi nous servirait, Monsieur, cet art divin?
Nos hommes sont de bistre et nos femmes de plâtre.'

'Ce n'était pas ainsi sous l'auguste FRANÇOIS,'
Dit le bon LÉonard. 'Ce modèle des Rois
Avait beaux chevaliers, damoiselles charmantes;
Il me souvient toujours de leurs grâces touchantes:
J'essayai de les peindre.' - 'Oui, dit le Parisien,
J'ai vû, plus d'une fois, *la belle Ferronière*:
Le temps qu'elle vous prit, ma foi, suffirait bien
Pour peindre, de nos jours une cour tout entière.
Pour nous, en moins de rien, nous baclons un portrait:
Quand vous en faisez dix, nous, nous en faisons mille:
Nous peignons, à grands traits, et la cour et la ville,
Et, bien qu'en quatre coups, notre ouvrage est parfait.
Tout est à l'avenant et grâce à la chimie,
Bientôt, sans nulle étude et sans académie,
Nous rendrons la nature, et nos originaux
Multipliés sans fin, les plus rares tableaux
Orneront les palais, pareront la chaumière:
L'industrie et les arts suivent même carrière,
Et sous peu, si j'en crois un présage flatteur,
Nous ferons nos tableaux, Messieurs, à la vapeur.
Le siécle est merveilleux, et tout est en fabrique:
Les chemins, les beaux arts, les vers et la musique.'

Il parlerait encor sur ce ton de Docteur;
Mais le moins endurant de l'illustre cohorte,
MICHEL-ANGE lui dit, d'une voix brusque et forte:

‘C'est par erreur, Monsieur, qu'ici l'on vous à mis.
En vite! croyez moi, retournez à Paris;’
Et des sacrés bosquets il lui ferma la porte.

Roruk de Warager.
(*Vertaald uit den tweeden zang van het Russisch origineel.*)

Thands beurde uit de oostelijke waterperken
De nacht het hoofd omhoog en dekte alreê
Het golvenschuim der bandelooze zee
En 't dobbrend vaartuig met zijn donkre vlerken:
Scherp floot de stormwind door het siddrend want,
En vulde krachtig 't uitgespannen linnen, -
Geen bruinvisch zoekt met rasbewogen vinnen
Zoo snel de luwte van 't beschaduwd strand.

De mast boog neêr! 't gerekte touwwerk kraakte,
De baren schuimden over 't zeevlot heen;
Dan zweefde 't op den golftop, dan beneên,
't Was of de vloed het tot zijn speelbal maakte!
De meeuwen gierden krijschend in het rond
En 't roofgediert der zee zwierf om den steven,
Om, als de muil der baren hen verslond,
Hun ingewand hen tot een graf te geven.

Maar RORUKS hand hield stevig 't roer omvat:
Kalm stond hij, lettend op den draai der winden,
Om, zegepralend over 't schuimend nat,
Naar 't bloeiend Zuid een golvenweg te vinden.
Zwart was nu 't kleed diens pijnbooms van het Noord,
Een ruige robbenmuts omsloot zijn slapen,
En ernstig zag hij op zijn oorlogsknapen,
Bewustloos, werkloos leunend tegen 't boord.

Hij dacht aan NINKA: ‘hoeveel donkre jaren
‘Moet ik mijn erf, mijn Vaderland ontvliên,
‘En rustloos zwerven op de woeste baren,
‘Eer 'k, licht der schoonheid! u zal wederzien?
‘Ha, loeit orkanen, brult nu hooge golven,
Schenkt kalmte, of voert mij vliegend naar de kust!
‘Nooit wordt de vlam mijns boezems uitgebluscht,
Voor ze in uw schoot voor eeuwig is bedolven!’

Weêr vloog de storm en sloeg met fellen slag
Diep in den vloed en 't schip zonk in die wonde;
Het stuivend schuim besteeg den steng der vlag,
't Wanhopig volk greep raadloos in het ronde.
Maar ijling rees de steven weêr omhoog,
De wind wierp ligt, gelijk een dorren veder,
Het schip ten hemel langs een waterboog
En rillend zagenze in den afgrond neder.

Nooit had een storm des Noormans hart ontroerd,
Zijn fiere ziel dorst elk gevaar verachten; -
Gelijk een toovnaar, steunend op zijn krachten,

Zijn wagen door de donderwolken voert,
Zoo bleef hij 't schip met ijzren vuist beheeren:
Nacht, storm noch golfgebrul kan hem weêrstaan,
De slanke boeg moest zich naar 't zuiden keeren,
En werkte worstlend door den oceaan.

Zoogenaamde gelegenheidsdichters.

(*Ingezonden.*)

Dat klepperliên en ratelwachts,
Des winternachts
Van koude half-bevroren,
Langs slechtverlichte straat bij straat,
't Eentoonigste geschreeuw doen hooren,
Is iets, dat zich begrijpen laat.

Dat aschkarliên, die alle dagen,
(Al maken ze geen straatsteen rein,)
Met stinkend stof bestoven zijn;
Die jaar aan jaar een lammen wagen,
Bespannen met een kreuplen knol,
Al hinkend volgen, leêg of vol;
Dat die den Sekretaris vragen,
Den Sekretaris van den Raad,
Hun een Nieuwjaarswensch op te maken,
Is iets, dat zich wel hooren laat.

En dat die vuilbestoven snaken,
Al valt de klem dan op een woord
Waarop zij in 't geheel niet hoort,
Het vers toch overheerlijk vinden

Voor Burgemeester en zijn Vrinden,
('k Meen de Assessoren,) is gewis
Iets, dat al zeer vergeeflijk is.

Maar dat een man, (zoo 't heet van smaak!)
Zoo zonder aandrang, zonder vragen,
Zijn linksche verzen, mis of raak,
Op ieder' feesttijd voor komt dragen,
Is zekerlijk een zotte zaak.

En dat hij, even als een klepper,
Slechts naar een harden braakbrul streeft,
En even als een vuilnisschepper
Geen oortjen inspiratie heeft;
En minder dan die man verstandig,
Geen hulp vraagt aan wie beter weet,
Zich houdend voor een Puikpoëet!
Is iets, dat ik nog zotter heet.

En dat hij, erger nog onhandig
Dan ooit een Sekretaris was,
Geen enkle komma zet van pas,.....
Maar hoofdkarakters, uitroepsteeknen,
En wat dies meer, dooréénggegooid
En hier en daar in 't wild gestrooid,
Ons voor gevoel en kracht wil reeknen,
Dat is, hoe ik het keere of wend',
Eene onbegrijpelijke en overzotte ellend'.

Toch zegt men, dat de kleinste stad
Voor 't allerminst één prul dier prullensoort bevat,
Die geen papier genoeg vindt voor zijn rijmgeklad;
Die nooit een jaarfeest nog vergat;
En die geen huwlijk ooit zag sluiten,
Of kon en wou *den stroom van zijn gevoel niet stuiten;*
Die zelfs den dooden in het graf
Voor geen koeplet genade ooit gaf;
Die oud en jong altijd wil ten orakel wezen, -
Ten spot en ter verveling is!....
Maar neen! dat heb ik zeker mis,
Dan waar' hij reeds voorlang genezen!
Door dommer dan hij zelf geprezen,
Houdt hij om zulk een lof den leêgen kop vast op,
En blaast zich hoogmoed in den krop,
Die toch opzettelijk aan 't menschdom schijnt gegeven,
Opdat een zotskap met zich zelf kontent zou leven.

Odevlucht.

- insanire dulce
Et sapidum furere furorem.
SCALIGER.

De wareld met den voet te stoten,

Zietdaar hetgeen den Dichter maakt!
BILDERDIJK.

Ha! waar ben ik? droom of waak ik?
Ben ik nuchter, ja of neen?
Van wat knettrend zielsvuur blaak ik!
Wat al lichtplaveisels raak ik!
Alles dondert om mij heen!
't Daauwt azuren balsemdroppen!....
Dorrende aardklomp! met zijn schoppen
Geesselt u de zoon van 't Lied;
Barst dan uit uw kopren harren:
Want uw Dichter plukt de starren,
En de starren dorren niet!

Ziet, de groote Westertoren
Wierd een peperneut gelijk!
'k Ben in 't ijdel ruim verloren....
Geen geluid meer treft mijn ooren,
Dan der sfeeren luchtmuzijk!
Dundoekharpen! aetherlieren!
Murmelende flonkervieren!
Klinkt en wringt mijn boezem door!
Tot mijn ziel is opgedolven,
En, versmeltende in uw golven,
Neêrploft tusschen 't Englenkoor!

Englenkoor? Ja, de aard moog' schennen
Met haar doornen, met haar smart,
O op klepprende arendspennen
't Ongeschaapne door te rennen,
Is de roeping van den Bard!
Bard? Ja, Bard en Ziener tevens!
Ziener, wien de kreits des levens
Een verrukkend heden wordt,
Maar een heden waar 't verleden
En 't verleden met het heden
Tot één toekomst samenstort!

Licht en Lier en Leed en Liefde,
Heet dier toekomst tooverwoord,
Viertal, dat, wat adder griefde,
Welk een dolk de rust doorkliefde,
Ziel en' zinnen eeuwig schoort!
Zóó verheffen zich de bergen,
Die des hemels wolken tergen:
Zóó ook staat een rots in zee!
Gij dan, Serafijn der rijmen!
Laatme duizlen, laatme zwijmen.....
Miserere, Domine!

Jeremiade.

Op! rijmsmidsgezellen,
In 't dichtvuur gehard,
Die honderd kunt tellen
En 't rijm weet op *smart!*
Op, halfblankspoëeten!
De nagels gegeten,
De handen in 't hair!
Aan 't sjouwen, aan 't zweeten:
September is daar!

Nu stormen de brieven:
'Och, stuurme wat versch!
Gij zult me gerieven:
Mijn prul moet ter pers'!' -
Nu vallen er centen!
Wat martge, Scribenten?
Gij dubt? ben je mal!
Vraagt niet naar talenten:
De Durf is het al!

Nu woudtge wel vragen,
Wat kookseltjen best
De hongrige magen
Der lezeren mest?
De gapende nebjens
Verslinden de schepjens,
Niet proevende schier!
Maar wiltge receptjens,
Zoo volgen ze hier:

Maakt liedjens, sonnetjens,
Op kris en op kras,
Maakt lieve koepletjens,
Zoo nevlig als gaz.
Maakt Op-jens en Aan-tjens,
En Ochjens en Oos,
Een zeepzop van traantjens,
Met graven en maantjens
Uit Byronsche doos!

Geeft lierems en larems,
Geeft kermisgezang,
Geeft huilende harems,
Een alphabeth lang;
Maakt Keetjens en Kaatjens,
En Netjens en Naatjens!
Maakt apenmimiek!
Geknutsel bij plaatjens
Van vreemde fabriek.

Geeft Roovergefoeter,
Of Riddergezwets;
Geeft dolhuisgekoeter
Of keukengeklets.

Geeft neveldampzwaaiing,
Geeft levensverdraaiing,
   Naar de Engelsche smaak,
Geeft logenuitkraaiing
   En nonsensgebraak!

Zóó wil het Mode,
   Die alles verplet!
Wie schrijft om den broode
   Die volge haar wet!
De lier dan getokkeld!
De wansmaak gesmokkeld
   Uit Seine of uit Theems.
Alle éénheid verbrokkeld!
   En - leve 't Uitheemsch!

O spoorweg -, o stoomvaart -,
   O almanaks - eeuw!
Hoe trektge alles stroomwaart
   Met ganzengeschreeuw!
De Kunst ligt te slapen,
't Genot staat te gapen,
   De Deernis wordt moê...
O Mannen, o Knapen,
   Waar moet het naar toe??

Proeve van Neger-Engelsche poezy.

(*Ingezonden uit Suriname*).

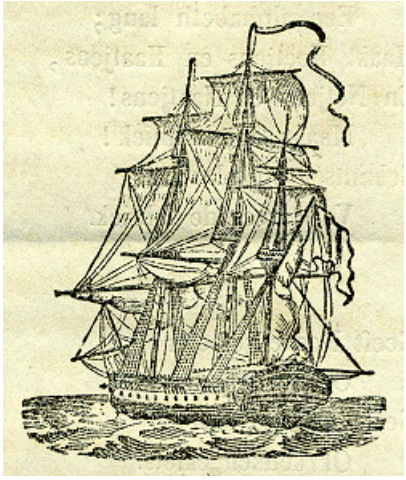

Njoe-Jaari-Singi voe *Cesaari*. 1843.

‘Soema de jompo janna so?
Mi bribi na C E S A A R I ;
Pooti, a no man voe go,
Moffina fa a haari!
Wan soro no hati toe soema, loekkoe fa a mangrie,
Daggoe habi foeloe masra a slibi nanga hangrie.’

Tangie Masra! Tangie Missie!
Ti dée mi de njan jaari;
San joe gi mi, joe sa kissie
Dobbroe na tra jaari!
Wan sreng sa tron toe sreng, effi Masra Gado prissie,
Da sanie joe lassie na vaja, joe sa venni na inni assissie.

Da ouloe jaari go agéen,
Da njoe wan deé na doro;
Effi a tjari son, ef' a tjari a réen
Gaddo sabie; o soema moro!
A fitti mi voe takki joe houdi, na alla mi klanti mi go,
Bonjo no de soekkoe daggoe, daggoe de soekkoe bonjo.

Effi a tjari wi geluk effi no,
Datti wi sa venni na bakka;
Mi no de baari jette: HO!
Soema baai poess - poessi na sakka?
O, njoe jaari bissi mi? voe monni na inni sweeti mi ron
Respekki voe switti braffoe mi njan soewa ton-ton,

Tokkoe té wan sippi kon
Fa mi de wakka wakka;
Nanga briefie mi de ron
Na alla soema bakka;
Shjah! na troe san bijblie takki, na troe san Domine leesie,

Wi njan wi switti - moffo nanga sweeti voe wi veesie.

Na bakkra-kondre wan njoe sanie
   Bakkraa ben prakkiseeri;
Mi mamma dissie meeki mi!
   Wan toori joe moesso jeeri!
Sippi na inni winti lijki vriegri dé go vlij
Bakkraa de go haari den, en gi den teitij.

Derappée sippi na wi tappo de vlij
   Lampoe sondro olie de bron;
Sjeesi sondro haasi de rij,
   Na tappoe iesri paasi den ron;
Ai ba! kondre draai, poess-poessi jan slaa,
Adjoosi vlagra-tikki, boda kabaa!

Ma, awassi wi no de konniman,
   Wi no habi trobbie;
Wie Koning nanga wi Gramman,
   Wie Kondre wi lobbie;
Wi no leeti vaja nanga gaasi, wie no sabie boekkoe,
Wi de wrokko na Pranaasi na datti gi den koekkoe!

Mi wensi geluk na ibrie wan,
   Na inni da jaari dissie;
Alla oeman sa venni man,
   Den jonkman sa venni missie;
Joe sa maala soekkroe ibrie dée, koffii sa repi na bon,
Katoen-pranaasi sa meeki so tée, a no sa kissi woron.

Ma, mi teeki Gaddo beggi joe,
   No forgitti C E S A A R I !
Awassi mi pooti, tokkoe na troe,
   Mi habi mi libbi voe tjaari;
Mi no habi foeloe voe wensi, mi no habi foeloe vo fredde,
Mi no habi noffo foe libbie, ma mi habi toe moessie vo dedde.

Nieuwjaarslied van Cesar.+(1)

Wie hinkt zoo humplend op en neêr?
't Is CESAR, zou ik meenen.
Wat schreeuwt die arme duivel weêr!
Hij waggelt op zijn teenen.
Eén zeer doet geen twéé menschen pijn.(2) De bloed schijnt van honger te gapen.
Een hond die veel meesters bedient, die moet wel met honger gaan slapen.

Verpligt, Mijnheer! Verpligt, Mevrouw!
Het nieuwjaarsfeest moog' leven!
Wat me ook uw goedheid geven woû,
't Wordt dubbeld U hergeven:
Een schellingsken(3) wordt er U twee, al brachten 't U wolken en winden,
En wat gij verliest in het vuur, dat zult gij in d' aschpot hervinden.

Het nieuwe jaar met vluggen voet
Is voor de deur getreden:
Of 't regen brengt of zonnegloed,
Wie weet dat hier beneden?
Mijn plicht jaagt mij wenschend en wel naar al mijn begunstigers henen:
Het been zoekt de hondjens niet op, maar de hondekens zoeken de beenen.

Zal 't goed of slecht gaan op ons pad?
't Moet eerst ten eind geloopen.
'k Hoera zoo gaauw niet, om de kat
Mij in den zak te koopen.
Wat is toch het nieuwe jaar *mij*? Ik zweet om wat monney te winnen,
En sla om den lekkeren braf de zure tomtom wel naar binnen.(4)

Hoe ik bij de aankomst van een schip
Toch links en rechts moet loopen,
Om ieder, springende als een kip,
Het briefjen te doen koopen!(5)
't Is waar wat de bijbel ons zegt, en wat ons de dominees leeren:
Gij zult met het zweet uws gezichts uw vleesch en uw haring verteeren.(6)

\+ Wij geven dit stukjen alleen, om ons talloos tal vertalers en navolgers, uit den brand te helpen, die, met hongerige magen, zich nu bijna al het gras voor de voeten zien weggemaaid. De Neger-Engelsche Litteratuur is een rijke mijn, die nog niet ontgonnen is. Aan 't werk dus! *Sapienti sat*

(1) CESAR is een neger van omtrent 30 jaren; stom, en, ten gevolge daarvan, akelige geluiden uitschreeuwende, om zijn blijdschap, verwondering of droefheid uit te drukken, alles zeer goed verstaande wat men hem zegt. Hij leeft in een huisjen aan de rivierzijde, van waar hij de seinen kan bespeuren, welke er bij de aankomst van een schip gemaakt worden. Zoodra hij zoodanig sein verneemt, loopt hij bij ieder ingezeten rond, om die tijding te melden, en ontfangt gewoonlijk daarvoor een kleine belooning. Ik had vergeten te zeggen, dat hij met het rechterbeen sterk trekt, op de toonen loopt, en alzoo ook slecht te been is.

(2) Wij zeggen: ieder voelt bet beste waar hem de schoen wringt.

(3) Oud-Surinaamsche benaming voor 8 Centen.

(4) De *tonton* of *tomtom* wordt altijd in den *braf* gegeten. De eerste is een meel van met kracht fijn gestampte bananen, waarvan een groote bal gemaakt wordt, gelijk aan een bal ge hakt. De *braf* is een Surinaamsche soep, waarin verscheiden Inlandsche planten of vruchten, en vooral zout vleesch, kip, ook wel gelijkelijk visch.

(5) Het *sein briefjen*, waarop met nummers staat uitgedrukt wat soort van schip geseind is, hoe het heet, en van waar het komt.

(6) Woordelijk: *wij eten onzen zoeten mond met het zweet* enz. De *zoete mond* is bij de Negers *zoutvleesch* en *haring*.

Die blanken in het Blankenland[7]
Zijn dan toch wondre heeren!
Ze zijn, 't gaat boven elks verstand,
Aan 't nieuwheên praktizeeren.
Daar gaan de fregatten te lucht, en laten de winden maar knorren.
Dan halen de blanken hen in, en doen ze weêr schieten als torren.

Daar vliegen schepen hemelwaart;
Geen pit brandt in de lampen;
Daar ziet men wagens zonder paard
Langs ijzren lijnen dampen.[8]
Ja, man! 't gaat er alles hot her: de kat eet de slâ met de kroten...[9]
Mijn vlaggestok, 'k zeg u adé: de bron van mijn brood is vervloten.[10]

Maar zijn we al zulke pieten niet,
Daar 's vrede in onze woning;
Voor Gramman[11] klinkt ons vreugdelied,
Wij minnen Land en Koning.
Wij maken geen lichtjens met gaz, we zijn ook niet ver in de boeken;
Maar op de plantaadjes is werk, en dat geeft ons meel voor de koeken.

Geluk en heil en zegen dan!
Dat wenscht ik vroeg en spade,
'k Gun alle maagdekens een man,
En allen mans een gade.
Maalt suiker zoo veel je maar kunt; de koffijboon rijpe aan de boomen,
En zelfs niet één vlokjen katoen worde u door de wormen ontnomen.

Maar och, ik bid, heb medelij,
Wil CESAR niet vergeten!
Al ben ik arm, 't geldt ook voor mij:
Wie leven wil, moet eten!
Ik heb niet veel hoop om te winnen, ik heb niet veel vrees om te derven:
Ik heb niet genoeg om te leven, maar toch nog te veel om te sterven.

(7) Europa in het bijzonder.
(8) Hier heeft het oorspronkelijke nog den uitroep: Mijn moeder, die mij gebaard heeft! waarmede de negers gewoon zijn hunne verwondering uit te drukken.
(9) Een neger-spreekwoord, 't welk beteekent dat alles *sens dessus dessous* is.
(10) Naast het huisjen van CESAR staat een lange stok, waaraan hij de hollandsche vlag heischt, als er een schip geseind is. Hij wil dus zeggen dat, indien de schepen door de lucht komen, zij reeds aan de stad zouden zijn, voor er sein kon gemaakt worden, waardoor zijn beroep nutteloos worden en zijn broodwinning vervallen zoû.
(11) De *Gramman* is de Gouverneur.

Utrecht.

(*Ingezonden.*)

Vloei voort, mijn lied, in kunstelooze zangen!
Druk in uw zacht en smeltend maatgeluid
Mijn liefdegloed en smachtend zielsverlangen
Naar 't paradijs der Stichtsche dreven uit!
Ras ziet mijn oog uw heerlijke oorden weder,
Waarvoor mijn hart in dichtervuur ontbrandt....
Aan mij, aan mij de vlugt van d'arendsveder,
Dan strijk ik vrolijk op uw velden neder,
Mijn dierbaar tweede Vaderland! -

'k Mogt in uw vest op al de kranzen roemen,
Die 's levens vreugd ons om den schedel windt,
De vriendschap strooide daar mijn pad met bloemen,
'k Heb daar geleefd, gezongen en bemind.
Geen licht zoo schoon of 't straalde daar mij tegen,
Daar blonk mijn zon door 't neevlig ochtendrood,
Daar bloeide vreugd als rozen op mijn schreden,
Mijn besten wensch heb ik bij u verkregen,
Mijn schatten lagen in uw schoot! -

Ach, ver van u, in treurigheid verloren,
Gebukt, gekroond door veler jaren last,
Doe 'k u mijn zucht op schorre toonen hooren,
Gelijk een raaf die op een bouwval krast.
Helaas het puin, waarop ik ben gezeten,
Is al wat van 't verleên mij overschiet.....
De ontwaking heeft mijn hart van één gereten.
Doch 'k wil mijn lot, - ik wil mij zelv' vergeten,
Slechts u vergeet ik niet! -

1839.

Het schoonste genot.

Heerlijk is het, den krans van onwelkbre lauwren
Om de kruin gevlochten, door tooverzangen
Elk gemoed te volgen, en zacht des stervlings
Hart te verrukken.

Heil den held, als roem zijne slapen omstraalt, als
't Veld des bloeds hem 't veld was van overwinning:
Vaderland en altaar te redden maakt hem
Zalig van vreugde.

Als de wijsgeer stelsel op stelsel stapelt,
En de wereld beeft voor zijn duistre woorden,
Dan ontgloeit zijn hart en hij meent de vorst dier
Waereld te wezen.

Wat ook trotsch of liefelijk, voegend, heerlijk
Wezen moog en 't harte des stervlings streelen,

Lauwren dorren, room wordt bedekt door eeuwen,
Stelsels verdwijnen.

Maar aan't hart der bloeiende reine maagd, wier
Blik de teêrheid inzuigt van 't oog des jonglings,
Kussend op haar bevende lippen, d' adem
Samen gemengeld.

Aan den boezem zacht haar te drukken, kozend
't Zoete woord der Liefde te hooren klinken,
En in eeuwge trouw het verbond der Englen
Zalig te sluiten;

Dat is 't wáár en eeuwig genot des levens,
't Welk geen tijd verstoort en geen dood verwoest, en
In de ziel besloten niet wankelt, maar in
Eeuwigheid voortduurt.

Fantazy.

Wen alles wijkt, wat immer de Aarde gaf -
En ach, het was zoo breekbaar en gering,
Het nietig speelgoed, dat 'k als sterveling
In vroeger dagen van haar hand ontfing,
En vaak nam zij 't met woeker mij weêr af -
Als 't luchtgebouw der waereld stoof uit een,
En 't licht verdwijnt, dat straks nog helder scheen,
Als zwarte wolken dicht op een gepakt
Zich hooger staaplen, en de dampkring zucht,
De donder rommelt, 't weêrlicht langs de lucht
Zich spreidt, de woeste orkaan ons nedersmakt
En zelfs den eik ontwortelt in zijn loop,
Dan - gloeien in ons hart nog Liefde en Hoop.

Dees wonen niet in 't wisslend stof der aard,
Maar zijn 't onstoflijk wezen ingeprent
Des menschen: zelfs bij tranen en ellend,
Meer dan bij rijkdom, is hun naam bekend.
Zij zijn den zoon der rampen alles waard,
Want zij vergoeden hem het droef gemis
Van wat in 't oog des stervlings heerlijk is;
Neen, nog veel meer! zij heffen zijnen geest
Naar 't ware Schoon, vervullen zijn gemoed
Met streelend vuur en bovenaardschen gloed,
Die van geen nietig stof verdoving vreest...
Zelfs waar de dood den slaaf en vorst gebiedt,
Daar wanklen Hoop en reine Liefde niet!

Flanors vakantielied.
(*Proeve van Hollandsche geestigheid.*)

(*Ingezonden.*)

Wat vraagt gij? of 't vervelend is
Hier op mijn buitengoed?
Mijn vriend, dat hebt gij deerlijk mis:

Het is er vrij en zoet:
Ik sta des morgens spoedig op,
En knoop mij in een witten doek;
Dan stap ik in mijn onderbroek,
Vervolgends in mijn chamber-cloack,
En eindlijk in mijn tuin!

Dan eet ik op de Kanapé
Het versch gebakken brood,
En slorp een viertal kopjens thee,
Met poesjen op mijn schoot.
En als 't ontbijt genuttigd is,
Dan smijt ik alles in een hoek,
En wandel in mijn onderbroek,
Vervolgends in mijn chamber-cloack,
En eindlijk in mijn tuin!

Zoo gaat er alles naar mijn zin:
Geen beer geeft mij het land.
Dan spring ik eens den vijver in,
En zwem naar de overkant.
Dan stap ik weêr naar binnen toe,
En drink er chocolaad met koek;
Dan ga 'k weêr in mijn onderbroek,
Vervolgends in mijn chamber-cloack,
En eindlijk in mijn tuin!

Dan klept al spoedig de etensklok;
En groente, vleesch en visch,
Champagne, St. Julien, Medoc
Versieren mijnen disch.
Dan doe ik soms een middagslaap,
Of blader in een prentenboek;
En slender in mijn onderbroek,
Vervolgends in mijn chamber-cloack,
En eindlijk in mijn tuin!

Dan komt de theenymf zingend aan
Op liefelijke wijs,

En 't geurig vocht van Chinaas blaên
   Stroomt in de lange lijs.
Meest zit ik eenzaam in de zaal;
Maar geeft een dame mij bezoek,
'k Ontfang haar in mijn onderbroek,
Vervolgends in mijn chamber-cloack,
   En eindlijk in mijn tuin!

Zoo vliegt de tijd met vluggen tred,
   Tot ik in 't eind soupeer,
Dan werp ik mij in 't donzen bed.....
   Mijn vriend, wat wensch ik meer?
Dan trek ik fluks mijn kouzen uit,
En, wat een ander prijze of vloek',
Ik draai mij uit mijn chamber-cloack,
Vervolgends uit mijn onderbroek,
   En droome van mijn tuin!

Aan de smart.

(*Ingezonden*)

Sla toe, o Smart! indien gij nog een plek kunt vinden!
O sla dit bloedend hart dat ramp en wee verslinden;
't Verafschuwt uwen blik en 't looft uw hand meteen!
Vrijmachtige die hoort naar klachten noch geween,
Wie mededoogen noch beklag den mond omzweven!
Misschien, ofschoon mijn oog geen traan u meer kan geven,
Is nog in mij een snaar, een vezel ongeroerd,
Waarop uw scherpe blik tot folteringen loert;
Misschien ééne enkle nog is niet vaneen gereten!
Dien laatsten schrillen toon zult ge ook vast niet vergeten:
Zoo trapt de wreede mensch den afgehouwen stomp
Der slang die nooit genoeg, zijn wrok te luste, kromp,
En zocht zijn woede, alreê verzaad, weêr op te winden
Om nog te kwellen, maar geen leven meer te vinden!
Misschien dat nog mijn hart een dieper kreet verbergt,
En meer verscheurend dan gij immer hebt gevergd
Van menschelijke ziel; muziek dat de opene ooren
Des ongetemden haats, verrukt van woede, hooren!
Zoek met jaloerschen blik; zoek vrij een plek in mij:
Niets bleef er in mijn hart van uwe slagen vrij!

Vaak kwaamt gij, om mijn pijn en leven te verlengen,
Een straal van zoete hoop mij in den boezem brengen;
Het was de korte rust den wandlaar toegestaan,
Om langs het distlig pad hem verder te doen gaan!
Vaak hebt gij in dien nacht, als soms een straal mocht lichten,
Den vollen kelk der vreugd mij aan den mond doen lichten,
En, als ik vol verlangst hem schuimend voor mij zag,
Braakt gij hem steeds mij voor de tanden met een slag;
Uw wreede willekeur deed mijn verscheurde lippen
Den beker van genot kwaadaardiglijk ontglippen!
En nu, nu zegepraaltge! Er is niet in mijn hart
Één enkle snaar die niet een weêrklank gaf van Smart!

Geen hair grijsde op mijn hoofd, gebukt door tegenheden,
Of 't werd gekneusd, als gras door stompen zeis gesneden!
Geen liefdevonk in mij die niet werd uitgedoofd,
Geen hoop of zucht die hield wat zij mij had beloofd!
Vergeefs zoek 'k in mijn borst een plek die u zou vreezen,
'k Vind niets dan wond bij wond die nimmermeer genezen!

En echter 'k aarzel nog, nog twijfelt mijn gemoed
Omtrent den rechten naam die men u geven moet!
Mijn mond vervloekt u; maar mijn ziel durft u niet vloeken,
En zoekt zich zuchtend tot aanbidden te verkloeken!
Gij vormt den mensch, o Smart! gelijk de smeltkroes't goud,
De vlam het staal, wanneer men't in den vuurgloed houdt,
Gelijk des werkmans steen, door 't rustloos af te knagen,
Aan 't afgeslepen zwaard de scherpte weg doet dragen!
Die u niet heeft gekend, kent niets ook hier beneên:
Hij wandelt om in weelde op aard, maar leeft niet, neen!
Hij drijft als op een wolk op 't leven zacht daarhenen;
Niets merkt er ooit zijn weg, in 't ijdele verdwenen;
Het zweet zijns voorhoofds drupt nooit op zijn klamme hand,
Zijn voet stoot aan geen steen die uitsteekt boven 't zand;
Wanneer zijn kracht verflaauwt blijft hem niets meer te hopen:
In vuurgen tranenvloed kan hij haar niet herdoopen!
Hij kent den hartstrijd niet die tot vertwijfling leidt.
Weet niet hoe nog de smart zelfs de overwinning beidt,
Weet niet een kreet omhoog zijn nood te doen getuigen,
Niet pal te blijven staan al dreigt zijn knie te buigen,
Noch in zijn moedloosheid, door God alleen gekend,
Te steunen op 't gevaar en voor te gaan naar 't end!
Ik weet niet wat Uw hand mij verder mag bewaren,
Maar zelden hebt gij mij uw lessen willen sparen:
Vast zijtge als gunsteling des Hemels mij bedeeld,
Want menig leed bij leed hebtge in mijn borst geteeld,
Welnu, 'k aanvaard dat deel! de kwelling zij mij zegen,
En de verzuchting lachtme als een genieting tegen!
'k Gevoel het thands geheel: in u is zonder strijd,

Een goddelijker deugd dan die 'k mij had gewijd:
Gij zijt geen dood der ziel, maar 't ware zieleleven,
Waaraan uw slaande hand vernieuwde kracht komt geven.
Ontfang dan, Gij, dien 'k vaak beschuldigde in mijn leed!
Als gij mijn hart van wee verkrimpen deed,
O driemaal heilig God, dit offer U ontstoken!
Het eenigst dat nog de aard voor Uwen throon doet rooken!
't Is 't Goddelijke vuur dat in mijn boezem brandt,
En door mijn aadren voortgestuwd wordt door uw hand!
Als 't outer van de ziel bezoedeld is door de aarde,
Behoudt alleen de Smart als offer nog haar waarde!

Harm. Poétiques et Religieuses
Livr. II. Harm. VII.

Toorn.
(*Uit de nagel. papieren van* Kruidjen-roer-mij-niet.)

(*Ingezonden.*)

Ja, 't is toch zoet, als 't binnen hevig kookt,
Als 't ziedend bloed met snelle slagen klopt,
Elk oogenblik slechts wraak in 't harte dropt
En 't denken zelfs die vlam nog feller stookt.
Dan rillen wij - dan gloeit het aangezicht,
Waarop de lach des zwarten Satans ligt,
Dan voelen wij een alvernielend vuur,
Dat knagend hart en ingewand verslindt,
Dan wenscht de ziel, die geen voldoening vindt,
't Verwoesten en 't verdelgen der natuur.

Ééns is men jong, dan denkt men om geen haat,
Verbeeldings hand strooit rozen om ons heen;
Geen ondervinding toont een zwart verleên!
Daar niets ons treft, dat angels achterlaat.
O zaalge tijd! - men meent dan zoo gewis
Dat vriendschap meer dan schim, dan denkbeeld is.
Dan krimpt het hart nog niet in een van pijn,
Maar dweept, wanneer men vrienden spreken hoort.
Mijn God, wat droomt men lang in onschuld voort.
Dat de aarde een Eden, menschen Englen zijn! -

Bestaat op aard dan niets van 't geen ons vleit,
Van iedre toovring der verbeeldingskracht,
Van 't schoon verschiet dat vaak ons tegenlacht?
Neen niets - 't is enkel stof en ijdelheid!
Een ledig, dat in niets vervulling heeft,
Vertoont zich daar, waar 't hart naar waarheid streeft.
Houd, jongling, uw verbeeldingskracht in toom,
Mistrouw haar woord: het is de stem van 't graf!
Straks tuimeltge in dien wijden draaikolk af,
En wordt het offer van zijn woesten stroom.

Maar dan, wanneer de vriendschap ons bedriegt,
En loos den dolk in 't argloos harte steekt,

Als de adder bijt, met eigen bloed gekweekt,
En iedre trek op 't lachend aanschijn liegt,
Dan snelt die droom van beter tijd daarheen,
Dan rijten toorne en wrok de borst van een,
Dan voelt de ziel, van allen kant bestookt,
Van elk verraên, op eenmaal haar waardij:
Zij maakt zich toornig van de waereld vrij! -
En - 't is toch zoet, als 't binnen hevig kookt!

Dolhuis-poëzy
of vragen naar den bekenden weg, afgeluisterd door *Fop*.

(*Ingezonden.*)

Hooggetopte luchtkasteelen!
Met uw hechte muurkanteelen,
  Met uw poorten, met uw gracht,
Die mijn kindsheid mochten streelen,
Waarom moest gij 't lot ook deelen,
  Aan al 't aardsche toegedacht?

Blondgelokte toekomstdroomen!
Me in de jeugd op zij gekomen,
  Op uw ruischend vleuglenpaar,
Waarom zijtge mij ontnomen,
Snel als 't snelle henenstroomen
  Van de blaauwgewelfde baar?

Helderlichtende idealen!
Die uw reine flonkerstralen
  Uitschoot in de zwarte nacht,
Van het leven waar we in dwalen,
Waarom moest gij nederdalen?
  Gij, zoo rijk aan morgenpracht!

Waarom mocht ik door de snaren
Niet een lauwerkrans vergaêren,
  Frisch van kleur en hoog van gloed?
Waarom zwierden de eikenblaêren
Zich niet om mijn geele hairen,
  Of de randen van mijn hoed?

Waarom moest, schoon 'k honderd malen,
Maagdekens wilde overhalen
  Hymens roeischuit in te treên,
Nooit er één de min betalen,
Die zij in mijn hart deed stralen,
  Dan... dan met een blaauwe scheen?

Waarom was bij 't andwoord geven,
Op een prijsvraag uitgeschreven,
  Door een Letter-Maatschappij,
Nooit, ondanks mijn loflijk streven,
Nooit, neen nooit nog van mijn leven,
  't Gouden eermetaal voor mij?

Waarom ziet men bij het spelen,
Op Oud Neêrlands schouwtooneelen,
  Van elk stuk door mij gemaakt,
Zich 't publiek zoo lang verveelen
Tot het, als met duizend keelen,
  Aan een sissend sluiten raakt?

Waarom? - Maar wat helpt mij 't vragen?
'k Zal mijn kruis geduldig dragen,
  'k Zal het torschen als een man,
Schoon mij haat en nijd belagen,
Nimmer zal ik iemand klagen....
  Geefme een glaasjen rumgrog, JAN!

Nieskruid.

Tooneelbericht.

De Maagd van Orleans, op Woensdag geannonceerd,
(Sprak FOP als régisseur, en deed zijn basstem schallen,)
Wordt morgen niet vertoond, naar dien Madam van Geert,
Die met de rol der Maagd gewoonlijk zich chargeert,
Van daag voorspoedig van twee zonen is bevallen.

Gegronde hoop.

Toen FOP in BRAGA had gelezen,
  Dat dáár voor DOLHUISPOËZY
Ook een rubriek zou open wezen,
  Riep hij fluks REIJER HEIN op zij,

En sprak: ‘Doe nu den loftoon schallen,
Om 't u vertoevende geluk:
Mag toch die trant 't publiek bevallen,
Dan wacht uw werk een tweede druk!’

Rimax.

Dat vers, zegt Rimax mij, heeft menig langen nacht
Hem allen slaap benomen! -
't Zal daarvan zeker komen
Dat het mij zooveel slaaplust bracht.

Wegwijzer.

Die soms een vers niet kan verstaan,
Omdat hij 't fransch is afgewend,
Heeft slechts naar Rimax toe te gaan:
Die zal 't hem zeker doen verstaan,
Indien hij maar slecht Hollandsch kent.

Lied.

Meng niet zelf de droefheid in uw leven,
Die zoo vaak den lijdensbeker bood:
Is niet iedren dag zijn avondster gegeven,
Iedren nacht heur morgenrood?

Nergens is een weide zonder bloesem,
Zonder mos is zelfs geen steenrotsmuur;
En in 't binnenst heiligdom van uwen boezem
Vlamt een onuitbluschbaar vuur.

Mozes sloeg vertrouwend in 't verleden
Uit de rots een bronwel met zijn staf:
O vertrouw, en nergens is een oord beneden,
Dat ook u geen laafnis gaf!

In het voorhoofd met zijn donkre plooien
Schuilt zoo ligt de kiem der droefenis:
Laat de vreugd uw kruin met frissche bloemen tooien,
Tot het voorhoofd helder is.

Wie verheugd met goeden wil het leven
Ongestoord ziet wisslend voorwaart vliên,
Die zal ook gewis, door zegening omgeven,
Eenmaal 't heilig doelwit zien.

Of dat hièr, door aardsche smart benepen,
Of dààr ginds zal zijn, bevrijd van druk,
Weet slechts Hij, wiens plan, schoon hier ook niet begrepen,
Liefde brengt en waar geluk!

Bij de herhaalde geruchten omtrent de opheffing van de Akademie te *Utrecht*.

(*Ingezonden*.)

't Gaat wel, 't gaat wel, regtschapen kroost der Vaderen!
Wij zien met vaart dien grooten tijdkring naderen,
  Dat de oude raad voor nieuwer wijzen zwicht;
Dat de Industrie haar hefboom moet bewegen,
En 't volksgeluk, uit helm en kroes gestegen,
  Slechts wordt geraamd naar inhoud of gewigt.
Wijk van de baan, te dwaas door u betreden!
Vergeet, vergeet de glorie van 't verleden!
  Te lang, te lang, als BEYERMAN beweert,
Heeft onze Staat zich fier en groot gedragen,
Zich veel te ver op 't roemspoor durven wagen,
  En in een *abnormalen* stand verkeerd.
Wat zwoegt en draaft ge op hooger baan van eere;
Wat dwaas bestaan, dat ge in verlichtingsleere
  Aan gansch Euroop ten voorbeeld durfdet staan:
Dat gij alom uw Hoogescholen opent,
En rustig op verlichtings zege hopend,
  Aan 't bijgeloof nog wond bij wond blijft slaan.
Wat wilt ge u onder 't schild der vrijheid hoeden,
En 't hart door leer met de eêlste sappen voeden,
  Die geestkracht, moed en echten godsdienstzin
Door de aderen der maatschappij verspreiden,
En den triumf van 't goede en schoon bereiden,
  Het waar geluk verzeekren in 't gezin!
't Moet alles voor vorst Plutus invloed bukken,
Om gouden schijven van uw vlijt te plukken,
  En die, kan 't zijn, te tassen op elkaár,
Of zij misschien, met schimmel overtogen,
Nog eens in 't oog des nazaats schittren mogen,
  En 't penninksken vergood' den rekenaar.
Juich, Utrecht, juich! geen glans van valsche stralen
Zal uit uw School meer op U nederdalen,
  Noch ijdle praal van diepe wetenschap:
Maar eens misschien zal hooger kroon U sieren,
Als Rome's vorst zijn zege op nieuw komt vieren,
  En 't hoofd u tooit met de oude monnikskap!...

Doch, Zangster! staak uw dartle hekelzangen,
En laat de taal der smart uw scherts vervangen
  Bij 't droevig nieuws dat ons in de ooren klinkt.
Mijn God, is 't waar? moet ik 't gerucht gelooven?
Wil men ons wêer van een juweel berooven,
  Dat in de kroon des lands zoo heerlijk blinkt?
Wil men, om weelde en glans en pracht te voeden,
Op al wat schoon en goed is blijven woeden,
  Den vrijen geest op nieuw in keetnen slaan?
En 't licht, door 't voorgeslacht onafgebroken
Op 't altaar van de Waarheid fier ontstoken,
  Uit vuil gewin in nacht doen ondergaan?
O gij, die stout het roer des Staats durft vatten,
En 't volksgeluk slechts afmeet naar zijn schatten,

Sla dieper blik in 's lands historieblaân,
En zie waaraan 't zijn grootheid is verschuldigd,
Waarom Euroop, zijns ondanks zelfs, die huldigt,
En 't kleene land nog glansrijk blijft bestaan!
't Is 't hoogste goed, de vrijheid van geweten,
Bij al den druk der tijden nooit vergeten;
't is 't Hooger onderwijs, met zorg gekweekt,
Dat Nêerland bij den nagebuur deed eeren,
En vreemden dwang met fieren moed trotseeren;
Dat luide nog in heel zijn aanzijn spreekt.
O laat U door geen valschen schijn belezen,
Om 't heiligst goed, op onzen grond verrezen,
Te wijden aan de geldzucht onzer eeuw:
Om der fluweelen tong het oor te leenen,
Die listig zich laat hooren om U henen,
Of aan 't gekraai van 't zinloos volksgeschreeuw.
Bewaar, bewaar aan Nederland den zegen,
Door zooveel bloed en arbeid eens verkregen:
Dan zijn wij veel, dat ons ontvalt, getroost.
Bescherm o God! dit pand van onze Vaderen,
Behoed het voor de listen van verraderen,
En spaar het tot verlichting van ons kroost!

SAXO SILVIUS.

De recensent en de vloo.
Een Fabel.

Een Recensent, die veel door vlooien werd gebeten,
Dorst, op een schoonen dag, zich zoover te vergeten,
Dat hij, op hoogen toon,
(Het schelden was hem te gewoon)

De vlooien vreeslijk vloekte en ijslijk profaneerde,
En in zijn overmoed beweerde
Dat, groote Goôn! do vloo uw Schepping glad onteerde,
En er geen blixem noodig was,
Daar 't heele ras
Slechts om te bijten leefde!

Een vloo, die 't hoorde, beefde
Van schrik, en zei: dat 's kras;
Maar 't leertme om nimmermeer met dieren me af te geven,
Die bijten om te leven!

Goede raad die goedkoop is, aan ongelukkige gelieven. (*Het Feithiaansch vrij gevolgd.*)

Wreed gescheiden Lievelingen,
Die (zoo als van zelve spreekt,)
Heel uw weg met tranen weekt;
Voor wier diep gewonde harten,
Vol en zat*) van zielesmarten,
De aarde niet één roosjen kweekt! -

Als 't gevoel der teêrste scheiding,
Nimmer teêr genoeg vermeld,
Uw geprangden boezem knelt,
En geen hartverlichtend traantjen,
Uit het toegeschroefde kraantjen
Van uw brandende oogen welt:

Zet u dan in stille nachten
Op een eenzaam kerkhof neêr.
Dit, o Lievelingen teêr,
Is in de eerste plaats van nooden.
In 't gevoelloos rijk der dooden
Vindt uw zien haar kalmte weêr.

't Laat zich nog al licht begrijpen:
Primo, 't is er doorgaands koel;
Tweedens, in geen leuningstoel
Kan men lui zich nedervlijen,
Om 't verdriet te doen gedijen
In den breipot van 't Gevoel!

Ziet de bleeke maan verrijzen,
Als gij over de akkers klimt
En de schurken tegengrimt,
Ten gerieve van de braven.
Ziet hoe 't lange gras der graven
In haar kwijnend schijnsel glimt!

Ziet dat alles. 't Kost geen oortjen,

*) Een metselaarsterm, anders weinig in poëzij gebruikt. Wij durven hopen, dat de *gloeiend aanéengesmeedde* harten onzer lezeren en patienten haar ons ten goede zullen houden.

Als de maan maar schijnen wil:
Dat is eigenlijk de spil
Waar de troost om heen moet draaien;
Laat het gras, des noods, nog waaien, -
In de lengte is veel verschil,

‘Wellust van 't gevoelig harte!
Stille, bleeke, kuische maan!’
(Ja, dat is ze, hou maar aan.)
‘Gij ontlast den bangen boezem.’
(Ja, dat doet ze en o! dat doe ze 'm!)
‘Dikwerf van een teedren traan.’

En zoo voorts - een volgend reisjen,
Geef ik u misschien 't restant
Van 't receptjen, vol verstand;
's Tortels lied en droef verscheiden
Met de wilgen tusschen beiden, -
Thands, door slaaplust overmand,
Stap ik in mijn ledekant.

Zucht.
(*Een minnelied in miniatuur*.)

Hield ik slechts half zooveel van haar
Als van mij zelven! Maar.....

Ex tempore.
In een oogenblik van
helderziendheid.

De schrijver en de drukker.

(*Ingezonden.*)

Drukker.
Het is zoo als ik zeg - het wordt maar slecht gelezen,
'k Ben nog geen half douzijn van exemplaren kwijt,
't Gaat bitter droevig! - och, een jaar of wat voor dezen,
Kijk vrind! toen was het eerst.....

Schrijver.
Och ja, een gouden tijd.
Ja, beste man! daar kan ik staaltjens van verhalen,
Ik schreef toen nooit, of 't had een razend goed debiet:
Toen woû men zelfs kontant en wel vooruit betalen,
Neen, toen verachtte men mijn meesterstukken niet!
Maar nu? De duivel weet, wat menschen er thandsleven!
Men kijkt mijn werk eens in - en dan - een scheef gezicht,
Een lange neus of wat en - 't is om van te beven,
Zij gooien 't weg als of 't een weetniet had verricht.
En 't ergste van alles is - een aantal recensenten
Zijn daadlijk op de been, zoodra er in de krant
Een werk uitgekraaid wordt Wat doen die nare venten,
In 't rijk der Poezij? 't Zijn pesten in ons land.
Heeft men een enkel woord - en wien kan 't niet gebeuren?
Vergeten - of de proef wat slecht gecorrigeerd,
Dan schreeuwen ze allen wraak. - O, vriend! och, laat ons treuren:
Hoe is het schrijvers goud in aaklig lood verkeerd

Drukker.
Ja, 't ziet er bitter uit! ik dacht het nog zoo even,
Ik zag de rij eens na van 't werk: *Het Ridderpaar;*
Kijk! op mijn woord van eer, het is toch wèl geschreven,
En wat heb ik verkocht? Geen enkel exemplaar!
Daar hebt gij dien Roman: *Augustus en Clorinde,*
Wat is 't geen heerlijk stuk - en toch gerecenseerd
Als of 't een knoeiboel ware. - Als ik er vijftig vinde,
Die ik er een verkoop, dan heb 'k mij best geweerd.
Waar moet dat heen? mijn vriend! - Waar moeten de andren blijven?
Vijf honderd toch zijn er van ieder werk gedrukt;
Ach! waren 't koeien daar men handel in kan drijven,
Dan was er nog wat hoop; maar.....

Schrijver.
'k Ga als gij gebukt!
Neen, meer! ik bid het u waar moet het met mij henen?
't Papier is al verknoeid - de koopman niet betaald;
Als ik er recht aan denk, dan kan ik bloed gaan weenen,
Dan wenschte ik, dat ik nooit als schrijver had gepraald.
'k Heb nu weêr iets gemaakt, dat mij nog weêr doet hopen,
Het is een schriktafreel, geschied op Frankrijks grond,
Zoo even heb ik het nog vluchtig eens doorloopen,
O! dat dees parel nog eens weêr veel lezers vond!
Ik vind het heerlijk! In een fikschen stijl geschreven,
Recht logisch afgedeeld, door vaerzen opgesierd,

De tytel klein, maar grootsch Hij luidt: *Het ware leven*,
Zooals mijn held het zijne op Frankrijks bodem viert.
Een *leven*, dat men thands op aard niet meer zal vinden:
Een *leven* vol genot, en duizeud zaligheên;
Het enkele begin moet reeds alle aandacht binden,
Dat stemt reeds 't zacht gemoed tot zuchten en geween.
En gaat men verder voort - kijk, zonder groot te spreken,
De lezer barst van pret en stikt nog in 't *hoe schoon!*
Nog nooit is mijn vernuft zoo door en door gebleken,
Dan in dit werk, dat ras 't publiek moet aangeboôn,
't Dient dus maar weêr gedrukt, en met een nieuwen letter,
En dan in groot formaat, dit is toch zoo 't gebruik;
Mij dunkt, verguld op sneê: dat maakt het werkjen netter,
Een mooie zwarte band, dan is het meer dan puik.

Drukker.
Maar, beste vrind! gij weet.... of 'k wou het juist u vragen.....
Men schreeuwt om geld....ik kreeg zoo even juist een brief,
Te drommel niet beleefd, maar....

Schrijver.
Beste vriend, verdragen!
Men hoort wel meer, al is 't ons juist niet even lief.

Drukker.
Dat 's alles wel, Mijnheer! maar om papier te krijgen,
Dit is de groote vraag. - ‘Geen vel’ zoo schreef die vent,
‘Geen kartebelletjen kunt gij meer van mij krijgen,
Zoo gij mij niet betaald, tot op een halven cent.’
't Was dus heel goed, Mijnheer! zoo gij mij geld...

Schrijver.
Zoo'n vlegel!
Durft hij een man als mij dat weigren? hoor eens, buur!
Ge schrijft hem niet weêrom - dien boef! dien lompen pregel!
Ga, schrijf aan A... B... C., dat die zoo'n zootjen stuur'.

Drukker.
Pardoes! Mijnheer! dat nooit! of is uwé vergeten,
Dat deze man ons zelfs in rechten heeft gedreigd?
Neen, neen! dien schrijf ik nooit.....

Schrijver.
Och, ja ik moest het weten.
Helaas, ik weet geen raad - nu zoo het onweêr dreigt.
Het werkje *moet* gedrukt, 'k zal zien wat geld te leenen,
Want loopt het gunstig meê, dan weten wij weêr raad.
Ga dan maar, goede vriend! ga maar getroost weer henen,
Licht dat van avond nog het uur der redding slaat.

Snuifjens.

1. Aan den Heer R.H. van Someren,

nu de Hollandsche Maatschappij van fraaie Kunsten het Haarlemmer-meir als dichterlijke prijsvraag heeft uitgeschreven.

Op, Zanger van den *Waard!* Op, eer een ander komt!
Dien lauwer moet uw Muze halen:
Eerst heeft zij water ingepompt,
Nu kan zij water uit gaan malen!

II. Aan den Heer A.N. van Pellecom,

als hij op het jongstleden diner der Hollandsche Maatschappij van fraaie Kunsten voor den tienden maal een berijmden toast instelde.

Zoo kwaamt gij, Heer VAN PELLECOM,
Dan nu ten tienden maal weêrom.
Dat dient nog éénmaal, oordeel zelf:
Uw Muze streeft naar nummer *elf*.

III. Aan den Heer A.F. Sifflé,

als hij in de Haarlemsche Koerant twee nieuwe dichtbondels geannonceerd had.

Wat mag de drijfveer van die nieuwe dichtcorvé zijn? -
SIFFLÉ zorgt voor zijn naam: SIFFLÉ wil steeds *sifflé* zijn.

Vader en zoon.

A.
't Geleerd geslacht van *Kwezel*
Gaat achteruit.

B.
Kan 't zijn?
De vader is een Ezel,
Die proza fabriceert!

A.
De zoon een knorrend zwijn -
Dat verzen recenseert.

Impromptu van zekeren sentimenteelen liefhebber van nachtbraken en wijndrinken.

De nacht verdwijnt aan de Oosterkimmen.
De nuchtre Dageraad
Breekt door de schaduwen en schimmen
Met rozen op 't gelaat;
Zeit
Feith.
'k Gevoel mijn aanschijn mede glimmen.....
Het werd weêr donders laat!
Hoe zal ik fluks *mijn* koets beklimmen?.....
'k Ben dronken met der daad!
't Genie loopt aktueel langs straat, -
Genieën - ziet - hoe 't u vergaat!

Junynachten.

(*Ingezonden.*)

Des zomers, als de dag gekranst is weggedoken,
Doorstroomt een balsemgeur heel 't overlommerd oord.
Het oor half luisterend en 't oog ter sluiks geloken,
Slaapt men ten halve in een doorzichtbre sluimring voort.
De schaâuw heeft donkrer tint, 't gestarnte zuivrer stralen,
Een graauwe schemerschijn verhult het luchtazuur,
En de uchtend, zacht en bleek en wachtende op zijn úúr,
Schijnt heel den nacht door aan den horizont te dwalen.

1840. *Naar V. HUGO.*

De twee eilanden.

I.

Daar zijn twee eilanden, waar tusschen
De scheidsmuur van een waereld ligt,
Rond wie twee oceanen zieden,
En die van ver de zee gebieden,
Als reuzenhoofden opgericht.
't Is of wij 't op hun toppen lezen,
Schrikwekkend moest Gods doelwit wezen,
Dat hen deed steigren uit den vloed;
Hun lenden rookt van 't schuim der wateren,
Hun voorhoofd dreunt van 't blixemklateren,
En in hen kookt een lavagloed.

Die eilanden, door 't somber bruisen
Der rustelooze golf omloeid,
En tusschen klippen ingegrepen,
Zijn als twee dreigende oorlogsschepen,
Aan eeuwige ankers vast geboeid.
De hand, die deze zwarte zoomen
Zoo woest uit d' afgrond op deed komen
En hulde in 't kleed van schrik en rouw,
Heeft mogelijk 't hun omgehangen,
Dat BOUNAPARTE er 't licht ontfangen,
NAPOLEON er sterven zou!

Zijn wieg stond hier - zijn graf stond ginder!
Die kreet klinkt door alle eeuwen heen,
Die woorden staan in vuur geschreven,
Die worden nimmer uitgewreven,
Schoon ook een waereld-zelf verdween!
De volkeren der toekomst zullen
Op beide stranden 't hoofd omhullen,
Terwijl zijn schim rondom hen zweeft,
Terwijl er in hun onweêrvlagen,
Hun klippen en hun donderslagen,
Zijn eeuwige herinring leeft!

Van onzen vasten grond verwijderd,
Als afgereten door d' orkaan,
Wees God hem die verlaten rotsen,
Bij 's afgronds dof en dompig klotsen,
Tot zijn geboorte en doodsplek aan:
Opdat geen schudding onder de aarde
Zijn aankomst siddrend openbaarde,
Toen hij zijn eersten dag begon,
Opdat hij, zonder dat de vlakte
Der waereld knakte en samenzakte,
Stil op zijn veldbed sterven kon!

II.

Wat was hij mijmrend op den morgen van zijn leven!
Wat was hij peinzend bij den eindpaal van zijn sneven!
Hij had den waan geproefd waar eens zijn hart aan hing!
Hij had het nu geleerd, hoe macht en roem bedriegen,

Hij, van nabij gezien, hoe zulke droomen liegen,
   En wat het Niet is van een Toekomst die verging!

Op KORSIKA, als kind, in gouden vizioenen,
Zag hij zijn lauwer reeds rondom een scepter groenen,
   Den Keizersadelaar zich zweven boven 't hoofd;
Hij hoorde reeds vooruit, als vooglenzang der lente,
De hymne waarmeê de Aarde aan d' ingang van zijn tente
   In alle talen hem eenstemmig heeft geloofd:

   III.
'Roem zij NAPOLEON! dat aarde en zee 't herhalen!
God-zelf heeft op zijn kruin de rijkswrong neêr doen dalen!
   't *Konklaaf* regeert hij, en de *Divan* kust zijn kroon!
De Vorsten buigen, als zij hem voorbij zien komen,
   En naauwlijks ziet hij plaats in *Romen*,
   Dan voor den zetel van een Zoon!

Om door 't ontzet heelal zijn donders heen te dragen,
Houdt steeds zijn adelaar de vleuglen uitgeslagen!
   Hij heerscht van *Seines* golf tot waar de *Nijlstroom* bruis',
Hij mengelt aan zijn vaan, die uitwaait tot gebieden,
   De halve Maan der *Pyramieden*
   En grooten YWANS gouden kruis!

De bronzen *Mameluk*, de *Goth*, ten krijg geboren,
De *Pool*, wien vlammen op de stalen lanspunt gloren,
   't Legt alles aan zijn voet hun blinde kracht ter neêr!
't Heeft al zijn wil tot wet en tot geloof zijn glorie!
   Zijn levensloop is één Viktorie!
   Een volk van naties is zijn heir!

Wij zien, als hij een doel bereikt heeft van zijn streven,
Zijn hand aan een Soldaat een Rijk ten aalmoes geven,
Of koningen als wacht zijns drempels uitgezet,
Opdat hij, 't feestgewaad neêrleggende of het wapen,
In zijn verwinningen moog' slapen,
Gelijk de visscher op zijn net!

Hij bouwde 't keizersnest waaropwe hem zien throonen,
Zoo hoog, dat hij ons in die sfeeren schijnt te wonen,
Waar nooit een onweêr broedt aan 't blinkend hemelblaauw;
Zoo al de stormwind gromt, 't is enkel aan zijn voeten:
Het bliksemvuur zoû keeren moeten,
Indien 't zijn schedel treffen zou!'

IV.

De bliksem keerde weêr!.... Hij tuimelde uit zijn wagen,
Als LUCIFER verplet van honderd donderslagen;
De Vorsten straften hun tyran.
Men gaf d' ontthroonden Reus den Oceaan tot wachter;
Men liet hem levend op een dorre rotsklomp achter,
Door heel een waereld in den ban!

Ach! hoe hij 't leven op dat SINT-HELEEN verachtte!
Als hij de zonne, naar wier vrijheid hij versmachtte,
Zag vluchten van de azuren baan!
Als hij verlaten dwaalde aan die verlaten zoomen,
Totdat een trotsche Brit, hem scheurende uit zijn droomen,
Hem weêr zijn kerker in deed gaan!

Ach! hoe die oorlogsvorst wanhopend nu door allen
Zich vloeken hoorde, die den lofkreet deden schallen,
Zoolang hij niet verwonnen werd!
Want vreeslijk gaf die vloek, nog bijna ongeloofbaar,
Het andwoord op de stem, die, eindloos, onverdoofbaar,
Verscheurend weeklaagde in zijn hart: -

V.

'Smaad! schande! en driemaal wee! wie zal ons helpen straffen?
Dat aarde en heemlen ons gerechte wraak verschaffen!
Zoo waggelt dan in 't end, zoo stort het schrikgevaart'!
't Moge alles over hem, zijn hoofd, zijn assche komen,
De tranen die hij rond deed stroomen,
De golven bloeds die hij deed reegnen over de aard!
Dat op 't geluid zijns naams van *Seine* en *Wolga* stranden,
Vincennes grachten, en *Alhambraas* vorstenwanden,
Van *Jaffe* en 't *Kremlin* dat door hem in vlammen vloog,
Uit ieder slachtingsoord, elk strijdperk der Viktorie,
Gelijk een wedergalm van zijn verpeste glorie,
De vloek der dooden dondren moog'!

Dat hij zijn offers steeds rondom zich heen zie waren!
Dat heel die menigte, ten afgrond uitgevaren,
Hem toekrijsche op zijn koets: waak, broedermoorder waak!
En, door het staal verminkt, door 't weêrlicht der musketten
Verschroeid, den dorren voet op *Sint Heleen* moog' zetten,
En 't tot een schrikdal *Hinnoms* maak!

Hij leve, om iedren dag, om ieder uur te sneven!
De krijgsgod bloze en ween, der wanhoop prijs gegeven:
't Zijn woede en wroeging die hem volgen op zijn schreên!
't Zijn spottende cipiers die thands die vuisten boeiden,
Die zich door 't zwaaien van een waereldstaf vermoeiden,
En Koningshoofden buigen deên!

Hij dacht, dat zijn fortuin, die enkel zege baarde,
De erinnring dooden kon bij 't Volk, monarch der aarde:
God rukt hem met één slag zijn zwarten fakkel af,
En laat den Halfgod, die zich grooter dacht dan *Romen*,
Slechts zooveel ruimte en tijd, alswe allen eens bekomen,
Om neêr te dalen in een graf!

Zoo hebbe 't meir zijn graf!: een *Lethé* zal het wezen!
Zie, vruchtloos is die tombe op *Sint-Denis* verrezen,
Die hij uit smijdig goud en blinkend marmer schiep!
De Hemel wilde niet, dat Vorstenschimmen zagen,
Wanneerze schreiend in die muren kwamen klagen,
Dat zijn verwaten lijk in hunne graven sliep.' -

VI.
Hoe droevig endt een droom in dronkenschap begonnen!
Jong, gevenwe ons zoo licht aan de ijdle hoop gewonnen,
Maar later siddrenwe, als de ziel verzadigd is,
En wij, in 't avonduur, ach! krachtloos neêrgezegen,
Den blik terugslaan naar onze afgelegde wegen,
Niet meer gehuld in schijnvernis!

Zóó staart gij, aan den voet eens hoogen bergs gezeten,
Bewonderd naar zijn kruin, zoo trotsch, zoo ongemeten,
Zijn toppen, die de tijd geen duim verwrikken mag,
Zijn wouden, groen gewaad dat langs zijn rotsen kronkelt,
Zijn blaauwe wolkenkroon, die op zijn voorhoofd vonkelt,
In 't gloeien van den zonnelach!

Klimt op dan! en beproef die onbekende streken!
Gij wacht de hemelen.... gij ligt in mist bezweken...
Hoe anders wierd de berg dan onder, aan zijn voet!
Ach, 't is een donkre krocht, waar wilde dennen bruisen,
Waar stortvloed en orkaan verbrijzelend zich kruissen,
Bij golfgebons en blixemgloed!

VII.

Zietdaar den Roem met zijn vermaken!
Een Prisma eerst, vol toovergloed,
Daarna een spiegel, die 't scharlaken
Van 't Koningskleed weêrkaatst als bloed!
Bij beurt verdrijvende en verdreven,
Zag dus de Nootlots-zoon het leven
Op dubble wijze voor zich staan: -
Zijn aanzijn deelt zich af in tweeën:
Jong, peinsde hij op zijn tropeën,
Oud, op zijn roemloos ondergaan!

Nog meent, bij 't winteravonddalen,
Op *Korsika* op *Sint-Heleen*',
De zeeman, als de bliksems stralen
En flikkren lang de rotsen heen,
Den sombren kapitein te aanschouwen,
Beweegloos, de armen saamgevouwen,
In neveligen reuzenvorm,
En zegt, dat hij, zijn graf ontrozen,
Nog heerscher in d' orkaan wil wezen,
Gelijk hij heerschte in d' oorlogsstorm!

VIII.

Zoo hij een rijk verloor, ten dubblen Vaderlande,
Door zijn erinnering gedoopt met roem en schande,
Verstrekt hem *Korsika* en *Sint-Helenaas* top.
En nooit, bij 't spreken van zijn wondren en ellenden,
Herhaalt een mond zijn naam, of aan twee waereld enden
Wekt hij een dubblen echo op!...

Zóó, als een gloênde bombe, al dondrende uitgedreven,
Nadat zij in de lucht haar vuurlijn heeft beschreven,
Zich wiegelt boven de arme stad,
En daarna, gierende als een hongrig roofgevogelt,
Dat vallend de aarde slaat met ijzeren gevlogelt,
Verbrijzlende op de daken spat:

Zoó ziet men na heur val den wijden mond nog rooken
Van 't groot en zwart mortier, waaruitze is losgebroken,
In klaterenden sulferbrand;
En zóó ook rookt de plaats, waar, barstende tot gruizelen,

Vernieling brakende, de bombe neêr kwam duizelen,
En gloeiend uitdoofde in het zand!

Uit het Fransch van VICTOR HUGO.

Tevredenheid.

Grijpt, Broeders, naar des waerelds luister
En naar het goud der aarde niet,
Hun glans, schoon ze ook den dwazen kluister',
Is ijdelheid, die ras ontvliedt,
Die dan alleen 't geluk bezegelt
Als rein geloof haar invloed regelt;
Wat is 't, of 't lot ons weinig gaf:
Tot vrede doet het goud niet af!

Getuigt het, die in rijke zalen
De hulde van het volk ontfangt,
Of gij niet vaak hij feestpokalen
Naar stilte, vrede, en rust verlangt.
Of 't goud, als misdaên u bevlekken,
Gewetenswonden kan bedekken,
Of 't purper, dat uw leên omzweeft,
Gewenschte kalmte aan 't harte geeft!

Neen, liever in een stille woning
Waar reine liefde en eendracht woont,
Dan in den mantel van een koning
Met gulden zorg en smart gekroond.
Wat vraagt men in het rijk der dooden,
Of u de lauwer werd geboden,
Of gij in 't nietig stof der aard
Een koning, of een beedlaar waart!

Gelukkig, wien, als 't doodsuur nadert,
   Vernieuwde hoop op heil ontbot,
Die waren rijkdom heeft vergaderd
   Door deugd en rein geloof in God,
Die voor geen schim in 't vluchtig leven
Zijn eeuwig heil heeft opgegeven,
   Maar door des Heeren Geest bezield
   Ons eeuwig doel voor oogen hield.

Brief.
(*Van zeker Poëet aan* zijnen *Recensent.*)

Amice, 'k heb een vaers geschreven,
En denk het eerstdaags uit te geven
Bij KEMINK of bij VAN DER POST.
Het heeft me nog al zweet gekost;
Van 't echte zweet: je weet - mijn schijven; -
Dat komt er van als men *wil* schrijven,
En schrijven zal - maar 't is gewis
Dat poëzy mijn passie is;
Terwijl men daarenboven, vrindjen,
Al heel wat doen zou voor een lintjen, -
En - 't is geen steelen wat ik doe;
Dat is het groot publiek al moê
Sints - maar laat BRAGA dat verhalen.
Ik koop en kan, Goddank! betalen,
En houdt hetgeen ik koop voor *mijn*....
Welk recht mocht immer sterker zijn?
Maar, om ter zake te geraken;
Mijn vers, dat opgang dient te maken,
(Hetgeen uw zaak nu verder is;)
Houdt 3 vel druks, dat zeker is:
Iets meer, iets minder, laat dat loopen -
Het is een stuk dat elk moet koopen.
In zijn geheel een Poolsch Verhaal.
Zijn eerste deel een ridderzaal,
In orde, met haar toebehooren, -
Een man, een vrouw - er in verloren -
Als 't ware; dat begrijp je toch,
Want in den slotzang zijn ze er nog; -
Een groot rumoer, veel knechts en meiden....
Een oude Pool komt tusschenbeiden,
Die spreekt van vaderlijk gevoel,
Van - kortom nog een heele boêl.
De man en vrouw, vermeld zoo even,
Zijn aan 't klavier verstomd gebleven,
(Ze maakten namelijk muziek)
En hadden voor geen duit repliek.
De knechts en meiden, daarentegen,
(Waar iets frappants in is gelegen)
Gevoelden zich op hun gemak.....
't Was een *Vox Populi* die sprak.
Hiermeê is 't eerste deel ten ende.
Het tweede: Een tuin, een rooverbende,
Een roover, zwart van oog en hair,

En in den tuin een minnend paar.
Een staal, een dood, een diepe ellende....
Enfin een soort van een Legende,
Om zoo te zeggen, - zonder Geest; -
Dat is ook nooit mijn zwak geweest,
't Is te aaklig; - maar ik fatigueer je
Te lang. - 'K wil even, repje, scheerje!
Nog spreken van het derde deel;
't Wordtme anders waarlijk zelf te veel.
Ik kan aan dat vervloekte pennen,
Tout auteur que je suis, niet wennen.
Het derde deel dan is 't besluit,
Maar daarom lang niet spoedig uit.
Daar viel vooreerst in uit te leggen,
Wat al het vorige wou zeggen,
Hoe man en vrouw en minnend paar
Elkaâr bestaan, - 't geen ik u spaar.
Dàt en veel meer nog kunt gij lezen
Als 't eenmaal afgedrukt zal wezen, -
Of wel *niet* lezen, mij is 't één.
De scenes heb ik, naar ik meen,
U allen *duidlijk* uitgeschreven.
Slechts eene rest mij nog te geven:
't Gelukkige echte trouwverbond
Van 't paar dat in den slottuin stond,
En waar van één was neérgehouwen
De dooden zijn niet te vertrouwen!
Dit laatste ideé is puur van mij:
Men vindt het niet in de kopij.

Zie zoo, mijn brief is dunkt me klaar;
Maak gij nu de recensie maar,
Zoodat zij met mijn vers verschijne -
En alle onzekerheid verdwijne
Omtrent de waarde van mijn stuk.
Adieu! *Jan Aap* wenscht u geluk.

Post scriptum: wat ik nog wou zeggen,
De zaak zal u geen windei leggen.
Een man, een man - een woord, een woord;
Ik zend u boven ons akkoord,
Indien het stuk wat goed mag slagen,
Een fraai cadeau. Ge zult niet klagen.
Zie zoo, *nu* is mijn brief eerst klaar;
Schrijf gij nu de recensie maar!

Schets van een nieuwerwetschen Roman.

(*NB. De mottoos zijn in de maak*.)
- (*Ingezonden*.)

Gij ziet in hoofdstuk I den horizont betrekken,
Een deel der aarde met een donker floers bedekken;
De donder knalt en raast en rommelt door het dal,
De blixem daalt ter neêr of de aarde splijten zal,
Geheel natuur is woest: gij hoort de baren klotsen,
De schuw geworden geit verlaat de hooge rotsen
Met ingetrokken staart. De schepping ijst en beeft,
En wacht met kloppend hart wat straks de toekomst geeft.
Maar onder al dien angst en onder al dat beven,
Ziet gij in 't gindsche dal een minnend paartjen zweven;
FERNANDO ziet dat uur DIANA teeder aan,
En elke blixemstraal doet haar zijn blik verstaan.
Hoe ook de stormwind loeit, hoe ook de donders knallen,
Hoe ook de onbuigbare eik verpletterd neêr moog vallen,
Zij hooren niets daarvan. 'DIANA,' spreekt haar vriend,
'DIANA! zeg mij toch, heb 'k dit aan u verdiend?
Neen, dierbare Engelin! door mij steeds aangebeden,
Gij wilt mijn zaligheid toch niet met voeten treden?
DIANA! ach! ik bid'!.... maar hoor! wat vreemd geluid!
Een bergklomp dondert neêr..... en hoofdstuk I is uit.

Nu zijn we aan hoofdstuk II. Het onweêr is verdwenen,
De zee is kalm en stil, natuur houdt op met weenen,
Terwijl met nieuw gejuich heel 't vooglenkoor ontwaakt,
Dat berg en dal en bosch van 't kwinkeleeren kraakt.
Nu gaan we een stap vooruit. In 't aakligste aller dalen,
Zien wij een leemen hut in 't hoog geboomte pralen;
Wij treden zwijgend in, en zien, bij 't scheemrend licht,
Een voorwerp, krom en scheef, en vuurrood van gezicht.
Ik bid u, blijf bedaard. Daar, naast haar, zit een wezen,
Wiens bleek en stroef gelaat ten minste een mensch doet lezen;
Hij schreeuwt om raad, om troost, om bovenaardsche hulp:
De wanhoop voerde hem in deze leemen stulp.
Hier, bij de tooverkol, hier durft hij redding hop en,
Hij legt de gansche zaak in al haar naaktheid open,
En ziet haar vragende aan - terwijl zij grijnzend lacht,
Met tandeloozen mond en oogen als de nacht.
''t is wel, 'k heb u verstaan, ga Ridder van de Veeren!
Ik zal die preutsche maagd, 'k beloof het, moresleeren,
Eer 't uur van middernacht deze aarde in duister hult,
Is uw verpletterd hart met nieuwe hoop vervuld.'
Hij gaat, hij knijpt haar hand, en drukt die aan de lippen,
Terwijl hij half bedwelmd een zak met goud laat glippen;
Hij rolt, hij vliegt, hij stormt het rieten deurtjen uit,
En brult: 'gij wildet niet? nu wordt gij toch mijn buit!'
Wij wachten nog een poos. De kol verlaat haar woning,
Geheel in 't zwart gedoscht, in diepe rouwbetooning,
Verlaat met spoed het dal, dringt door den bergpas heen,
En mompelt nu en dan zoo iets van droef geween.
Wij volgen haren gang - zij dringt door haag en struiken,
Als scheen zij 't menschlijk oog op haren weg te ontduiken,

Zij landt ter driesprong aan, bemachtigt daar heur prooi,
En ..... 't hoofdstuk is weêr uit. Zeg vindt gij dat niet mooi?

Maar wat bemachtigt zij? Stil, niet nieuwsgierig buurtjen!
Daar zit hem juist de knoop van 't wonder avontuurtjen!..
Wij zijn aan hoofdstuk III. Daar rijst een vorstlijk slot,
Daar wacht er één dien nacht een zalig englenlot.
't Woelt alles door elkaâr, lakeien roepen, draven,
(Vergeten bij 't rumoer zich-zelven niet te laven,)
De honden in het hok doen zelfs van blijdschap meê,
Rabouwende als een vos en springende als een ree.
De vleugel is verlicht. In een der groote zalen
Zien wij een edel heer met paauwenveeren pralen;
Hij lacht, hij wrijft zijn kin, hij zweert bij dood en graf,
En buitelt in het end de marmren trappen af.
Het Slot, begrijpt ge wel, wordt eerst door mij beschreven:
Men heeft het eens den naam van *Wildenburch* gegeven;
'k Tel al de vensters op, geen stuk of 't krijgt zijn deel,
En toch geeft 't een noch 't aâr een denkbeeld van 't geheel.
Maar nu ter zake dan ..... men hoort de horens schallen,
Een koets, vol pracht en zwier, omgeven met vazallen,
Houdt voor de slotpoort stil. Een schoone, lieve maagd,
Roept luiderkeels om hulp, daar men haar binnen draagt.
De Ridder vangt haar op, brengt haar in ijl naar hoven,
En fluistert haar in 't oor: ‘gij woudt mij niet gelooven,
Niet waar, DIANA! -zeg, speelt gij met riddertrouw?
Welnu, wellicht verkeert uw preutsheid thands in rouw.
Nu zijt gij in mijn macht, en zult niet weêr ontsnappen,
Al woudtge ook berg en dal mijn heldendaad verklappen....

Welaan, zie me in 't gezicht, herken FERNANDO weêr!
Of al mijn woede en toorn keert dondrend op u neêr!'
Zij zucht, zij weent, zij klaagt, zij bidt geheel verslagen,
En laat zich als een lam gedwee naar boven dragen,
't Rumoer op 't slot is weg, de winden gieren luid,
De klok wijst kwart voor drie - en 't hoofdstuk is weêr uit.

Ha, nu begrijp ik al, wat de oude heks moest maken:
Mij dunk ik riek zoo wat: zij moest DIANA *schaken!*
Wel, lezer! dat, is slim, 't is wonder hoe gij 't raadt!
Maar luister als- je- blieft, hoe alles verder gaat.
DIANA zit in 't slot in ziltig nat te baden,
Dat ijslijk ('t spreekt van zelf,) heur wangetjens moet schaden;
FERNANDO is gerust: hij heeft haar in zijn macht!
Geen wonder dat hij niets dan louter vreugde wacht.
Maar ziet in hoofdstuk IV, terwijl de bindten kraken,
Door 't loeien van den storm, - de wolken sulfer braken,
Genaakt op 't onverwachts een wilde ruiterdrom,
Omsingelt gracht en wal, en dwaalt de muren om.
Men staart met strakken blik naar eene der vertrekken,
Waar, zwevende op't gordijn, een schaduw is te ontdekken.
Men brengt er ladders aan, een jongman kloek en stout,
Bonst tegen 't vensterraam, als waar' het eikenhout.
't Springt open, en een maagd, geheel in 't wit gestoken,
Komt bevend naar hem toe: haar kluisters zijn verbroken!
Hij sluit haar aan zijn borst, ijlt spoedig naar beneên!
Maar och! wat blijde vreugd verging niet in geweên?
Men stapt een rijtuig in dat pijlsnel voort gaat hollen,
Daar breken veêr en toom, de vlotte wielen rollen,
DIANE wordt verplet, haar redder smoort in 't zand,
En tot besluit van 't stuk, staat heel het Slot in brand.

De redding.

Mijn zoetelief bedankte mij,
Dat maakte mij een vreugdehater.
Toen liep ik naar een vlietend water,
Het water liep mij snel voorbij.

Daar stond ik nu, vertwijflend, stom,
Mijn kloppend hoofd scheen zwijmeldronken -
Vast ware ik in den stroom gezonken,
De waereld draaide met mij om.

Maar stil! - daar hoorde ik iets! daar riep
Een stemmetjen zoo zilver teder;
Ik keer mij om - daar klonk het weder:
'Mijnheer, pas op - de sloot is diep!'

Nu liep er iets door al mijn bloed;
'k Zie op; het meisjen is een roosjen;
Ik vraag haar: wel, hoe heetge? - 'KOOSJEN.' -
O liefste KOOSJEN, gij zijt goed.

Gij redt mij in mijn groene jeugd:

Voor altijd dank ik u mijn leven;
Maar, kind, dat is niet veel gegeven,
Wees daarom ook mijn levensvreugd! -

En daarop klaagde ik haar mijn nood;
Zij sloeg heur oogjens blozend neder;
Ik kuste haar, en zij mij weder;
En nu - vooreerst niets van den dood! -

(GÖTHE)

Aan een vliegjen in Oktober.
Proeve van waarachtig zielsgevoel.

Mijn hart rigt daar voor u in een vergeten dal
Een zoden-outer op!
HELMERS.

(*Ingezonden.*)

Hoe! zweeft gij nog mijn kille kamer rond?
Uw moeder en uw zusters zijn reeds henen,
Zelfs de ooievaar is van mijn dak verdwenen,
En koeler wordt de koele morgenstond.

Uw vleuglenpaar, arm diertjen, schijnt verlamd;
Mijn melkpot heeft voor u haar zoet verloren;
Mijn suiker kan uw mond niet meer bekoren;
De herfstkou heeft uw pootjens half verstramd.

Bewaar mij God, dat 'k u den doodsteek geev'!
Neen, vrees mij niet, mijn hand zal u niet dooden:
'k Wil liever door mijn warmte u tot mij nooden,
Opdat uw kracht weêr door mijn ader leev'.

Zij weten 't niet die brassen aan den disch,
En warm en wel rinkinken met bokalen,
En zweven door den gloed der ruime zalen,
Hoe tergend wreed dit voor een vliegjen is!

Of zwijmt het niet den winter te gemoet?
Oktober gunt het naauwlijks kracht ten leven,
November ziet het niet meer opwaart zweven,
December rooft zijn laatsten levensgloed.

Uw sterfbed zij mijn holle hand; uw lijk,
Zwart, mager, plat, zal zweven op de winden:
Zoo moogt ge dan uw dierbren wedervinden,
U voorgegaan in 't donker schimmenrijk!

Vlieg dan tot mij met loome vlerkjens; gij,
Bezwijkend voor des winters felle vlagen!
Maar neen,..... ik zou 't gezicht niet kunnen dragen,
Spaar mijn gevoel.... en zieltoog ver van mij!

Mozes in het biezen korfjen.

En PHARAOOS *dochter ging af om zich te wasschen in de rivier en hare Jonkvrouwen wandelden aan den kant der rivier*.
EXOD.

‘Mijn zustren, 't golfje is frisch bij 't ochtendlicht! - nog rust
De veldling in zijn hut! o, komt, de stille kust
Zal ons een eenzaam plekjen bieden;
Naauw breekt een dof gedruisch uit *Memphis* muren los,
Het morgenrood zal door dit bladerrijke bosch
Alleen ons kuisch vermaak bespieden.

De kunsten schittren in mijn vaders hal om 't meest,
Maar dees bebloemde kust bekoort veel meer mijn geest
Dan gouden of porfieren kuipen;
'k Bemin voor 't zoetst muziek het vrije vogelkoor,
De geuren van 't paleis verruil ik alle voor
De zefiers die langs bloemen sluipen.

Vast waant hij, die van ver dit drijvend bedje ontmoet,
Het nest der witte duif op d' ongetrouwen vloed...
Het slaapt, laat ons ter hulpe vliegen!
Het dwaalt voor d'aêm des winds in 't kleine bootjen rond,
Het dobbert voort, het slaapt, en 's afgronds breede mond
Schijnt 't wichtjen in zijn graf te wiegen.

't Wordt wakker, - rept u toch, gij MEMPHIS maagdenstoet!
Het schreit, - wat moederhart kon dus haar eigen bloed
Aan 't golfgewentel overgeven?
Het strekt zijn armpjens uit, de waatren bruisen, 'k vlieg,
Niets hoedt het voor den dood dan gindsche zwakke wieg,
Uit brooze biezen zaamgeweven!

Komt, 't golfje is kalm en glad, de Hemel helder, - laat

Op gindsche ranke struik het schitterend gewaad
In blaauwe plooien nedervloeien,
Ontneem mij diadeem en knellende kleedij,
Komt, spoedt u, zustrental! gij alle zult met mij
Door murmelende golfjens stoeien.

Maar stil ..... wat zie ik door de neevlige ochtendlucht
Ginds aan den horizont? - wat zijt gij reeds beducht!
Zal, zustren, u de vrees verkloeken?
't Zal vast de vlotte stam eens ouden palmbooms zijn,
Die, naar de zee gesleept van 't midden der woestijn,
De pyramiden komt bezoeken.

Wat zeg ik! Maagden, komt d'onzeekren blik te hulp:
Ziet toe! 't is HERMES boot, of ISIS heilge schulp,
Die drijvend zich in 't water spiegelt....
Maar neen, 'k zie in dat korfje een teder hulploos wicht,
Een kind dat sluimrend in den schoot der golven ligt,
Als op den Moederschoot gewiegeld!

Brengt redding!... 't is misschien een kind van Isrêls stam..
Ja, 't was een droef besluit, dat Farôos wreedheid nam
Om zelfs de onnozelheid te krenken;
Arm kind, uw onheil wekt mijn liefde meer en meer,
Ik zal uw moeder zijn, 'k schenk u aan 't leven weêr,
Al mocht ik niet u 't leven schenken!'

Aldus klonk IPHIS stem, des Konings hoop en lust,
Toen zij zich aan den Nijl, ronddwalend langs de kust,
Omgeven zag van haar jonkvrouwen.
En toen dor Koningstelg het sluiergaas ontzonk,
Toen dacht de schoone stoet, daar ze allen overblonk,
De dochter van den Stroom te aanschouwen.

Het murmlend golfjen beeft reeds onder d' elpen voet,
Nu zij meêlijdend zich naar 't schreiend kindjen spoedt,
Angst, hoop vervult haar hart bij pozen...
Zij heeft haar kistje omvat! en nu ze landwaart waadt
Mengt blijde hoogmoed zich op 't minnelijk gelaat
Voor 't eerst aan 't kinderlijke blozen.

Zij klieft de golfjens en de struiken; traag van tred
Draagt zij weldra het kind, van 't dreigend graf gered,
Naar 't oeverzand, waar, vol verlangen,
Haar schoone zustren staan, die 't nieuw geboren wicht
Met maagdlijk schuchter maar glimlachend aangezicht
Een kusjen drukken op de wangen. -

Maar gij nu, die van ver met twijfelend gemoed
Uw zoon hebt nageöogd, door 's Heeren hand behoed,
O, kom hem hier als vreemdling tegen,
Schoon ge aan 't geredde kind uw teêrste omhelzing biedt,
Uw tranen en uw vreugd verraden u hier niet,
Want IPHIS kent geen moederzegen.

En toen de blijde maagd met fieren tred haar vracht,
Haar schat, haar needrig wicht, den woesten Koning bracht,
Besproeid met teedre moedertranen,
Toen klonk om s'Eeuwgen throon het lied van 't Englenkoor,
Het aanschijn met hun wiek bedekkend voor Zijn gloor,
Ginds boven 's Hemels sterrebanen:

'Wat treurt ge, schoon uw voet in ballingschap verwijl!
'O JAKOB, meng geen traan meer met d' onzuivren Nijl,
'Daar de Jordaan zijn oevers opent,
'De dag naakt, en in 't eind ziet *Gozens* slavenveld
'De vlucht naar 't heilig land, spijt PHARAOOS geweld,
'Dier stammen lang op vrijheid hopend.
'Dit hulsel van een kind, der vloeden speelbal, draagt
'Den Vorst van *Sinaï*, der plagen Vorst, - een maagd
'Ontrukt hem aan de golvenbedding;
'Hoogmoedig stervling, die des Eeuwgen raad miskent,
'Bedenk, dees kleine wieg brengt hulp aan JAKOBS tent,
'Dit wiegjen biedt de waereld redding!
W.

(VICTOR HUGO.)

Bladvulling.

I.
Eischt ooit de pestlucht van den drooggemalen boôm
Van Haarlems veegen vloed 't herroepen van den stroom,

Strooit Hollands poëzij dan op die akkers neêr,
En - schepen, gaat je gang, reist vrolijk over 't meir!

II.

JAN heeft een rijmelkoorts, nu is de zaak in orde:
Hij maakt zes oden daags en zangen op zijn knie.
Zijn vrouw bad: dat dees koorts een derdendaagsche worde,
En Jan twee dagen wijs zij van de drie!

III.

't Roosjen, door uw hand geplukt,
Heeft mij al te kort verrukt:
't Ligt reeds in zijn laatste zwijmpjen: -
Maar zijn geestjen zweeft nu vlug
Op de vleugels van dit rijmpjen
Naar het plukstertjen terug.

IV.

Ik was gestorven
Van minneweelde;
En lag begraven
In liefjens armen;
En ziet, daar wekten
Me op eens haar kusjens,
En in haar oogjens
Zag ik den hemel.

Onze Parnas.
(*Een voorbereidings-lied op* Bragaas *afscheid*.)

Ingezonden.

Onder deze lauwerblaâren,
   Druppelend van balsemdaauw,
   Waar de golfjens, hemelsch blaauw,
Tusschen rozen spelevaren,
   Waar in zoete harmonij
Altijd nieuwe zangen vlieten,
   Gunde als kind reeds FEBUS mij
't Echte leven te genieten;
   En de zanggodinnenstoet
Heeft mij, naar zijn welbehagen,
Aan de moederborst gedragen,
   En met kussen opgevoed.
Met zijn kristallijnen stralen
   Laafde mij Parnassus vloed,
En mocht soms de sluimer dalen,
   O dan, nimmer wakens moê,
Dekten mij de nachtegalen
   Met hun donzen vlerkjens toe.
Uit de struiken, uit de boomen,
   Kwamenze om mijn koets gevloôn,
   En hun malsche hemeltoon
Leerde mij van Liefde droomen!

   Nu ontwikkelt zich het hart;
Slapende gevoelens stijgen,
   Vriendschap die een waereld tart,
   Zaligende minnesmart;
En APOL bezielt het zwijgen
Van zijn bergen, van zijn dalen;
Laauwe westenwindtjens hijgen
Met welriekend ademhalen.
   Allen die in Zijnen naam
't Dichtloof strenglen om de lokken,
Worden krachtvol aangetrokken,
   En alle eedlen vloeien zaam'.

Déze komt met lachend wezen,
   Stralende als de heldre sfeer;
   Dié dwaalt peinzende op en neêr,
En een ándre, pas genezen,
   Roept zijn oude krachten weêr:
Want hem drong door merg en leven
   De verderflijk zoete vlam,
   En wat AMOR hem ontnam
Kan APOL slechts wedergeven:
   Kalm en levend zielsgevoel,
   't Streven naar het hoogste doel!

Laat uw borst van dank ontgloeien,
Broeders! waar de zangen vloeien!
Want zij zijn als goede daden:

Wie kan beter dan de zanger
Zijn verdwaalden broeder raden?
Arbeidt goed, en ge arbeidt langer
   Dan een sterfling 't anders mag.
Ja, ik hoor, ik zie de scharen,
   Naadrende als een lentedag!
Ja, zij grijpen in de snaren;
Zoet als 't fluistren van de blaâren,
   Machtig als een donderslag,
Roepen zij tot recht en plichten,
   En zij prikkelen
Hoe zij zingen, hoe zij dichten,
Tot bezielen en ontwikkelen
   Wat er in een menschenziel
   Uit Gods hemel nederviel!

En als zoete bloemfestoenen
   Geuren, groenen,
   Fantaziën overal,
   Tot, als in een tooverdal,
Alle takken, alle twijgen
   Zich voor ons verrukt gezicht
   Onder 't wicht
Van hun gouden vruchten nijgen!

Wat wij voelen, wat we aanschouwen,
   Bij die hoogste vreugdebron,
   Deze bodem, deze zon,
Lokt er ook de beste vrouwen.
   En der Muzen ademzucht,
Streelend als de oranjebloezem,
Stemt den zachten maagdeboezem
   Tot genucht,
Wekt het keeltjen op tot zangen, -
En met blosjens op de wangen
   Zingt zij reeds een waardig lied,
Zet zich naast de zusters neder,
   En, al vrijer, endt zij niet

Eer de wedzang, zoet en teder,
Telkens verder, telkens weder,
   Uit alle echoos overvliet!

Maar daar dwaalt er ééne alleen
   Langs de linden
   Peinzend heen,
Om te zoeken, om te vinden,
   Wat, bij 't scheemrend morgenlicht,
   't Minnewicht
In de boeien van zijn peesjen
   Haar ontstal:
De eerste kalmte van heur geestjen,
   Van heur hartjen bovenal!
En zij draagt de schaduw binnen
   Wat te teêr is voor 't gewoel
En te heilig voor de zinnen:
D' eersten voorsmaak van 't beminnen,
   D' eersten traan van 't zielsgevoel!
En ze schuwt geen middagzwoelte,
En zij acht geen avondkoelte,
   En zij vraagt niet waar heur voet
   Rond mag dwalen.....
   Muze, zweef haar stil te moet'
Op de zilvren maanlichtstralen!

   Maar, wat hoor ik? wat geschal
   Overstemt den waterval?
   Welk een schrikkreet, ruw en wild,
   Waar het zwijgend woud van trilt?
Hoe! bedriegen mij mijne oogen?
   Neen! een ongewijde drom
   Vliegt door onze paden om,
Is in het Heiligdom binnen gevlogen!

   Altijd vooruit
   Wervelt de bende,
   Woedende ellende,
Wellust en wijn gloeit hun oogappels uit.
   Woest als de baren,
   Golven hun hairen,
Wild als een tijger, met lastrenden mond,
Hortende en dor als een krakend geraamte,
   Naakt, zonder schaamte,
   Slaan zij in 't rond.
Brullende klappren zij 't gillend metaal,
   Dat door zijn klaatren
   De ooren doet schaatren
't Hart van elkaâr scheurt als tweesnijdend staal.
   Nader en nader
Rukken zij voort met verdoovend gerucht,
En wie ze ziet stolt de bloedstroom in d' ader,
   Siddert en vlucht!

Ach! al de stervende bloemen verbleeken,
   Ach! al 't geboomte buigt knikkende op zij'! -

Zullen ze álles dan verbreken?....
Wie betoomt hun razernij?

Broeders, laat ons alles wagen!
Neen, verbergt uw gramschap niet!
PHEBUS helpt ons hen verjagen,
Alt hij onze smarte ziet!
Om ons wapenen te geven,
Doet zijn vuist
De bergen beven,
En hun kruinen zijn vergruisd!
Ziet, daar ploffen steenen neder,
Ratelend van elken top!
Onze krachten keeren weder,
Grijpt hen op!
Een verpletterende regen
Vliege dit gebroedsel tegen,
En verdrijv' de naakte rij
Dezer vreemden, dezer wilden, uit den Hof der Poëzij!

Maar wat zie ik? Zielsontzetten
Tintelt mij door 't ingewand,
En de forsch gespierde hand,
Die gereed stond tot verpletten,
Zinkt ter neêr.
Zijn het droomen die mij blinden?
Neen, geen vreemd barbarenheir!
Onze broeders, onze vrinden,
De eigen razernij ten buit,
Ziet, zij volgen
Als de golven,
Neen! zij vliegen hen vooruit,
Neen! zij wijzen hen de wegen!
En 't wanluidend lijkgezangk,
En de wilde bekkenklank
Gilt van hen ons 't eerste tegen!
O verraad! o razernij!....
Goede broeders, vlieden wij!

Maar een woord tot die verraderen!
Ja, een vuurwoord zal u naderen,
  Krachtig als een donderknal!
Neen! de wrake kan niet slapen:
Woorden zijn des dichters wapen,
En zij volgen op den blixem die APOLLO wreken zal!

Was het móóglijk, datge uw waarde
Voor het slijk der nietige aarde,
  Voor den wanroem van één stond,
  Schandlijk dùs vergeten kondt?
Kunnen dan die zelfde vingeren,
  Toovrende eens op de echte snaar,
  D' ijzren thyrs van een barbaar
Woedend door de leêgte slingeren? -
  Uit het onbevlekt kristal
  Van den zuivren waterval,
Van de zoete hemelstroomen,
  Waar uw ziel in baden mocht,
Drenktge, kruipende aan zijn zoomen,
  Zelfs SILENUS wangedrocht?
Daar ontwijden 't Aganippen
Met de ruige, breede lippen,
  En met linkschen ezelsvoet
  Trapplenze in den frisschen vloed,
Tot hij, schuimende on vermodderd,
Over bloem en bloesem floddert!
  O beloog, bedroog ik mij!
Maar de smart vervult mij de ooren,
  En de kreet der razernij
Doet zich uit de bosschen hooren
  Van de heilge Muzenrij.
't Lofmuziek uit hooger sfeeren,
't Heilig psalmgezang des Heeren,
  Onzer Vaadren heldenlied,
De echte, dankbre minnezangen,
  Zijn door tranen van verdriet,
Kreeten van ellend vervangen! -
  Angstig smelt een wanhoopskoorts
  't Voedsel van de levenstoorts -
Liefdegloed wordt zieklijk smachten;
Zwarte dagen, zwarte nachten
  Jammeren in elk akkoord -
't Christenlied wordt heiligschenning,
En versmading en *mis*kenning,
  't Huichelend *her*kenningswoord! -
Tweede MOZES, blijft gij toeven
  Op d' omwolkten wetbergtop? -
Ziet! hoe zij den Heer bedroeven:
  Gulden kalvren rijzen op;
Blind in hun karakterloosheid,
  Knielen zij voor ieder beeld,
  Onverschillig wat hen streelt,
't Gif der Dwaling, of der Boosheid;
  Elke maan van BYRONS zon,
Elke schaâuw van schijnbren luister

Wordt hun licht- en levens-bron;
En alleen een flaauw gefluister
Aâmt, in stokkend keelgeluid,
Nog de bittre waarheid uit:
‘LOGEN! ZWAKTE! KOUDE! DIUSTER!’

Duister? ja, een zwarte rook
Daalt reeds op de ontadelde oorden;
Niet alleen de lier heeft koorden,
Koorden heeft de wraakboog ook.
Zelfs de boezems der vereerders
Siddren bij het gade slaan:
Want de vlam des Overheerders
Kondigt reeds van verr' zich aan.
Wilt de broederroepstem hooren,
Die mijn liefde zich verstout!
Vliedt eens hoogren FEBUS toren!
Vlucht uit zijn ontheiligd woud!
O, 't herkrijgt eerst dán zijn waarde,
Als de schrik uw bent verjoeg;
Vele bodems heeft deze aarde,
En onheiligen genoeg!
Hoe verflaauwd ook, hoe van verre,
Nòg bezielt ons de herinring van een beter Vaderland:
Ons omblinkt een hooger sterre:
't WARE alléén houdt eeuwig stand! -

Maar wanneerge, moê gekreten,
Eenzaam in de wolk gezeten,
Waarmeê thands u de eeuw omhangt,
Smachtend weêr naar ons verlangt,
Wen u de ijdle lauwren drukken,
Waar uw voorhoofd onder kwijnt,
Wen u niets zoo zalig schijnt
Als geheel u-zelf te wezen, in gelouterd zielsverukken,
Werpt dan 't valsche momtuig neêr,
Komt als goede pelgrims weêr!
Tracht de heuvlen te beklimmen!

Wachte u menig slingerlaan,
O bij 't rijzend morgenglimmen
Meldt een lied uit vollen boezem reeds van verr' den komende aan:
Waar verdwaalden wederkeeren,
Jubelen al de Englenheiren.

Gramschapstonen.
Proeve van zielsuitstorting bij 't ontmoeten van eigen poëzij op een stalletjen.

(*Ingezonden*.

En ligt gij dáár, onschuldig hersenwicht!
Door elk, zelfs door den kruidenier, vergeten,
Verachtlijk op een stalletjen gesmeten?
Schonk dáárvoor u mijn zweet het levenslicht?
Heb ik dáárvoor zoo menig nacht gedoedeld?
Geliefkoosd kind, hoe komtge hier ter plaats
Verzeild bij zooveel vreemde kameraads,
In de open lucht, verfrommeld en bezoedeld?

En waarom toch was u de waereld boos?
Uw tietel was romantiesch en verlokkend,
Uw inhoud somber, ziel- en zenuwschokkend,
Doorspekt met wanhoop's, stijf van *och's* en *o's*!
De ideetjens die gij aan elkander lijmdet,
Zijn meest (naar 't fransch) aan Lord BYRÒN*) ontschaakt,
En nimmer hebt gij SIEGENBEEK verzaakt,
Dan waar gij *wareld* op *bepareld* rijmdet!
Gij heetet (ja) een *Hindostansch* verhaal,
Maar even goed kon 't *Spaansch* of *Russiesch* wezen!
En zijn er die niet gaarne Hollandsch lezen,
't Had hier geen nood: ik schreef mijn *eigen* taal.
Ook kon uw prijs geen rede zijn tot klachten:
Het duurste boek wordt soms het minst geteld.
En immers - alle waar is naar heur geld:
Wat kan men voor vier schellingen verwachten?

Vier schellingen! o als ik dat bedenk,

*) ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ — ⏑ —
*) ROBIDÉ VAN DER AA, die dees klemtoon verzon,
ROBIDE VAN DER AA, die dees klemtoon verzon,
Gaf dus een rijm te moer in *on*,
Op *bron* en *Bourbon*,
Kon, won, ron, en *spon*,
Baron, Absalon,
Ton, non, Albion,
Begon, zon, Japon,
Ceilon en *Breton*
Bon, Endymion,
En Gideon en *Salomon*. -
Lang leev' die groote Dichterzon,
⏑ — ⏑ — ⏑ —
ROBIDÉ VAN DER AA, op d' Ezelshelikon!
ROBIDE VAN DER AA, op d' Ezelshelikon!
Noot van den zetter.

En u bevoel, zoo gladjens en zoo netjens,
In linnen band, ja zelfs met twéé vignetjens!
Dan gil ik uit: ‘goedkoop en lief geschenk!’
Dan voel ik iets door al mijn aadren loopen,
Mijn vaderkaak wordt van ontroering nat,
En zoo ik niet nog juist één vijfjen had,
'k Geloof, ik zou in staat zijn u te koopen!

Nu zij uw deel - al wat uw deel kan zijn!
O schriktooneel! O eindeloos bespotten:
Privaat-gebruik ... theezakjens ... pavieljotten...
Och, waarom toch wierdt gij zoo'n zacht velijn!
Hard moest gij zijn! hard, als de beurs uws vaders,
Hard als zijn brood, dan waartge veilig, kind!...
Maar - 't zij!... vergeel en flodder in den wind, -
Ik heb mijn *zangers-vloek* voor uw verraders!

Ja, Vaderland! rampzalig Vaderland!
Poëetentrapper! poëzijverachter!
Ik laat mijn vloek u tot een erfnis achter,
Een vuurlegaat voor borst en ingewand!
Ontvlucht het op de Scheveningsche bergen,
Ontvlucht het in den Haarlemsche' oceaan,
't Is al vergeefs: gij vindt mijn schim er staan,
Die u in jamben rekenschap zal vergen!

Geen enkle Bard schenke ooit u weêr een lied!
Zijn dichtpen blijve in d' eersten regel steken,
Zelfs 't oude *hart* op *smart* moet hem ontbreken,
En 't *stofgewemel* vind' den *hemel* niet!
Een brand verniele al de ovrige exemplaren
Van KROONS produkt en GEYSBEEK woordenboek!
WORD PROZA, draak! - ziedaar des zangers vloek!
Ga daar meê heen, met stoppelende hairen!

En gij, mijn lier! o, wacht niet op mijn hand,
Die u zoo vaak met goed succes beroerde,
En, vleugels, gij die mij aan de Aarde ontvoerde,
U spijker ik voor eeuwig aan den wand.
En als ik ooit mijn forschgespierde knoken
Naar een van twee weêr uit te steken tracht,
Dan geef ik ieder die plaizier heeft macht,
Om uit mijn beendren kippensoep te koken!

Aan mijn waarden Vader Laurens Pauwelsz. Foreestier; *met de door mij vervaardigde beeltenis van zijn petekind, mijne jongste dochtér*.

Ingezonden.

Ach, als *kennen kunnen* waar,
('t Geen ik onlangs heb gelezen)
Wonder! welk een teekenaar
Zou 'k dan wezen!

Niet, dat ik zoo'n *Kenner* ben -
(Wie zich-zelven daarmeê vleiden,
Geen der kenners die ik ken,
Die 't ooit van zich-zelven zeiden)
Doch, bracht *kennis* tevens *kunst*,
'k Zou zoo lang dan wegen, wikken,
Wijken, of weêrstaan de strikken
Waar MINERVAAS looze gunst
't Menschlijk hoen, bij 't wijsheidpikken
Soms op eens in wil verstikken,
Dat ik (loon van 't smachtend hikken)
Al haar voeder in mocht slikken,
Al haar zaadtjens, dikst en dunst.

Kennen leert men: maar *vermogen* -
Dat 's, helaas! een zwaarder zaak!,
Weet iets grondig; *zie* 't met de oogen:
't Is iets anders of men 't *maak*.

'k Schets een beeldtje:
't Vleit, het streelt je
Qua beschouwer, dat ge 't vat,
Hoe een enkle lijn of wat,
Die men in het model zag leven,
In 't portret is weêr gegeven:
Maar och! wat beteekent dat?

De onbezielde nachtkaarspit,
Door de grofste hand ontstoken,
Teekent, zoo getrouw als dit,
't Beeld der maagd met stofloos git
Op gordijn of muurvlakwit,
Alsze 's avonds knielt en bidt,
Voor zij de oogen heeft geloken!

Wat vermetel dilettant,
Welke kenner, hoe pedant,
Zal dan nog, wijl hij verbeeldde
Wal natuur hem vóórpenseelde,
Denken, dat er kunstwaardij
In zijn fletsche teekning zij!

Neen! de Kunst vraagt eindloos meer:
Had ik HELMERS' forsche kreeten,

Groote woorden (wel versleten
Maar, gelukkig, half vergeten!)
'k Zou dien trotsaarts dan doen weten,
   Hoe 'k hen in hun Kunst waardeer:

‘Barst los, mijn snaren! (riep ik luid)
Verheft u, donderende akkoorden!
Verkeert in bliksems, gij mijn woorden!
   En jaagt dat graauw mijn tempel uit!
Staat af, onheilgen! gij, kopjeerders!
Staat af, gevloekte roemverheerders,
   Die kunst verwart met knutslarij:
Staat af!... Gij zijt geen ware priesters!...
Ik ken niets lagers, vuigers, driesters,
Dan kleurvergieters, kleurvergietsters,
   Die stappen aan der schildren zij!’

Maar mijn naam is nog geen HELMERS:
   Maar mijn borst is veel te zwak
Om de taal diens geestbedwelmers
   Na te galmen, als hij sprak.

Echter, 'k weet wat slechts waardije
   Aan een beeld, een kunststuk geeft:
Dat er Schoonheid, Poëzije,
   Dat er Hemellicht in leeft.
Dat Natuur, vereêld, verengeld,
   Tot iets Godlijks opgevoerd,
- Meerder Geest in 't Stof gemengeld -
   's Menschen hart en ziel ontroert.
Dat er meer verheven Orde
   Dan Natuur ons ergends biedt
In 't gewrocht des geestes worde,
   Waar God-zelf zijn Licht op schiet.
Dat aan weinig is gegeven
   't Loutrend vuur der Scheppingskracht -
Schoon 't ons ook zij ingedreven,

In wát beeld Gods gaven leven,
Wát misdeeld werd van haar macht.

Mocht ik aan geen kunststuk denken
Dat van hooger inspraak gloeit -
'k Wilde ook slechts een beeld u schenken,
Dat, een wijl uwe aandacht boeit;
Dat een enklen trek moog dragen
Van Annettes zedigheid,
Dat een lach van welbehagen
Vader, op uw wezen spreid!

PAUWELS FOREESTIER.*)

Buiksloot,
22 *Oktober*, 1843.

Elegie aan een verhongerden dichter.

Ingezonden.

Zoo moest uw noodlot wezen:
Ellende in overvloed!
De Tering deedt u sterven,
Juist als een Dichter 't moet.

Dat heeft de Piëride
Reeds bij uw wieg verkond:
Tot zingen, niet tot eten,
Bestemde zij uw mond.

Vroegtijdig stierf uw moeder,
Profeetiesch was die smart:
U zou geen vreugde bloeien
Aan eenig sterflijk hart.

De waereld met haar schatten,
De lichtzij van het lot,
Moest u slechts de oogen kwetsen:
Voor anderen 't genot!

De lente was uw leven,
De bloesem was uw droom:
Een ander perst de druiven,
Een ander plukt den boom.

Gij laafde uw dorre dagen
Met menig waterdronk,
Terwijl uw lied de Weelde
Heur zout, heur schoonheid schonk.

*) O dat BRAGA nu juist plan heeft naar *Wal-halla* te rug te stoomen, nu gij, FOREESTIER, knappe vent die ge zijt! (want we kennen u wel uit den Spektator) hem met uw medewerking woudt beginnen te ondersteunen! Maar - *sic voluere fata*! Ontfang gij intusschen den dank en den handslag (en waarom ook niet het: tot weêrziens?) van
de Redakteuren.

Reeds hier mocht gij niet meerder
Dan schim, dan schaduw zijn;
Nu keerdet gij naar de uwen,
En smaakt er 't ambrozijn.

Nu wordt u de enge zode
Ter grafnaald opgericht:
Licht druktet gij deze aarde,
U drukke de aarde licht!

Aan het kind van een dichter.

Gij kind des Dichters, welkom ons,
Aan de elpen poorte van uw leven!
Wèl mag ten groete uws morgenstonds
Het lied eens Dichters opwaarts zweven!

In zwakke dagen groent uw jeugd,
In zwarte nacht verrijst uw luister,
En menig storm van ongeneucht
Schudt, marrens moê, den laatsten kluister.

Maar gij - o moogt gij 't niet vermoên!
Slaap zacht in zoete dichterdroomen
Van hemelglans en lentegroen,
Van sterren, bloemen, bloesemboomen!

Terwijl verwaait de orkaan misschien!
Wij werken, strijden, bidden, pogen;
Totwe u als Jonkvrouw wederzien,
En Vrede ons opgaat uit uw oogen.

Wat eens als wensch, als ideaal,
Uws vaders zangen mocht doorzweven,
Dat dale uit 's Hemels Englenzaal
Verwerklijkt neder in uw leven!

Romance van den Recensent.
(*Oorspronkelijk Spaansch.*)

Recensent, de dappre Ridder,
Springt zijn klepper op den staart;
Is het al geen hengst uit Yemen,
't Is dan toch een hobbelpaard.
Voor den stalen heldendegen
Heft hij fier zijn pen omhoog,
En hij schuift de brilleglazen
Als vizier voor 't vlammend oog.
En 't Publiek, die eedle Dame,
Zweet in doodsnood, voet voor voet:
Nu eens vliegt in klinkklaar jamben
Haar een Roover te gemoet;
Dan weêr moddert zij door 't water
Waar de Waard haar meê omplascht;
Of een heir van klinkgedichtjens
Haakt zich aan haar bouwen vast.
Recensent, de dappre Ridder,
Slaat den Roover moedig dood,
Wurgt de maagre klinkgedichtjens
En bezweert de moddersloot.
Maar de Ridder, hoogst bescheiden,
Wil zijn woudren naamloos doen:
Naauwlijks prijkt één vreemde letter
Op zijn donker strijdblazoen.
Recensent! gij hulp der zwakken,
Blijf ons bij op 't aaklig pad:
Neem tot loon des hemels zegen
En uw daalder voor het blad!

Romance van Klein-Duimpjen.
(*Oorspronkelijk Arabiesch.*)

Lief klein-Duimpjen! lief klein-Duimpjen!
Wat uw roem toch eindloos is!
Reeds de kindren in de wiegjens
Staamlen uw geschiedenis.
Ach! wie smelt niet weg in tranen,
Als gij door de bosschen dwaalt,
Waar de wilde wolven huilen,
En de blaauwe blixem straalt!

Ach! wie voelt zijn hart niet bonzen,
Als gij, stervend schier van vrees,
Daar op eens den Reus hoort brullen:
‘Holla, ik ruik menschenvleesch!’
U en al uw zeven broêrtjens
Hebt gij van den dood gered,
Want gij hebtze, in plaats der mutsjens,
Zeven kroontjens opgezet!
Naauwlijks ligt de reus te snorken,
Of gij hebt hem waar hij slaapt
't Laarzenpaar van zeven mijlen
Van de voeten weg gekaapt.
IJlings liept gij naar den koning,
Dien uw vlugheid redden zou,
En uw loon mocht vorstlijk heeten,
Want zijn dochter wierd uw vrouw.
Lief klein-Duimpjen! lief klein-Duimpjen!
Nimmer derft uw roem zijn gloor:
't Laarzenpaar van zeven mijlen
Draagt hem alle de eeuwen door.

Bragaas vaarwel.

Dunne en dikke rijmelaren!
'k Gispte dertien maanden lang
't Gillen van uw kattensnaren,
't Lollen van uw apenzang.
Droeg het vrucht? Helaas! uw bende
Brult nu dat men hoort noch ziet:
Alles, Alles hat ein Ende, -
Wortelvaste Wansmaak niet!

Klapte 't zweepsnoer, viel er priegel,
'Arme buurman!' rees de lach.
't Was weêr de oude Aezopus-spiegel,
Waar niet één zich-zelf' in zag.
De ezels bijten onder 't plasschen
De ezelsbroêrtjens de ooren af.....
Wie den Moor wil blijven wasschen,
BRAGA grijpt zijn wandelstaf! -

En de lieve Recensenten?
Zijn zij 't dom gerevel moê
Voor een handvol zilvren centen
En een sterkend slokjen-toe?.....
Praat den blinde van geen kleuren!
Wat is Kunst de Dwaasheid waard?
Och, 't is om je dood te treuren:
'Honger is zoo'n bitter zwaard!!'

't Blijft dus 't vroeger rijmfabrieken!
Ieder, bij zijn distelstruik,
Plukt zich uit APOLLOOS wieken
Vlerkjens voor privaat gebruik...
't Blijft dus 't vroeger onzinkraaien,
Zonder éénheid, kracht, en wil!
Alle lamme wijzers draaien,
Maar het uurwerk-zelf staat stil!...

Arme Schoonheid! Straal van boven,
Lichtbeeld Gods in de aardsche sfeer!
Zie, beluikt en zwart bestoven,
Geeft u 't glas geen doortocht meer.
Duizend kaarsjens snerken, stinken,
Smeltende op het onvoorzienst,
Tot de tastbre nacht zal zinken
Op die nieuwe zonnedienst.

Gaat, bedriegende' en bedrogenen!
Aâmt dan in dien vuilen walm,
Voedt uw geest met ijdle logenen,
Jubelt uw Sileenengalm!
Word' de Feniks ook herboren,
Ach, maar éénmaal bloeit een Volk....
HOLLAND heeft zoo veel verloren,
Ook zijn PINDUS dekk' de wolk!